

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Γραφείο Προέδρου

Ταχ.Δ/ση : Λάμπρου Βεΐκου 43-45

Ταχ. Κωδ. : 117 42 Αθήνα

Τηλ.: 214-444-5389, -5381, -5387

e-mail : ssona@patt.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Συνεδρίαση 26^η (εξ αναβολής)

ΑΠΟΦΑΣΗ υπ' αριθμ. 283/2025

Σήμερα 19/12/2025, ημέρα Παρασκευή και ώρα 15:30, συνήλθαν σε τακτική συνεδρίαση (εξ αναβολής) τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Αττικής. Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε, δια ζώσης, στην αίθουσα «Άννα Συνοδινού» στο Πολυδύναμο Κέντρο Πολιτιστικών, Αθλητικών & Κοινωνικών Δραστηριοτήτων «Μίκης Θεοδωράκης» του Δήμου Ιλίου (Ταχ. Δ/ση: *Ηροδότου & Πωγωνίου, Ίλιον*), κατά τις προβλέψεις των διατάξεων: α) της παρ. 1 του άρθρου 167 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ. Α'/07-6-2010), όπως ισχύει και β) της παρ. 15 του άρθρου 9 του Πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας Περιφερειακού Συμβουλίου (ΦΕΚ 642/τ. Β'/17-02-2025), κατόπιν i) της υπ' αριθμ. πρωτ. 1541066/10-12-2025 αρχικής πρόσκλησης του Προέδρου κ. Βασιλείου Καπερνάρου, ii) της υπ' αριθμ. πρωτ. 1562389/15-12-2025 ανακοίνωσής του για αναβολή της ορισθείσας στις 16/12/2025 συνεδρίασης και iii) της υπ' αριθμ. πρωτ. 1568128/16-12-2025 νεότερης πρόσκλησης του Προέδρου, που κοινοποιήθηκαν νόμιμα, στις 10/12/2025, 15/12/2025 και 16/12/2025 αντίστοιχα, στον Περιφερειάρχη, σε καθένα από τους Αντιπεριφερειάρχες καθώς και σε καθένα από τους Περιφερειακούς Συμβούλους της Περιφέρειας Αττικής.

Θέμα 10^ο Η.Δ.

Έγκριση Ετήσιας Έκθεσης Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής Περιφέρειας Αττικής έτους 2024.

Λόγω απουσίας του Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου, κ. Βασιλείου Καπερνάρου, καθήκοντα προέδρου άσκησε ο Αντιπρόεδρος κ. Κωνσταντίνος Κάβουρας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 168 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ. Α'/07-6-2010), όπως ισχύει.

Διαπιστώθηκε η απαρτία, κατά την έναρξη της συνεδρίασης, με σύνολο εβδομήντα τεσσάρων (74) παρόντων επί συνόλου ογδόντα πέντε (85) Περιφερειακών Συμβούλων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 447/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών,

με την οποία επικυρώθηκε το αποτέλεσμα των εκλογών της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 για την Περιφέρεια Αττικής και ανακηρύχθηκε ο επιτυχών και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, ο Περιφερειάρχης και οι τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι κάθε συνδυασμού για την περιφερειακή περίοδο από 01-01- 2024 έως 31-12-2028, όπως αυτή διορθώθηκε με την υπ' αριθμ. 538/2023 όμοια και τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 186/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Οι παρόντες και οι απόντες στη συζήτηση του συγκεκριμένου θέματος έχουν ως εξής:

Παρόντες:

Ο Περιφερειάρχης Αττικής κ. Χαρδαλιάς Νικόλαος

Τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής:

Ο Αντιπρόεδρος κ. Κάβουρας Κωνσταντίνος

Ο Γραμματέας κ. Μπενετάτος Στυλιανός

Η Αναπληρώτρια Περιφερειάρχης κ. Κεφαλογιάννη Χριστίνα

Οι Χωρικοί Αντιπεριφερειάρχες Αττικής κ.κ.: Αδαμοπούλου Γεωργία (Τζίνα), Αλεξανδράτος Χαράλαμπος (Μπάμπης), Βάρσου Μαργαρίτα, Βλάχος Γεώργιος, Βοϊδονικόλας Σταύρος, Δαμάσκος Δημήτριος, Παπαγεωργίου Νικόλαος, Παπασπύρου Αθανασία.

Οι Θεματικοί Αντιπεριφερειάρχες Αττικής κ.κ.: Αλυμάρα Σοφία, Αντωνάκου Σταυρούλα, Ασηκτής Αθανάσιος (Θάνος), Κουτσογιαννόπουλος Θεόδωρος (Θοδωρής), Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα), Μαρκουίζος (Ιαβέρης) Κωνσταντίνος, Μπαϊρακτάρης Πολυχρόνιος (Πολυχρόνης), Μπαρμπαγιάννη - Αδαμοπούλου Ευγενία, Μωραϊτάκη Πικρού Ελευθερία (Ρίτα), Πάλλη - Γιαννακοπούλου Αλεξάνδρα, Σιάτρας Χαράλαμπος (Μπάμπης).

Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ.:

Αβραμίδης Γαβριήλ, Αβραμοπούλου Ελένη, Αγγελάκη Δήμητρα, Αγγέλης Σπυρίδων, Αλμπάνης Ευάγγελος, Αντωνίου Άννα, Αποστολίδου Κλεονίκη (Νίκη), Αργυράκη Βασιλεία (Μπέσσυ), Αυγερινός Αθανάσιος (Θανάσης), Αυλωνίτου Χρυσάνθη, Βαθιώτης Αθανάσιος, Βαρελάς Κλεάνθης, Βισκαδουράκης Αθανάσιος (Θανάσης), Βλάχου Γεωργία, Βουτσινάς Ιωάννης, Γαλακτόπουλος Πέτρος, Γεράκη Αικατερίνη, Γεωργιάδου Παρασκευή (Εύη), Γιακουμάτου Ευαγγελία (Εβίνα), Γώγος Χρήστος, Ζώμπος Κωνσταντίνος, Θεοδωρόπουλος Χρήστος, Ιωακειμίδης Γεώργιος, Ιωακειμίδης Ευάγγελος, Καβαλλάρη Βασιλική (Βίκυ), Καββαδίας Αντώνης, Καζάκου Μαρία, Καραδήμα Ιωάννα, Κατσικάρης Δημήτριος, Κεφαλογιάννη Λουκία, Κόκκαλης Βασίλειος, Κοροβέση Μυρτώ, Κουρή Μαρία (Μαίρη), Κωνσταντέλλου Αθηνά, Λογοθέτη Αικατερίνη, Λώλος Βασίλειος, Μαγκανάρης Νικόλαος, Μανωλάκος Λεωνίδας, Μελάς Σταύρος, Μπαλάφας Γεώργιος, Ντούρος Γεώργιος, Ορφανός Αθανάσιος (Θάνος), Πρεζεράκου Ευριδίκη (Έρρικα), Ράπτης Ιωάννης, Σγουρός Ιωάννης, Συρίγος Βάλαμος, Τάσης Γεώργιος, Τουμαζάτου Μαριάννα, Τσουκαλάς Γεώργιος, Χιωτάκης Νικόλαος (Νίκος), Χρονοπούλου Νίκη.

Απόντες:

Τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής:

Ο Πρόεδρος κ. Καπερνάρος Βασίλειος

Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ.:

Ζαμπίδης Μιχαήλ (Άιρον Μάικ), Καμπούρης Φίλιππος, Κασίμης Χρήστος, Κατσούλης Αθανάσιος (Σάκης), Κοσμόπουλος Ελευθέριος, Μιλλούση Βασιλική (Βίκυ), Μουζάλας Μάριος, Πετρόπουλος Βασίλειος, Πρωτούλης Ιωάννης, Σφακιανάκης Εμμανουήλ (Μανώλης), Σχορτσανίτης Σοφοκλής.

Χρέη υπηρεσιακών γραμματέων άσκησαν οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Αττικής κ. Σωτηροπούλου Ευαγγελία και κ. Ζαλοκώστα Ευανθία- Αναστασία.

Ο Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Κωνσταντίνος Κάβουρας έδωσε το λόγο στην Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλο, κ. Αθηνά Κωνσταντέλλου, η οποία έθεσε υπ' όψιν του Περιφερειακού Συμβουλίου την υπ' αριθμ. πρωτ. 1313465/26-10-2025 εισήγηση του τμήματος Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Δ/σης Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Αττικής, με επισυναπτόμενη την Ετήσια Έκθεση Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας Αττικής (με παραρτήματα), για τη χρονική περίοδο 01-01-2024 έως 31-12-2024, που εστάλη με την πρόσκληση και έχει ως εξής:

Σας διαβιβάζουμε την Ετήσια Έκθεση Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας Αττικής για την χρονική περίοδο 01-01-2024 έως 31-12-2024 και παρακαλούμε για την έγκρισή της από το Περιφερειακό Συμβούλιο όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 παράγραφο ιγ του Ν. 4445/2016.

[Η διαβιβασθείσα συνημμένη Ετήσια Έκθεση Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας Αττικής για τη χρονική περίοδο 01-01-2024 έως 31-12-2024, με τα παραρτήματα αυτής, επισυνάπτονται στην παρούσα απόφαση.]

Μετά το πέρας των τοποθετήσεων, ο Αντιπρόεδρος έθεσε προς ψήφιση την ανωτέρω εισήγηση με την διαβιβασθείσα Ετήσια Έκθεση Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας Αττικής για τη χρονική περίοδο 01-01-2024 έως 31-12-2024.

**Το Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής
μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών του
αποφασίζει κατά πλειοψηφία**

Εγκρίνει την Ετήσια Έκθεση Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας Αττικής, για τη χρονική περίοδο 01-01-2024 έως 31-12-2024, όπως επισυνάπτεται και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσης.

Κατά της ανωτέρω απόφασης ψήφισαν :

- οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της παράταξης «ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ» κ.κ.: Αικ. Γεράκη, Π. Γεωργιάδου, Α. Καββαδίας, Στ. Μπενετάτος, Β. Συρίγος, Γ. Τάτσης, Ν. Χρονοπούλου,
- η ανεξάρτητη Περιφερειακή Σύμβουλος κ. Ι. Καραδήμα

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Σ.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ Π.Σ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΒΟΥΡΑΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΣ

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
για την περίοδο από 01-01-2024 έως 31-12-2024**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
SOCIAL NETWORK ΑΤΤΙΚΗ**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αθήνα, Οκτώβριος 2025

Περιεχόμενα

Επιτελική σύνοψη.....	8
1ο κεφάλαιο : Κοινωνικοοικονομικό προφίλ της Περιφέρειας Αττικής.....	10
1.1 Δημογραφικοί Δείκτες.....	10
1.2 Ανεργία- Απασχόληση	16
1.3 Εκπαίδευση	22
1.5 Οικονομικά μεγέθη.....	33
2ο κεφάλαιο: Δράσεις και Παρεμβάσεις Κοινωνικής Πολιτικής στην Περιφέρεια Αττικής....	42
2.1 Βασικές παρεμβάσεις ανά στόχο από την Περιφέρειας Αττικής	42
2.2 Συγχρηματοδοτούμενες κοινωνικές δομές του Προγράμματος «Αττική» 2021-2027..	54
3ο κεφάλαιο : Έρευνες πεδίου & Δευτερογενείς έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος αναφοράς	56
3.1 Έρευνες πεδίου.....	56
3.2 Δευτερογενείς έρευνες.....	61
4ο κεφάλαιο: Ετήσιες αναφορές Κέντρων Κοινότητας Περιφέρειας Αττικής.....	63
5ο κεφάλαιο : Δείκτης πολλαπλής αποστέρησης	66
6ο κεφάλαιο : Συμπεράσματα Ετήσιας Έκθεσης 2024	67
7ο κεφάλαιο : Επόμενες Άμεσες Ενέργειες	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	70
Παράρτημα Ι : Ενέργειες δικτύωσης, συντονισμού και συνεργασίας.....	70
Παράρτημα ΙΙ: Κατάσταση Μητρώων.....	72
Παράρτημα ΙΙΙ : Γνώμη του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου.....	80
Παράρτημα ΙV: Δικαιούχοι ΕΕΕ άνω των 67 ετών_2024 & Αριθμός ωφελούμενων ΕΕΕ ανά Δήμο & ΠΕ 12/23_12/24	81
Παράρτημα VI: Δείκτης Πολλαπλής Αποστέρησης στην Περιφέρεια Αττικής	84

Περιεχόμενα Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Εξέλιξη πληθυσμού Περιφέρειας Αττικής 2013-2024.....	11
Διάγραμμα 2:Αναλογία του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (ηλικίας 0 - 14 και 65 ετών και άνω) προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (15 - 64 ετών) της Περιφέρειας Αττικής 2019-2023.....	11
Διάγραμμα 3:Μέση Ηλικία Πληθυσμού Περιφέρειας Αττικής (2020-2024).....	12
Διάγραμμα 4: Ηλικιακή πυραμίδα Περιφέρειας Αττικής.....	13
Διάγραμμα 5:Δείκτης Ολικής γονιμότητας στην Περιφέρεια Αττικής (2018-2022).....	14
Διάγραμμα 6: Προσδόκιμο ζωής στην Περιφέρεια Αττικής (2018-2022).....	15
Διάγραμμα 7:Ποσοστό εξάρτησης ηλικιωμένων Περιφέρεια Αττικής.....	16
Διάγραμμα 8: Σύνολο ανέργων ανά Π.Ε. ετών 2023 και 2024.....	17
Διάγραμμα 9 :Άνεργοι ανά ηλικιακή ομάδα έτη 2023_2024.....	18
Διάγραμμα 10: Πλήθος ανέργων ανά ηλικιακή ομάδα έτη 2023_2024.....	18
Διάγραμμα 11: Πλήθος ανέργων ανά φύλο 12_2023.....	19
Διάγραμμα 12:Εξέλιξη ποσοστού απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής 2019-2024.....	21
Διάγραμμα 13:Σύνολο Απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής (δ' τρίμηνο ετών 2020-2024).....	22
Διάγραμμα 14:Ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης στις ηλικίες 18-24 στην Περιφέρεια Αττικής, Ελλάδα και ΕΕ 27.....	23
Διάγραμμα 15: Ποσοστό νέων που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (ηλικίες 15-29) (NEET rates) στην Περιφέρεια Αττικής, στην Ελλάδα και στην ΕΕ27.....	24
Διάγραμμα 16:Ποσοστό πληθυσμού (ηλικίας 25-64 ετών) ανά βαθμίδα εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Αττικής.....	25
Διάγραμμα 17: Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ανά Μεγάλη Γεωγραφική Περιοχή: 2024.....	26
Διάγραμμα 18: Ποσοστό (%) πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής σε κίνδυνο φτώχειας, υλική και κοινωνική στέρηση και χαμηλή ένταση εργασίας : 2019 – 2023.....	27
Διάγραμμα 19:Ποσοστό (%) πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (Ευρώπη 2030): 2020 – 2024.....	28
Διάγραμμα 20:Ποσοστιαία (%) κατανομή πληθυσμού με υλικές και κοινωνικές στερήσεις (Ευρώπη 2030): 2020 – 2024.....	29
Διάγραμμα 21:Ποσοστό πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας (Ευρώπη 2030): 2020 – 2024.....	29
Διάγραμμα 22:Δείκτης Ανισότητας Εισοδήματος (S80/S20) στην Περιφέρεια Αττικής, 2015–2023.....	30

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διάγραμμα 23 :Πλήθος ωφελούμενων Ε.Ε.Ε στην Περιφέρεια Αττικής (2019,2020,2021,2022, 2023, 2024).....	32
Διάγραμμα 24 :Αριθμός Εγγεγραμμένων Δικαιούχων του ΕΕΕ με Αναπηρία $\geq 67\%$ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Μήνα (Έτος 2024)	33
Διάγραμμα 25:Εξέλιξη ΑΕΠ Περιφέρειας Αττικής 2018-2023 (σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές)	34
Διάγραμμα 26:Εξέλιξη ΑΕΠ Περιφέρειας Αττικής _Ελλάδας 2018-2023	35
Διάγραμμα 27: Πρωτογενές εισόδημα των νοικοκυριών/Αττική 2018-2022 σε ευρώ ανά κάτοικο	38
Διάγραμμα 28: Διαθέσιμο Εισόδημα των νοικοκυριών στην Περιφέρεια Αττικής 2018-2022	39
Διάγραμμα 29:Μέση μηνιαία δαπάνη κατά Περιφέρεια. Ποσοστιαία συμμετοχή του μέσου των Περιφερειών σε σχέση με τη μέση δαπάνη της Χώρας: ΕΟΠ 2023	40
Διάγραμμα 30: Συγκέντρωση Εξυπηρετούμενων Βρεφών και Νηπίων ανά Τύπο Δομής και Περιφερειακή Ενότητα στην Αττική – 2024	49
Διάγραμμα 31: Αριθμός Ωφελούμενων ΜΦΗ Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 2024.....	50
Διάγραμμα 32:ΚΔΑΠ Περιφέρειας Αττικής 2018-2024	51
Διάγραμμα 33: ΣΥΔ Περιφέρειας Αττικής 2019-2024	52
Διάγραμμα 34:Αριθμός Πιστοποιημένων Φορέων του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας που λαμβάνουν μεταβιβαστικές πληρωμές από την Περιφέρεια Αττικής 2024 ανά Περιφερειακή ενότητα.....	53
Διάγραμμα 35:Δικαιούχοι ΕΕΕ άνω των 67 ετών_2024	81
Διάγραμμα 36:Αριθμός ωφελούμενων ΕΕΕ ανά Δήμο & ΠΕ 12/23_12/24.....	82

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1:Ποσοστά Απασχόλησης στις Περιφέρειες της Ελλάδας.....	20
Πίνακας 2: Πλήθος ωφελούμενων Ε.Ε.Ε στην Περιφέρεια Αττικής (2019,2020,2021,2022, 2023,2024).....	31
Πίνακας 3:Χορήγηση δελτίων μετακίνησης ΑμεΑ ανά Περιφερειακή Ενότητα_ Περιφέρειας Αττικής.....	45
Πίνακας 4: Κοινωνικές Δομές Προστασίας, Παιδιών, Ατόμων με Αναπηρία, Ηλικιωμένων και Ωφελούμενων τους ανά Περιφερειακή Ενότητα	47
Πίνακας 5:Συγχρηματοδοτούμενες κοινωνικές δομές του Προγράμματος «Αττική» 2021-2027	54
Πίνακας 6: Κατάσταση Ιδιωτικών και Δημοτικών Παιδικών σταθμών.....	74

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 7: Δομές ΑμεΑ	78
Πίνακας 8: Δομές Τρίτης Ηλικίας.....	78
Πίνακας 9: Δομές Παιδικής Προστασίας	79

Περιεχόμενα Εικόνων

Εικόνα 1: Περιγραφή των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας της Α10 ταξινόμησης NACE Rev.2	36
Εικόνα 2: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο (Α10)* και Περιφέρεια (NUTS II) -Έτος 2022 (Προσωρινά στοιχεία. Σε τρέχουσες τιμές. Σε εκατ.€)	37
Εικόνα 3: Μέση μηνιαία δαπάνη (αγορές, τρέχουσες τιμές) κατά Περιφέρεια, ΕΟΠ 2023/2022	41

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Συγγραφική ομάδα

Φωτάκη Μαρία, Διευθύντρια Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Αττικής

Σιδηρόπουλος Νικόλαος, Προϊστάμενος Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής

Νικολαρόπουλος Σωτήριος, Διευθυντής Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Αττικής

Γκέκας Στυλιανός, Υπεύθυνος ΦΑ Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής -SN Αττική

Βασιλάκου Πολύμνια, Στέλεχος Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής -SN Αττική

Μπουκουβάλας Αχιλλέας, Στέλεχος Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής

Πιπέρα Ελευθερία, Στέλεχος Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής -SN Αττική

Τόλη Γεωργία, Στέλεχος Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής -SN Αττική

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Ακρωνύμια	
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Α.Π.	Άξονας Προτεραιότητας
ΔΔ	Συνολική Δημόσια Δαπάνη
Ε.Ε.Ε	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΕΕΤΑΑ	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
ΕΚΤ +	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο +
Π.Π. Αττική	Περιφερειακό Πρόγραμμα «Αττική»
ΕΣΠΑ 2021-2027	«Εταρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027»
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔΠ Αττική	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Αττική»
ΣΠ	Στόχος Πολιτικής
ΚΑΑ	Κέντρα Αποκατάστασης Αποθεραπείας
Κ.ΑΛ.Ο.	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία
ΚΔΑΠ	Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
ΚΗΦΗ	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΜΦΠΑΔ	Μονάδας Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής Διαπαιδαγώγησης
ΜΦΗ	Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΔΥΠΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
Π.Ε.	Περιφερειακή Ενότητα
ΕΣΚΕ	Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΠεΣΚΕ	Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμησης της Φτώχειας
Π/Υ	Προϋπολογισμός
ΠΦΥ	Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
ΣΥΔ	Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης
ΤΕΒΑ	Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους
ΤΟΜΥ	Τοπικές Ομάδες Υγείας

Επιτελική σύνοψη

Η παρούσα έκθεση, με έτος αναφοράς το 2024, είναι η όγδοη κατά σειρά, η οποία συντάχθηκε από το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Αττικής-«*Social Network Αττική*», στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, σύμφωνα με το εδάφιο ιγ, παράγραφος Θ, του άρθρου 13, του Ν. 4445/2016 «Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του Ν. 4387/2016 (Α' 85) και άλλες διατάξεις».

Η έκθεση εστιάζει σε μια εις βάθος ανάλυση κοινωνικοοικονομικών δεδομένων, με σκοπό τη χαρτογράφηση των πολυδιάστατων κοινωνικών αναγκών, την ανάδειξη γεωγραφικών ανισοτήτων, καθώς και την αποτύπωση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι ευάλωτες ομάδες πληθυσμού στην Περιφέρεια Αττικής. Μέσα από την καταγραφή ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων, συμβάλλει στη διαμόρφωση τεκμηριωμένων παρεμβάσεων κοινωνικής πολιτικής και αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο σχεδιασμού για τη στήριξη των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων της Αττικής.

Στην έκθεση αξιοποιούνται δεδομένα από φορείς, όπως η ΕΛΣΤΑΤ, η ΔΥΠΑ, η Eurostat και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας¹, καθώς και ευρήματα πρωτογενών και δευτερογενών ερευνών του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης.² Παράλληλα, παρουσιάζονται οι πολιτικές και παρεμβάσεις κοινωνικής ένταξης που υλοποιούνται με ίδιους ή συγχρηματοδοτούμενους πόρους. Οι παρεμβάσεις αυτές στοχεύουν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, δίνοντας προτεραιότητα στην πρόληψη και την υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων ή/και άλλων ομάδων, και υλοποιούνται σε τοπικό επίπεδο.

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής- «*Social Network Αττική*», πέραν του ρόλου του ως μηχανισμού παρακολούθησης, τεκμηρίωσης και ανατροφοδότησης των κοινωνικών πολιτικών, διαδραματίζει ενεργό και δυναμικό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων κοινωνικής παρέμβασης.

Κατά τη διάρκεια του 2024, το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής- «*Social Network Αττική*», υλοποίησε μια σειρά δράσεων και πρωτοβουλιών, ενισχύοντας σημαντικά τον επιχειρησιακό και στρατηγικό του ρόλο στον τομέα της κοινωνικής ένταξης. Ειδικότερα:

¹ Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από τις βάσεις δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ (Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης, Απογραφή Πληθυσμού, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού), της Eurostat (Social Protection Statistics, Income and Living Conditions – EU-SILC), της ΔΥΠΑ (στατιστικά ανεργίας) και του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (στατιστικά για το ΕΕΕ).

² <https://pepa.attica.gov.gr/>

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ολοκληρώθηκε η πιλοτική δράση επανάχρησης υλικών (ρούχων, ποδηλάτων, tablets), με στόχο τη στήριξη ευάλωτων ομάδων και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.
- Εκκίνησε η καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ψυχική υγεία, με έμφαση στην κατάθλιψη και στόχο την εξάλειψη του στίγματος και την κοινωνική αποδοχή.
- Πραγματοποιήθηκε αποτίμηση του πιλοτικού προγράμματος εξ αποστάσεως κατάρτισης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ένα έτος μετά την υλοποίησή του, με σκοπό τη μέτρηση της αξιοποίησης των γνώσεων από τους συμμετέχοντες.
- Διενεργήθηκαν έρευνες πεδίου στα ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ ΑμεΑ και στα Κέντρα Πρόληψης Εξαρτήσεων & Ψυχοκοινωνικής Υγείας της Περιφέρειας Αττικής, με στόχο τη διαμόρφωση προτάσεων βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Αναβαθμίστηκε το Γεωχωρικό Πληροφοριακό Σύστημα των κοινωνικών δομών³ και η ιστοσελίδα του Παρατηρητηρίου⁴, με στόχο τη βελτιωμένη πρόσβαση των κατοίκων της Αττικής στην πληροφόρηση και στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Ενισχύθηκε η διασύνδεση του Παρατηρητηρίου με τις κοινωνικές δομές όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων, μέσω δια ζώσης συναντήσεων, με στόχο την ανάδειξη των τοπικών κοινωνικών αναγκών και τη διαμόρφωση στοχευμένων πολιτικών ένταξης.

Μέσα από τις παραπάνω παρεμβάσεις, η Περιφέρεια Αττικής επενδύει σε ένα πρότυπο κοινωνικής πολιτικής που βασίζεται στην τεκμηρίωση, τη διατομεακή συνεργασία και την εγγύτητα με τις τοπικές κοινωνίες. Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής- «*Social Network Αττική*», αποτελεί βασικό μοχλό αυτής της προσέγγισης, ενισχύοντας με τα εργαλεία του τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών που προάγουν τη συμπερίληψη, μειώνουν τις ανισότητες και διαμορφώνουν προοπτικές για μια κοινωνία πιο δίκαιη και συνεκτική.

³ <https://map.social-network.gr/mapattica/map>

⁴ <https://pepa.attica.gov.gr/>

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1ο κεφάλαιο : Κοινωνικοοικονομικό προφίλ της Περιφέρειας Αττικής

Στο παρόν Κεφάλαιο επιχειρείται μια ολοκληρωμένη καταγραφή των βασικών κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας Αττικής, με βάση διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα και δείκτες που προέρχονται από τις εξής πηγές: όπως Eurostat,⁵ ΕΛΣΤΑΤ⁶, ΔΥΠΑ⁷ και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας⁸.

Η ανάλυση τους, στοχεύει στην ανάδειξη τάσεων, προκλήσεων και τομέων προτεραιότητας για την εφαρμογή τεκμηριωμένων και στοχευμένων πολιτικών.

Η συγκριτική προσέγγιση σε σχέση με άλλες περιφέρειες της χώρας ή/και με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπει την αποτύπωση της θέσης της Αττικής στο εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο.

1.1 Δημογραφικοί Δείκτες

Εξέλιξη πληθυσμού Περιφέρειας Αττικής

Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής από το 2013 έως το 2024. Παρατηρούμε τα εξής:

- Από το 2013 έως περίπου το 2020, ο πληθυσμός της Αττικής παρουσιάζει σταθερή μείωση.
- Την επόμενη διετία (2020-2021), παρατηρείται σταθεροποίηση σε χαμηλότερα επίπεδα, χωρίς αξιοσημείωτες μεταβολές.
- Ακολουθεί μια σημαντική αύξηση του πληθυσμού την περίοδο 2021-2022.
- Ωστόσο, το διάστημα 2023-2024 σημειώνεται μικρή μείωση, με τον πληθυσμό να παραμένει σε επίπεδα υψηλότερα σε σύγκριση με εκείνα της περιόδου 2019-2021.⁹

⁵ Eurostat (2024). Regional Statistics by NUTS 2 regions. Brussels: European Commission.

⁶ ΕΛΣΤΑΤ (2023). Στατιστικά Στοιχεία Πληθυσμού και Εισοδήματος ανά Περιφέρεια. Αθήνα.

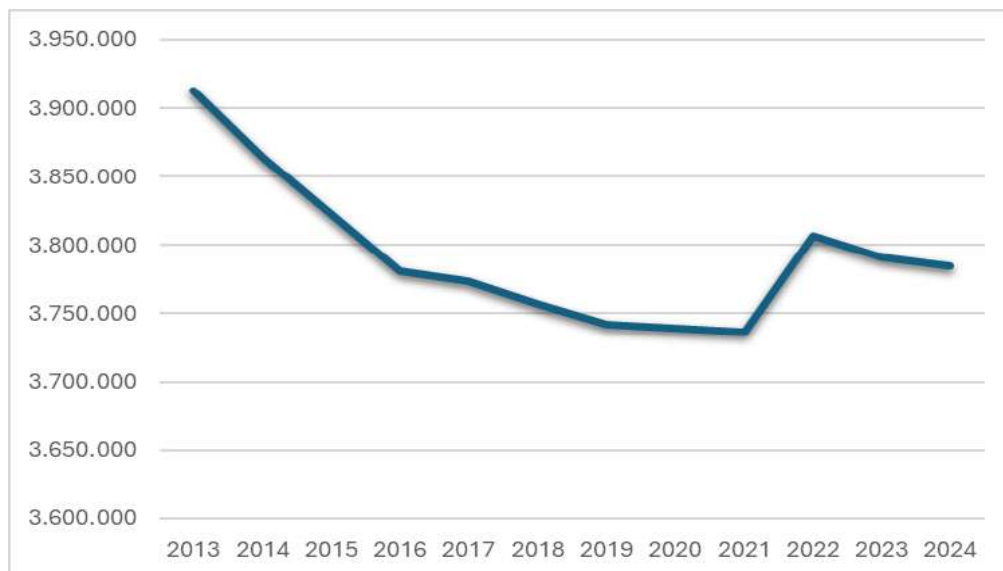
⁷ Στατιστική Υπηρεσία ΔΥΠΑ, 2023-2024

⁸ Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Διεύθυνση Καταπολέμησης της φτώχειας- Στοιχεία ΕΕΕ

⁹ Eurostat (2024), Πληθυσμός την 1η Ιανουαρίου κατά περιφέρεια NUTS 2, διαθέσιμο στον σύνδεσμο:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_r_d2jan/default/table

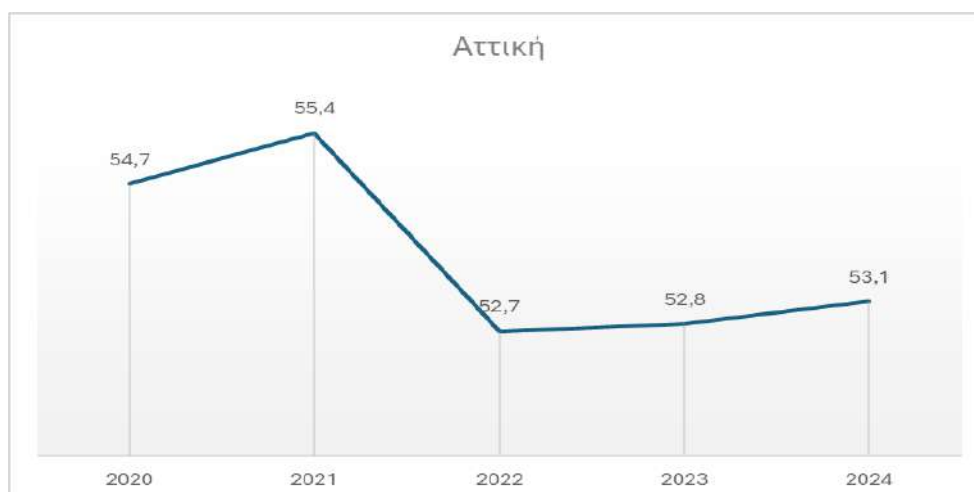
Διάγραμμα 1: Εξέλιξη πληθυσμού Περιφέρειας Αττικής 2013-2024

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

Δείκτης εξάρτησης: η αναλογία του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (ηλικίας 0 - 14 και 65 ετών και άνω) προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (15 - 64 ετών).¹⁰

Διάγραμμα 2: Αναλογία του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (ηλικίας 0 - 14 και 65 ετών και άνω) προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (15 - 64 ετών) της Περιφέρειας Αττικής 2019-2023

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

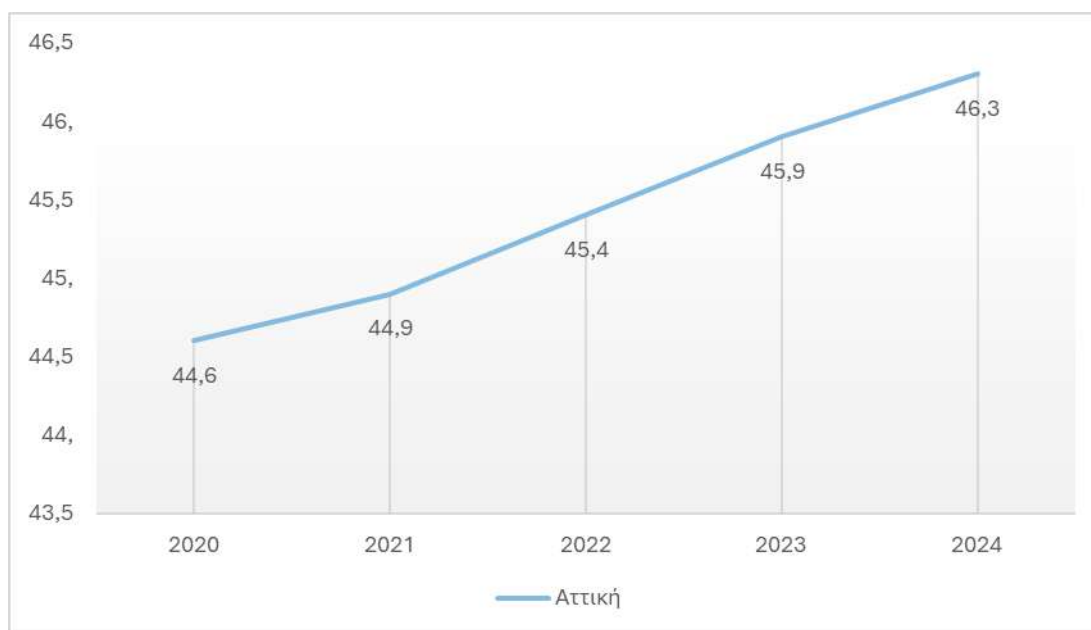
¹⁰ Eurostat (2024), Δείκτες πληθυσμιακής διάρθρωσης κατά περιφέρεια NUTS 2 – Δείκτης εξάρτησης ηλικιών, 1η εκδοχή (0–14 και 65+ προς 15–64 έτη), διαθέσιμο στον σύνδεσμο:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_r_pjanind2/default/table

Στο ανωτέρω γράφημα παρατηρείται αρχικά αύξηση του δείκτη εξάρτησης, από 54,7% το 2020 σε 55,4% το 2021, γεγονός που υποδηλώνει μεγαλύτερη αναλογία του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε σχέση με τον ενεργό. Το 2022 καταγράφεται αισθητή μείωση του δείκτη στο 52,7%, ενδεχομένως λόγω ενίσχυσης της συμμετοχής στον ενεργό πληθυσμό ή μείωσης των εξαρτώμενων ατόμων. Το 2023 ο δείκτης σημειώνει οριακή αύξηση (52,8%), υποδηλώνοντας σχετική σταθεροποίηση, ενώ το 2024 παρατηρείται μικρή περαιτέρω άνοδος στο 53,1%.

Μέση Ηλικία πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής

Διάγραμμα 3: Μέση Ηλικία Πληθυσμού Περιφέρειας Αττικής (2020-2024)

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

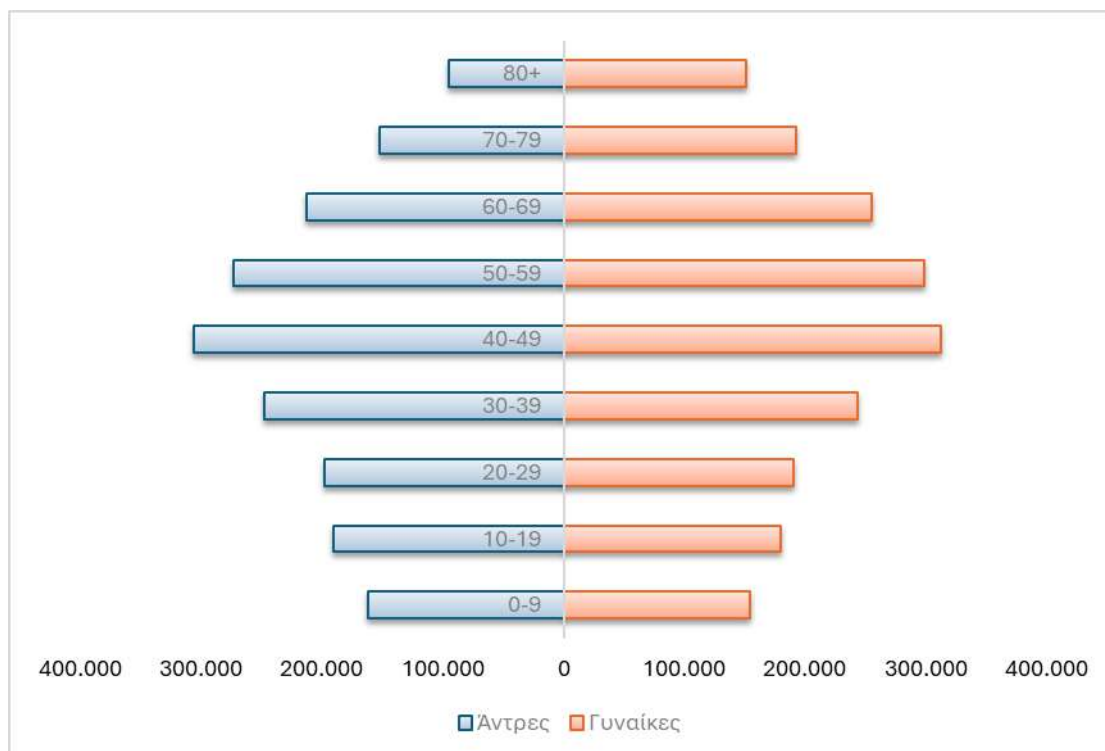
Η μέση ηλικία του πληθυσμού της Αττικής, αυξάνεται σταθερά από το 2020 έως το 2024, φτάνοντας από 44,6 έτη σε 46,3 έτη. Αυτή η εξέλιξη υποδηλώνει μια σταδιακή γήρανση του πληθυσμού της, πιθανότατα λόγω της χαμηλής γεννητικότητας και της αύξησης του προσδόκιμου ζωής.¹¹

Παρά την αύξηση της μέσης ηλικίας, η Αττική, εξακολουθεί να συγκεντρώνει νεότερες ηλικιακές ομάδες σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο. Το γεγονός αυτό, αποδίδεται, στην παρουσία ενός δυναμικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού και στη συγκέντρωση νεότερων ατόμων, λόγω των επαγγελματικών και εκπαιδευτικών ευκαιριών που προσφέρει. Ωστόσο, η συνεχής άνοδος της μέσης ηλικίας καταδεικνύει ότι η Περιφέρεια Αττικής δεν μένει ανεπηρέαστη από τη γενικότερη δημογραφική γήρανση της χώρας.

Διάγραμμα 4: Ηλικιακή πυραμίδα Περιφέρειας Αττικής¹²

¹¹ Βλ. Eurostat (2024), Μέση ηλικία πληθυσμού κατά περιφέρεια NUTS 2, διαθέσιμο στο:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_r_pjanind2/default/table

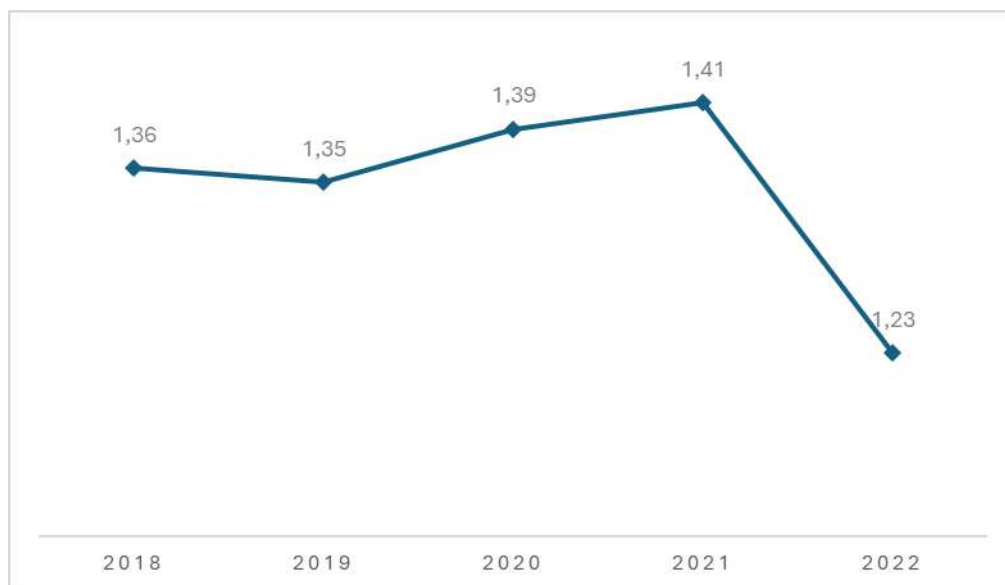
Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία Επεξεργασία

Δείκτης ολικής γονιμότητας: Το παρακάτω διάγραμμα δείχνει την εξέλιξη του Δείκτη Ολικής γονιμότητας στην Αττική την περίοδο 2018-2022. Από το 2018 έως το 2021, παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις (1,36 το 2018 και 1,41 το 2021), ενώ το 2022 σημειώνει σημαντική πτώση στο 1,23. Σε κάθε περίπτωση, ο δείκτης παραμένει κάτω από το επίπεδο αντικατάστασης των γενεών (2,1) το οποίο απαιτείται για τη διατήρηση σταθερού πληθυσμού.¹³

Διάγραμμα 5: Δείκτης Ολικής γονιμότητας στην Περιφέρεια Αττικής (2018-2022)

¹² Ελληνική Στατιστική Αρχή – ΕΛΣΤΑΤ (2024), Απογραφή Πληθυσμού – Κατοικιών 2021: Οριστικά Αποτελέσματα Μόνιμου Πληθυσμού ανά Περιφέρεια και Δήμο, Πειραιάς. Διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr>

¹³ Eurostat. Fertility rates by age and NUTS 2 region [demo_r_frate2, default view], διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_r_frate2/default/table

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

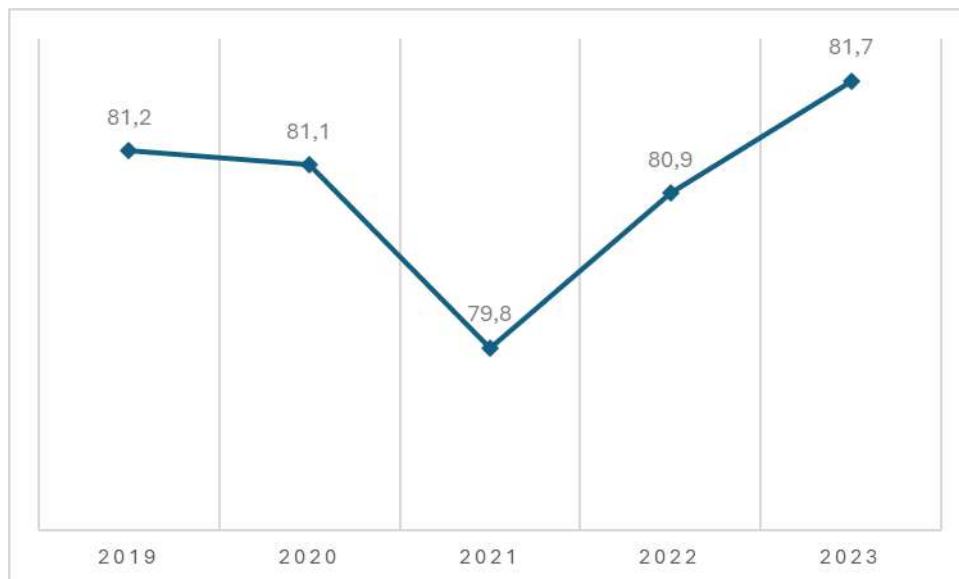
Προσδόκιμο ζωής στην Περιφέρεια Αττικής

Το ακόλουθο διάγραμμα απεικονίζει την εξέλιξη του προσδόκιμου ζωής στην Περιφέρεια Αττικής για την περίοδο 2019–2023. Την τριετία 2019–2021, το προσδόκιμο ζωής παραμένει σε σχετικά σταθερά επίπεδα έως το 2020 (81,2 έτη το 2019 και 81,1 έτη το 2020), ωστόσο το 2021 σημειώνεται αξιοσημείωτη μείωση, φτάνοντας στα 79,8 έτη. Η πτώση αυτή αντανακλά τις σοβαρές επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης λόγω της πανδημίας COVID-19.

Από το 2022 παρατηρείται σταδιακή ανάκαμψη: το προσδόκιμο ζωής αυξάνεται στα 80,9 έτη και συνεχίζει ανοδικά το 2023, φτάνοντας τα 81,7 έτη. Αν και το 2022 δεν καταγράφει πλήρη επιστροφή στα προ πανδημίας επίπεδα, το 2023 καταγράφεται η υψηλότερη τιμή της πενταετίας, υπερβαίνοντας ακόμα και το επίπεδο του 2019. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει θετικές εξελίξεις στη δημόσια υγεία, την πρωτοβάθμια φροντίδα και τις συνθήκες διαβίωσης.¹⁴

Διάγραμμα 6: Προσδόκιμο ζωής στην Περιφέρεια Αττικής (2019-2023)

¹⁴ Eurostat, *Life expectancy at birth by sex and NUTS 2 region*, [demo_r_mlifexp], διαθέσιμο στο: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00101/default/table>

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

Ποσοστό εξάρτησης ηλικιωμένων

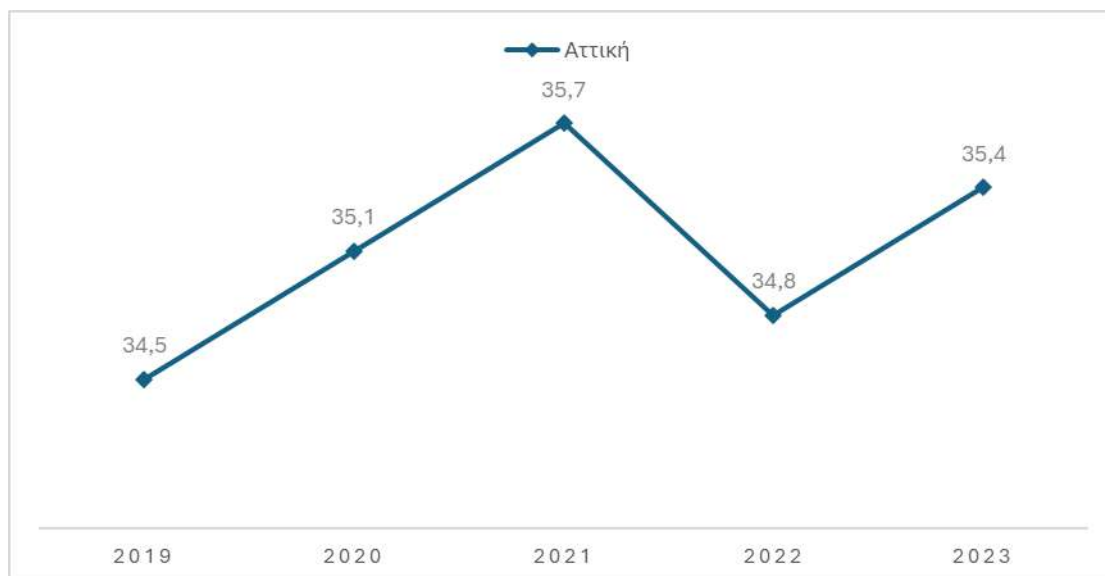
Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει το ποσοστό εξάρτησης των ηλικιωμένων στην Περιφέρεια Αττικής για τα έτη 2019 έως 2023. Το ποσοστό εξάρτησης των ηλικιωμένων δείχνει τη σχέση μεταξύ του πληθυσμού ηλικίας 65 ετών και άνω και του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας (15-64 ετών).

Το ποσοστό εξάρτησης ανήλθε το 2019 σε 34,5%, αυξήθηκε το 2020 σε 35,1% και έφτασε στο υψηλότερο επίπεδο της πενταετίας το 2021, αγγίζοντας το 35,7%. Το 2022 σημειώθηκε ελαφρά μείωση στο 34,8%, ενώ το 2023 παρατηρήθηκε νέα άνοδος στο 35,4%. Η τιμή αυτή υποδηλώνει ότι για κάθε ηλικιωμένο άτομο αντιστοιχούν λίγο λιγότεροι από τρεις ενήλικες σε ηλικία εργασίας.¹⁵

Διάγραμμα 7: Ποσοστό εξάρτησης ηλικιωμένων Περιφέρεια Αττικής

¹⁵ Eurostat, *Old-age dependency ratio 3rd variant (population 65 years or over to population 20 to 64 years)*, διαθέσιμο στο :

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_r_pjanind2_custom_10159854/default/table

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

1.2 Ανεργία- Απασχόληση

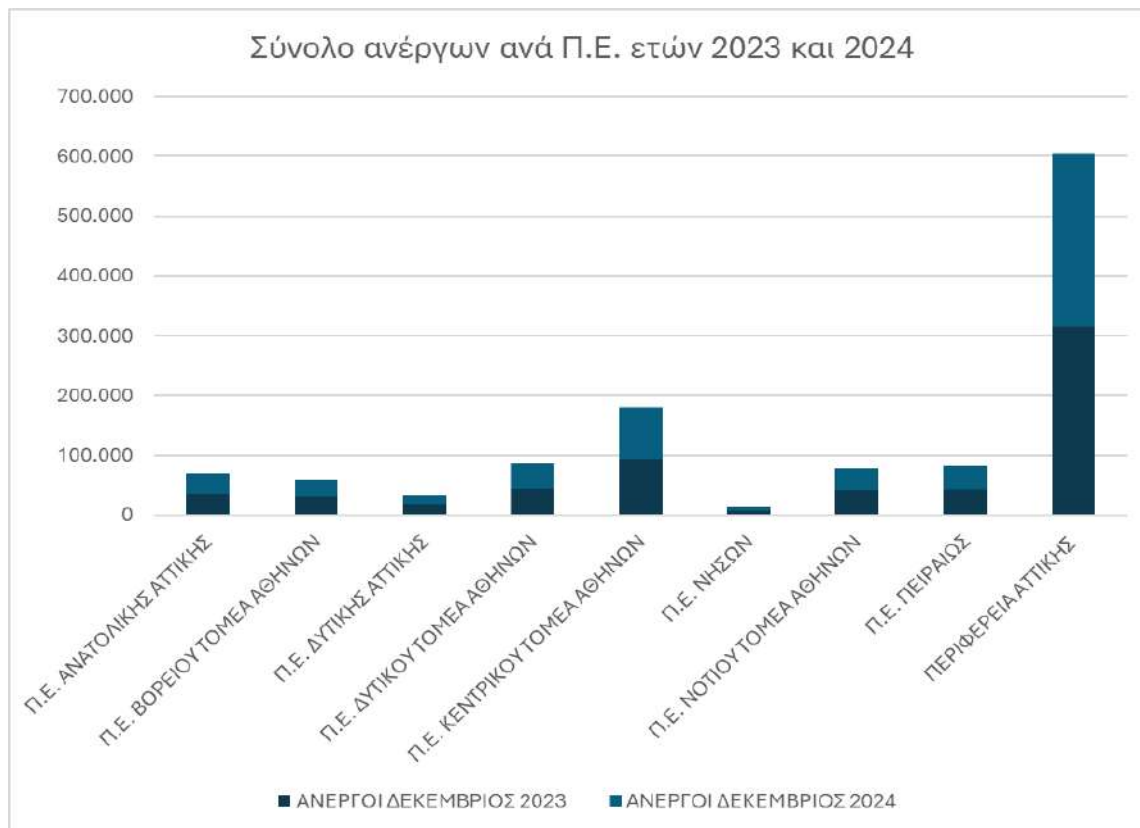
1.2.1 Ανεργία

Από τα δευτερογενή δεδομένα για τα έτη 2023-2024, διαπιστώνεται μείωση του πλήθους των εγγεγραμμένων ανέργων της τάξεως του 7,56%(-)¹⁶. Παρά τη μείωση αυτή, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στην Περιφέρεια Αττικής για το έτος 2024 παραμένει υψηλός (#290.852). Όπως παρατηρούμε, οι περισσότεροι άνεργοι για το 2024 καταγράφονται στην ΠΕ Κεντρικού Τομέα Αθηνών, ήτοι 87.872 άνεργοι και ακολουθεί η ΠΕ Δυτικού Τομέα Αθηνών (41.289 άνεργοι). Η μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή του αριθμού των ανέργων (μείωση) από το 2023 έως το 2024 παρατηρείται στην ΠΕ Δυτικής Αττικής (-10,41%).

Στο ακόλουθο διάγραμμα παρατηρούμε ότι σε όλες τις Περιφερειακές ενότητες ο αριθμός των ανέργων το 2024 είναι μειωμένος σε σχέση με το 2023.

Διάγραμμα 8: Σύνολο ανέργων ανά Π.Ε. ετών 2023 και 2024

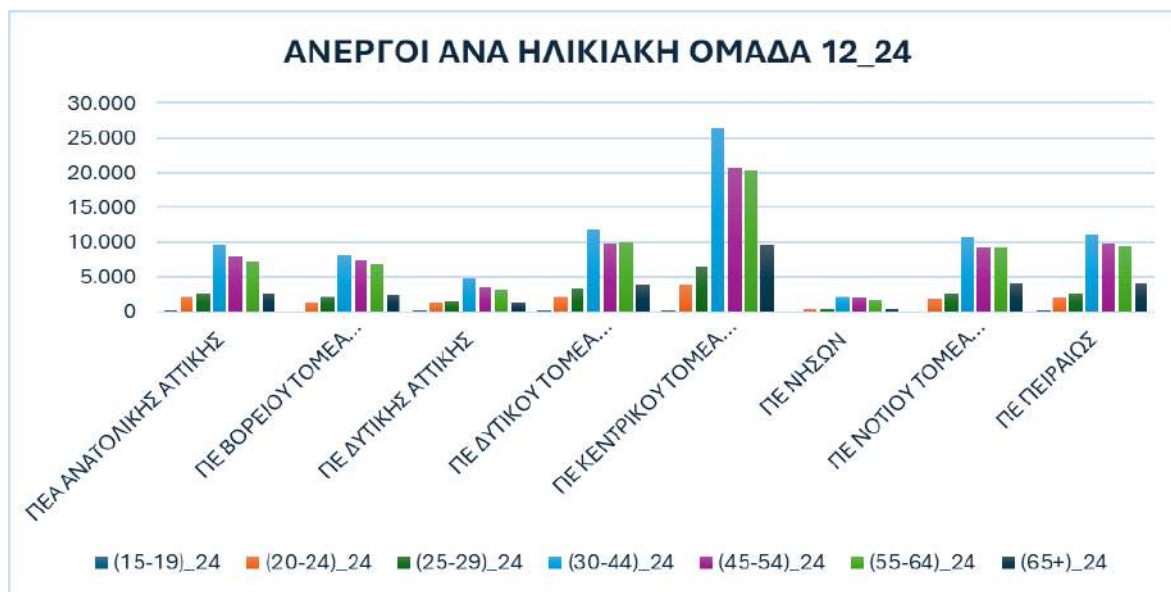
¹⁶ Στατιστική Υπηρεσία ΔΥΠΑ, 2023-2024

Πηγή: ΔΥΠΑ (Δεκέμβριος 2024), Ιδία Επεξεργασία

Αναφορικά με την ηλικιακή ομάδα, στο ακόλουθο διάγραμμα βλέπουμε ότι σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες η ηλικιακή ομάδα με το μεγαλύτερο ποσοστό αντιπροσώπευσης στους εγγεγραμμένους ανέργους είναι αυτή των ανέργων 30-44 ετών.

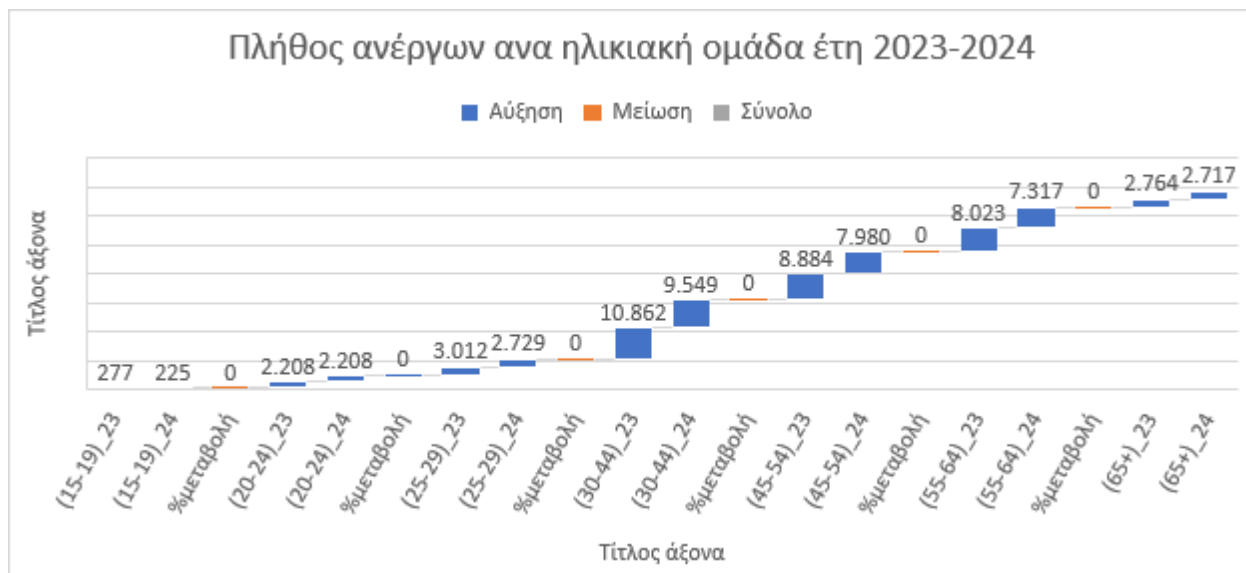
Διάγραμμα 9 :Άνεργοι ανά ηλικιακή ομάδα έτη 2023_2024

Πηγή: ΔΥΠΑ (Δεκέμβριος 2024), Ιδία Επεξεργασία

Συγκρίνοντας το πλήθος των ανέργων ανά ηλικιακή ομάδα κατά την περίοδο 2023 - 2024, διαπιστώθηκε ότι για τις ηλικιακές κατηγορίες 15-19 και 55 -64 ετών υπάρχει μείωση των ανέργων στην πλειοψηφία των Περιφερειακών Ενοτήτων. Για τις ηλικιακές ομάδες 20-24, 25-29, 30-44, 45-54 ετών παρουσιάστηκε μείωση του πλήθους των ανέργων κατά την περίοδο 2023 -2024.

Διάγραμμα 10: Πλήθος ανέργων ανά ηλικιακή ομάδα έτη 2023_2024

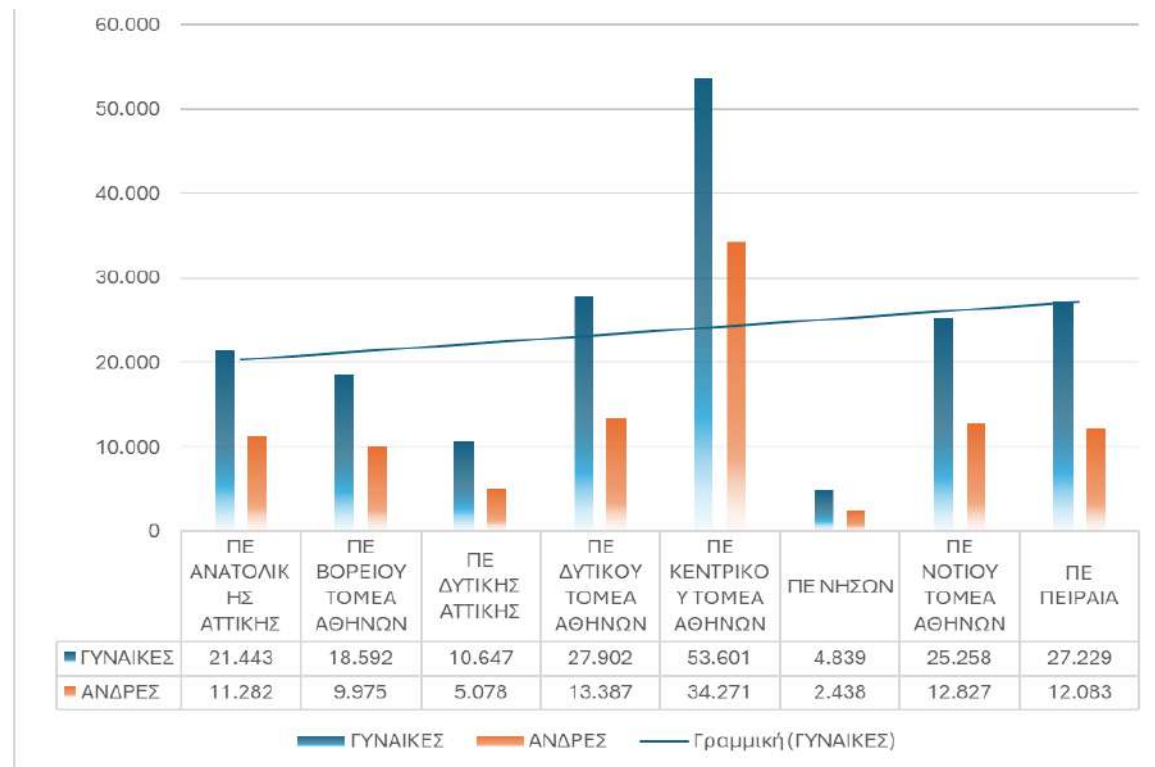

Πηγή: ΔΥΠΑ (Δεκέμβριος 2024), Ιδία Επεξεργασία

Στην Περιφέρεια Αττικής, βάσει των στοιχείων της ΔΥΠΑ για το Δεκέμβριο του 2024, το 65% του συνόλου των εγγεγραμμένων ανέργων είναι γυναίκες (το Δεκέμβριο του 2023 οι

γυναίκες καταλάμβαναν ποσοστό 65,35%). Από το ακόλουθο διάγραμμα διαπιστώνεται ότι σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες σημαντικά υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρείται στις γυναίκες.

Διάγραμμα 11: Πλήθος ανέργων ανά φύλο 12_2023

Πηγή: ΔΥΠΑ Δεκέμβριος 2023, Ιδία Επεξεργασία

1.2.2. Απασχόληση

Στον ακόλουθο πίνακα αποτυπώνεται η απασχόληση ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα κατά τα έτη 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024. Από τα δεδομένα του πίνακα προκύπτει ότι το 2024 το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης συσσωρεύεται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (67,9%) και ακολουθεί η Περιφέρεια Αττικής (65,3%).¹⁷

Πίνακας 1: Ποσοστά Απασχόλησης στις Περιφέρειες της Ελλάδας

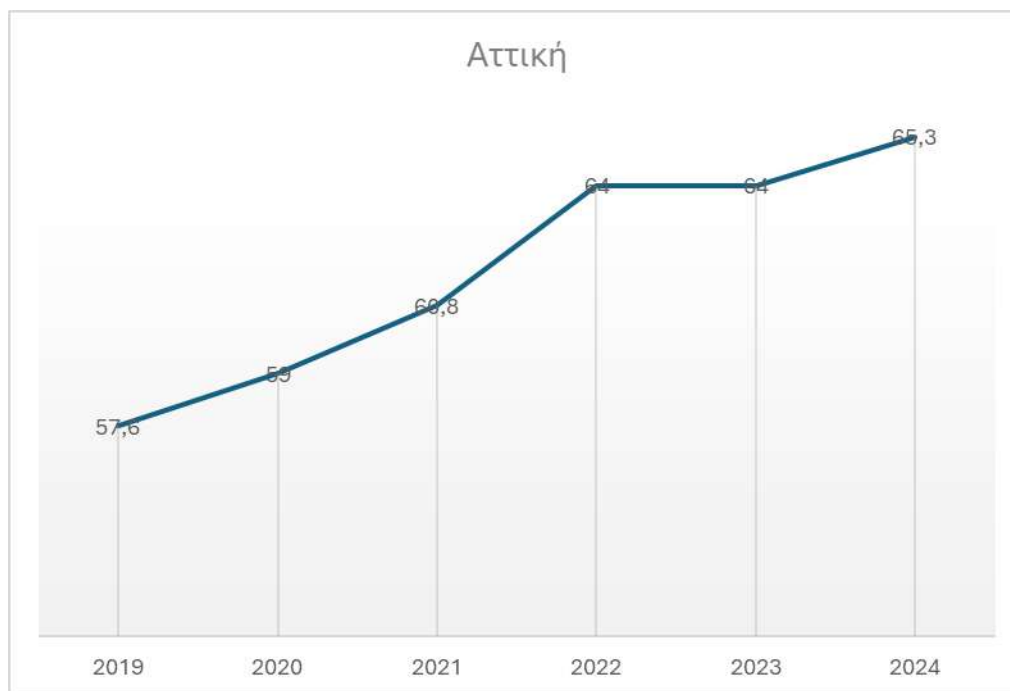
Employment rate of the age group 15-64 by NUTS 2 region	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Αττική	57,6	59,0	60,8	64,0	64,0	65,3
Βόρειο Αιγαίο	60,4	59,7	58,9	60,7	62,8	64,0
Νότιο Αιγαίο	60,5	53,6	53,6	59,2	60,9	63,3
Κρήτη	61,8	56,4	56,8	62,1	63,0	65,1
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	56,6	54,2	54,0	57,1	59,6	60,5
Κεντρική Μακεδονία	53,7	53,7	53,9	57,8	59,7	62,0
Δυτική Μακεδονία	50,6	50,7	52,1	52,3	55,6	58,7
Ήπειρος	55,1	52,8	50,7	58,2	60,2	61,8
Θεσσαλία	54,8	55,3	56,2	59,2	58,0	58,4
Ιόνια Νησιά	59,8	55,6	56,8	58,7	59,5	61,3
Δυτική Ελλάδα	49,7	50,6	54,0	56,3	59,4	60,7
Στερεά Ελλάδα	55,7	54,5	55,8	60,8	63,2	62,6
Πελοπόννησος	61,9	62,9	62,4	63,8	65,5	67,9

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

¹⁷ Eurostat, Employment rate of the age group 15–64 by NUTS 2 region, διαθέσιμο στο : <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00007/default/table>

Στο ακόλουθο διάγραμμα αποτυπώνεται η εξέλιξη του ποσοστού απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής κατά τα έτη 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024.

Διάγραμμα 12: Εξέλιξη ποσοστού απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής 2019-2024

Πηγή : Eurostat , Ιδία Επεξεργασία

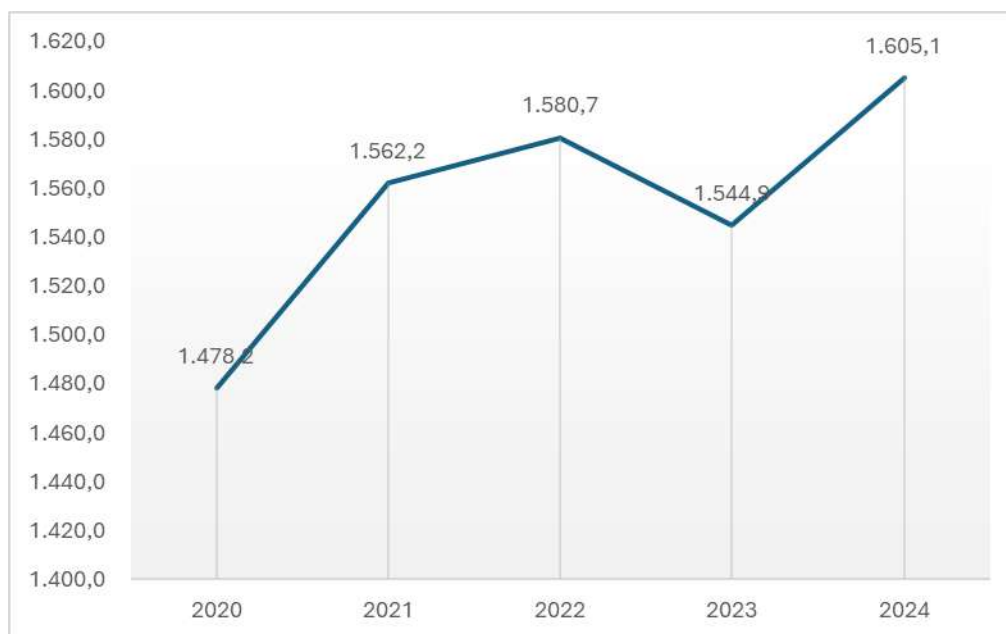
Από τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού για το Δ' τρίμηνο του 2024 (ΕΕΔ)¹⁸, προκύπτει ότι το σύνολο απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής, για το Δ' τρίμηνο του 2024 ανέρχεται σε 1.605,1 εκ.

Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την εξέλιξη της απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής από το 2020 έως το 2024, καταγράφοντας σημαντικές διακυμάνσεις. Από το 2020 έως το 2022, παρατηρείται έντονη ανοδική τάση, με τον αριθμό των απασχολούμενων να ανέρχεται από 1.478,2 εκατ. το 2020 σε 1.580,7 εκατ. το 2022. Το 2023, ωστόσο, καταγράφεται πτώση, πιθανόν ως αποτέλεσμα οικονομικών προκλήσεων ή αναταραχών στην αγορά. Ωστόσο, το 2024 η απασχόληση ανακάμπτει, με τον αριθμό των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής να ανέρχεται σε 1.605,1 εκατ.

Συνολικά, το διάγραμμα αποκαλύπτει μια θετική μακροπρόθεσμη τάση στην απασχόληση, παρά τις ενδιάμεσες διακυμάνσεις, υπογραμμίζοντας τη δυναμική της αγοράς εργασίας στην Αττική.

¹⁸ Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, ΕΛΣΤΑΤ

Διάγραμμα 13:Σύνολο Απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής (δ' τρίμηνο ετών 2020-2024)

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ , Ιδία Επεξεργασία

1.3 Εκπαίδευση

1.3.1 Ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης στις ηλικίες 18-24

Ο δείκτης "Early leavers from education and training" (Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης) μετρά το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών που έχουν ολοκληρώσει το πολύ κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (lower secondary education) και δεν συμμετέχουν σε καμία μορφή εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Η μείωση αυτού του δείκτη αποτελεί βασικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς συνδέεται άμεσα με την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της απασχολησιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των κρατών-μελών.

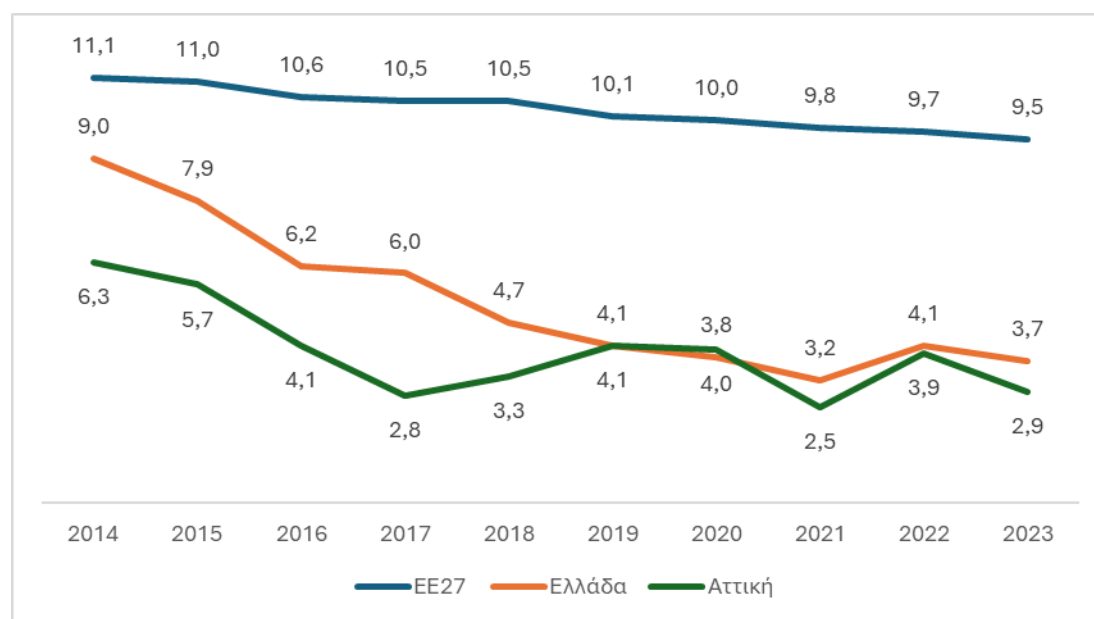
Ένας χαμηλός δείκτης σημαίνει ότι περισσότεροι νέοι αποκτούν δεξιότητες απαραίτητες για την αγορά εργασίας, γεγονός που μειώνει την ανεργία και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Αντίθετα, η πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης, αυξάνει τον κίνδυνο χαμηλής απασχόλησης, χαμηλών εισοδημάτων και κοινωνικών ανισοτήτων. Για τον λόγο αυτό, η ΕΕ έθεσε ως στόχο τη μείωση του ποσοστού κάτω από 9% έως το 2030.

Η Ελλάδα πέτυχε σημαντική πρόοδο, μειώνοντας το ποσοστό από 9% το 2014 σε 3,7% το 2023, κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ27 (9,5% το 2023). Η Αττική παρουσίασε ακόμη καλύτερη επίδοση, με το ποσοστό να υποχωρεί από 6,3% το 2014 σε 2,9% το 2023, παραμένοντας σταθερά κάτω από τον εθνικό μέσο όρο, γεγονός που οφείλεται στην

ύπαρξη πληθώρας εκπαιδευτικών δομών, προγραμμάτων κατάρτισης και μεγαλύτερων επαγγελματικών ευκαιριών.

Η διατήρηση αυτών των χαμηλών ποσοστών στην Αττική συμβάλλει όχι μόνο στη βελτίωση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, αλλά και στην επίτευξη των συνολικότερων ευρωπαϊκών στόχων για κοινωνική ένταξη και βιώσιμη ανάπτυξη.¹⁹

Διάγραμμα 14: Ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης στις ηλικίες 18-24 στην Περιφέρεια Αττικής, Ελλάδα και ΕΕ 27

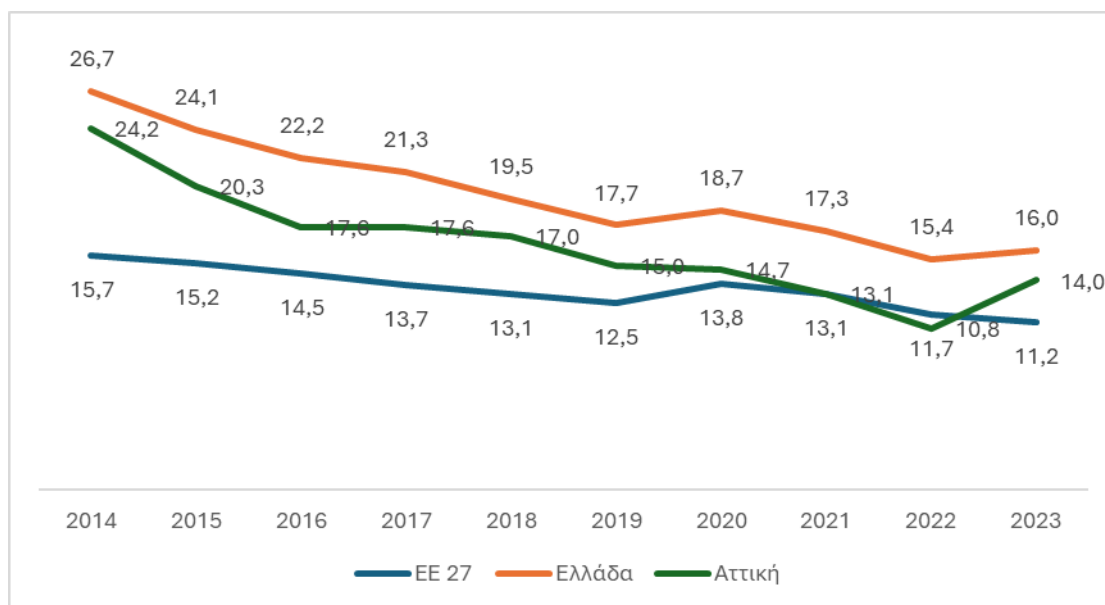
Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

1.3.2. Ποσοστό νέων που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (ηλικίες 15-29) (NEET rates)

Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την εξέλιξη του ποσοστού των νέων ηλικίας 15-29 ετών εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (δείκτης NEET) στην Περιφέρεια Αττικής, στην Ελλάδα και στην ΕΕ-27, κατά την περίοδο 2014-2023.

¹⁹ Eurostat, Early leavers from education and training by sex and NUTS 2 region, Διαθέσιμο στο : [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_16\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_16$defaultview/default/table)

Διάγραμμα 15: Ποσοστό νέων που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (ηλικίες 15-29) (NEET rates) στην Περιφέρεια Αττικής, στην Ελλάδα και στην ΕΕ27

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

Το 2014, η Αττική, καταγράφει πολύ υψηλό ποσοστό NEET rate (24,2%), κοντά στο εθνικό επίπεδο (26,7%) και πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (15,7%). Από το 2015 έως το 2019 σημειώνει σταθερή μείωση, με το ποσοστό να φτάνει στο 17,0%, γεγονός που υποδηλώνει βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και εκπαίδευσης. Το 2020, εν μέσω πανδημίας, σημειώνεται μικρή άνοδος (15,0%), αλλά ακολουθεί νέα πτώση τα επόμενα χρόνια, φτάνοντας στο χαμηλότερο σημείο το 2022 (10,8%), σχεδόν προσεγγίζοντας τον μέσο όρο της ΕΕ (11,7%). Το 2023, ωστόσο, το ποσοστό NEET στην Αττική αυξάνεται στο 14,0%.

Συνολικά, η Αττική έχει σημειώσει αξιοσημείωτη πρόοδο την τελευταία δεκαετία στη μείωση του δείκτη NEET, παρότι η πρόσφατη μικρή αύξηση αναδεικνύει την ανάγκη για συνεχή ενίσχυση πολιτικών υποστήριξης των νέων στην αγορά εργασίας και την εκπαίδευση.²⁰

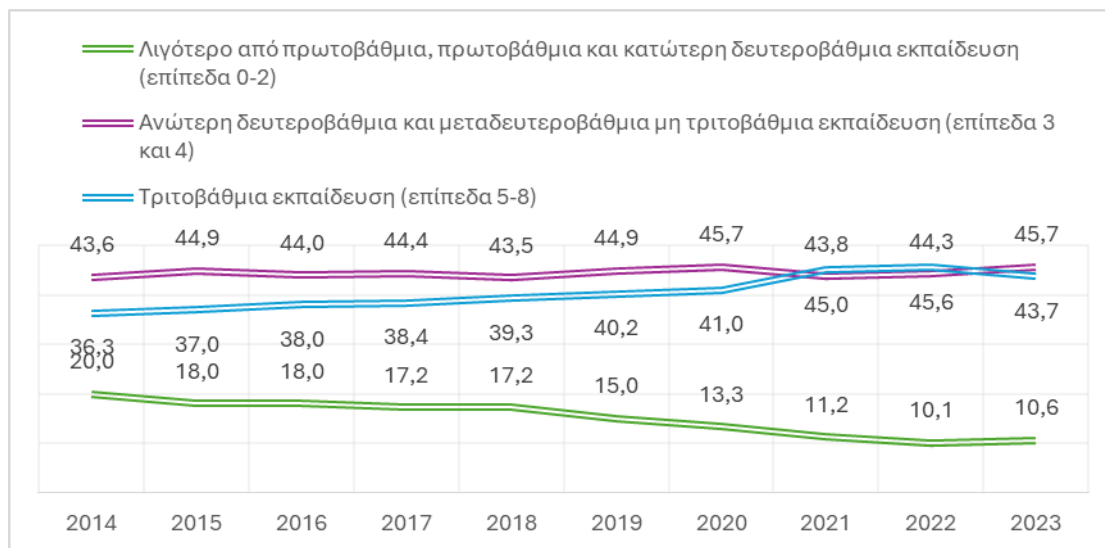
1.3.3 Ποσοστό πληθυσμού (ηλικίας 25-64 ετών) ανά βαθμίδα εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την κατανομή του πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών στην Περιφέρεια Αττικής ανά βαθμίδα εκπαίδευσης την περίοδο 2014-2023. Το ποσοστό ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο (επίπεδα 0-2) μειώθηκε σημαντικά από 26,3% το 2014 σε 10,6% το 2023, ενώ το ποσοστό ατόμων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 5-8) σημείωσε αύξηση από 30,1% σε 43,7%. Αντίθετα, η ανώτερη

²⁰ Eurostat, Young people neither in employment nor in education and training by sex and NUTS 2 region, Διαθέσιμο στο : [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_22\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_22$defaultview/default/table)

δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 3-4) παρέμεινε σταθερή, με τα ποσοστά να κυμαίνονται μεταξύ 44%-46%. Η συνολική τάση αποτυπώνει την αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής, με αισθητή μείωση στις χαμηλές βαθμίδες εκπαίδευσης και σημαντική άνοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.²¹

Διάγραμμα 16: Ποσοστό πληθυσμού (ηλικίας 25-64 ετών) ανά βαθμίδα εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

1.4 Συνθήκες διαβίωσης

1.4.1 Κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού

Με βάση τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (SILC) του έτους 2024 (Περίοδος αναφοράς εισοδήματος: Έτος 2023) της ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό²², σύμφωνα με τον αναθεωρημένο ορισμό, ανέρχεται στο 26,9% του πληθυσμού της Χώρας (2.740.051 άτομα), παρουσιάζοντας αύξηση κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2023 (26,1%).

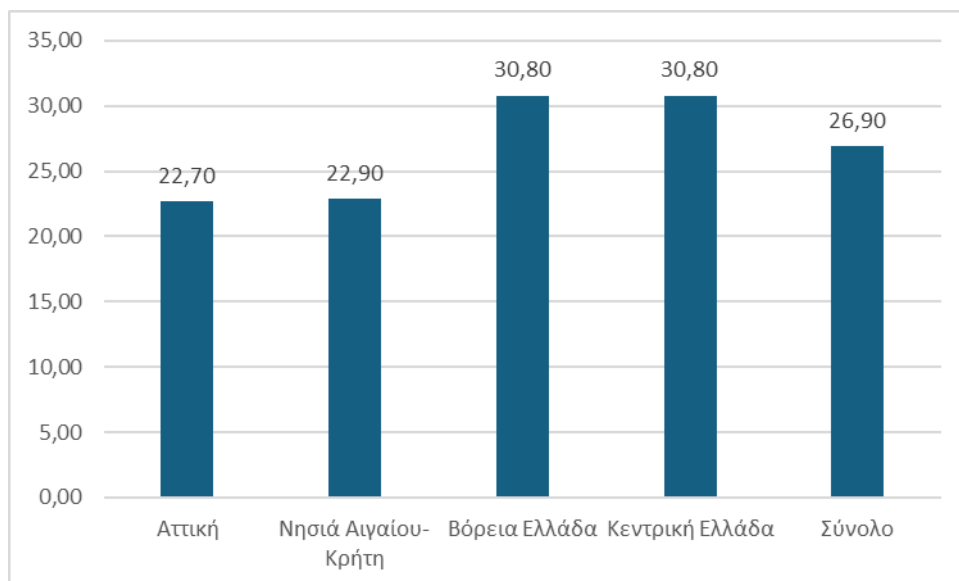
Σε δύο Μεγάλες Γεωγραφικές Περιοχές – NUTS 1 – (Αττική, Νησιά Αιγαίου και Κρήτη) καταγράφονται ποσοστά κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού χαμηλότερα από αυτό του συνόλου της Χώρας, ενώ στις άλλες δύο Μεγάλες Γεωγραφικές Περιοχές (Βόρεια Ελλάδα, Κεντρική Ελλάδα) τα αντίστοιχα ποσοστά είναι υψηλότερα.

Διάγραμμα 17: Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ανά Μεγάλη Γεωγραφική Περιοχή: 2024

²¹ Eurostat, Population by educational attainment level, sex and NUTS 2 region, διαθέσιμο στο:

[https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_04\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_04$defaultview/default/table)

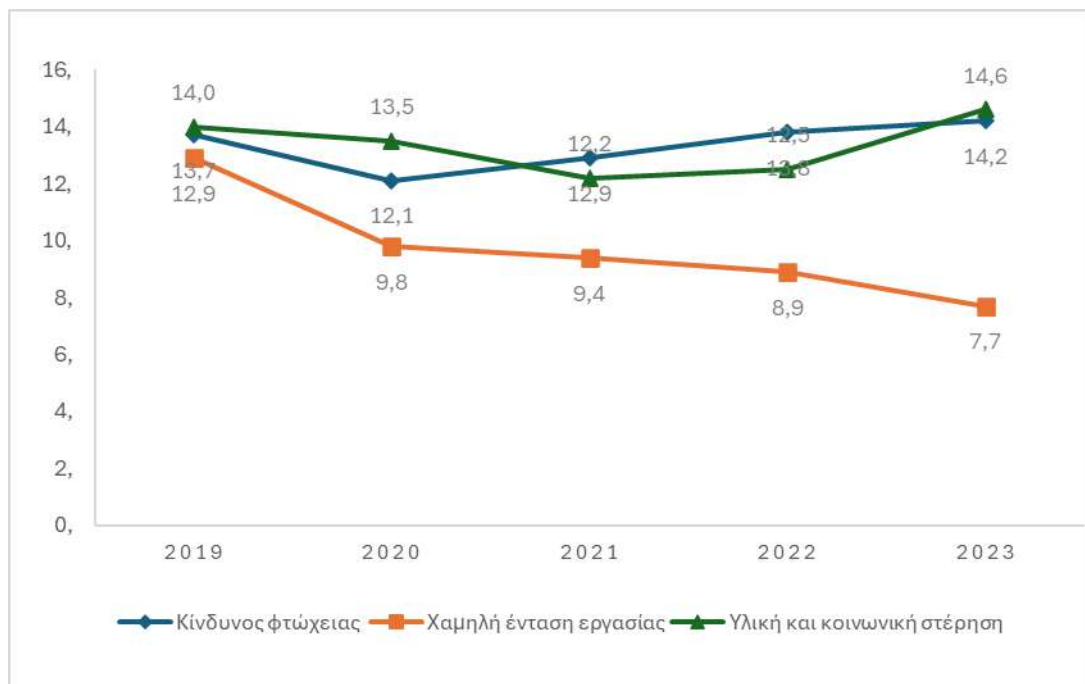
²² Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό: πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή με υλικές και κοινωνικές στερήσεις (δηλαδή πληθυσμός που στερείται τουλάχιστον 7 από έναν κατάλογο 13 αγαθών και υπηρεσιών) ή που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Ο δείκτης του κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού συντίθεται από τους επιμέρους δείκτες του κινδύνου φτώχειας, της υλικής και κοινωνικής στέρησης και της χαμηλής έντασης εργασίας.

Διάγραμμα 18: Ποσοστό (%) πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής σε κίνδυνο φτώχειας, υλική και κοινωνική στέρηση και χαμηλή ένταση εργασίας : 2019 – 2023

ηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

1.4.1.1 Κίνδυνος φτώχειας

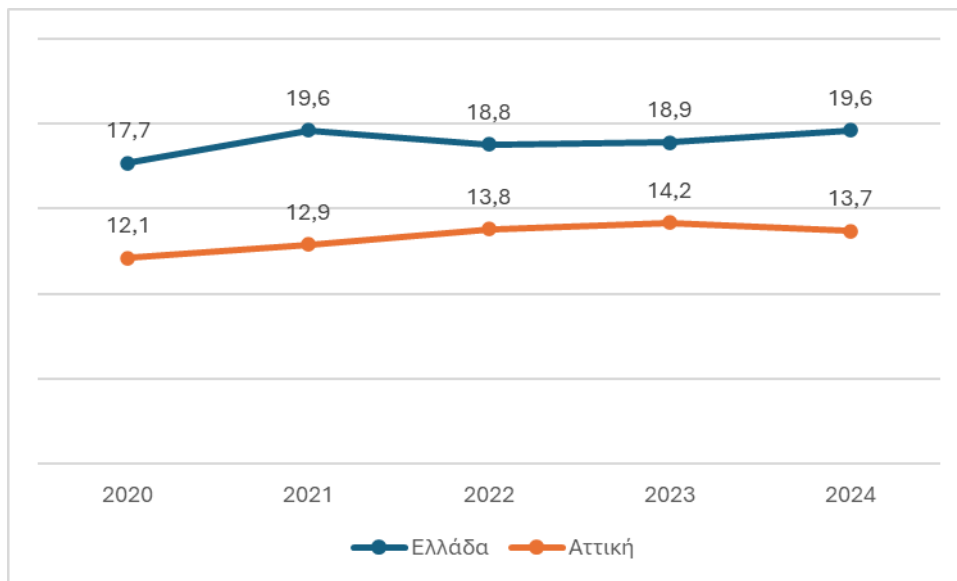
Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στην Ελλάδα και την Αττική την περίοδο 2020-2024.²³

Σε εθνικό επίπεδο, παρατηρείται γενική αυξητική τάση, με το ποσοστό να διαμορφώνεται από 17,7% το 2020 στο 19,6% το 2024, αγγίζοντας το υψηλότερο σημείο το 2021 και επανερχόμενο στο ίδιο επίπεδο το 2024, μετά από μικρές διακυμάνσεις. Αντίθετα, η Αττική παρουσιάζει σταθερά χαμηλότερα ποσοστά σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο, ξεκινώντας από 12,1% το 2020 και φτάνοντας στο 13,7% το 2024, με κορύφωση το 2023 (14,2%) και ελαφρά αποκλιμάκωση την επόμενη χρονιά. Η Αττική, παρόλο που καταγράφει μια μικρή αύξηση του δείκτη σε σχέση με την αρχή της πενταετίας, εξακολουθεί να παρουσιάζει καλύτερη κοινωνικοοικονομική εικόνα συγκριτικά με το σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 19: Ποσοστό (%) πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (Ευρώπη 2030): 2020 – 2024

²³ At-risk-of-poverty rate by NUTS 2 region, Eurostat, διαθέσιμο στο :

[https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_li41\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_li41$defaultview/default/table)

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

1.4.1.2 Υλική και κοινωνική στέρηση

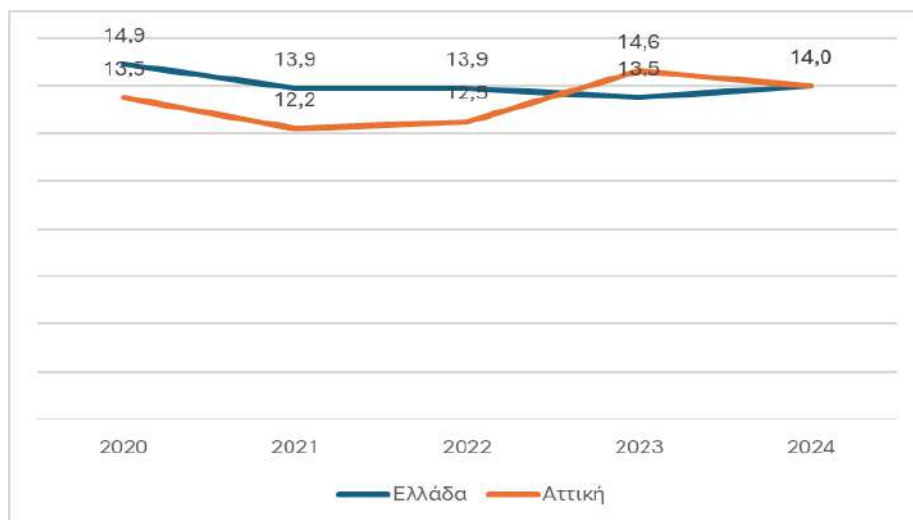
Το ποσοστό του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής, που στερείται τουλάχιστον 7 από έναν κατάλογο 13 αγαθών και υπηρεσιών (δηλαδή ο δείκτης που υπολογίζει το “ποσοστό του πληθυσμού με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις- Ευρώπη 2030) ανέρχεται σε 14% το 2024.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί, απεικονίζεται η εξέλιξη του δείκτη για τα έτη 2020-2024.

Κατά την πενταετία 2020-2024, η Αττική εμφάνιζε σταθερά χαμηλότερα ποσοστά σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, με τη χαμηλότερη τιμή να σημειώνεται το 2021 (12,2%). Από το 2022 και μετά παρατηρείται μια ήπια αυξητική τάση, η οποία οδήγησε το 2024 σε εξίσωση με τον εθνικό μέσο όρο.²⁴

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία (%) κατανομή πληθυσμού με υλικές και κοινωνικές στερήσεις (Ευρώπη 2030): 2020 – 2024

²⁴ Severe material and social deprivation by NUTS 2 region, Eurostat, διαθέσιμο στο : [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd18\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd18$defaultview/default/table)

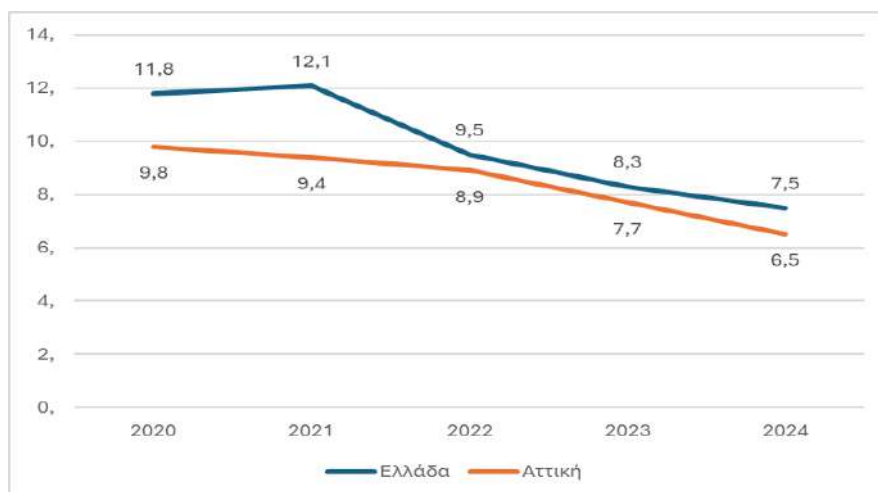

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

1.4.1.3 Ποσοστό πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας

Το ποσοστό πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής το 2024, ηλικίας 18-64 ετών που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας, υπολογίζεται σε 6,5% επί του συνόλου του πληθυσμού αυτής της ομάδας ηλικιών, εμφανίζοντας μείωση κατά 1,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το έτος 2023.²⁵

Διάγραμμα 21: Ποσοστό πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας (Ευρώπη 2030): 2020 – 2024

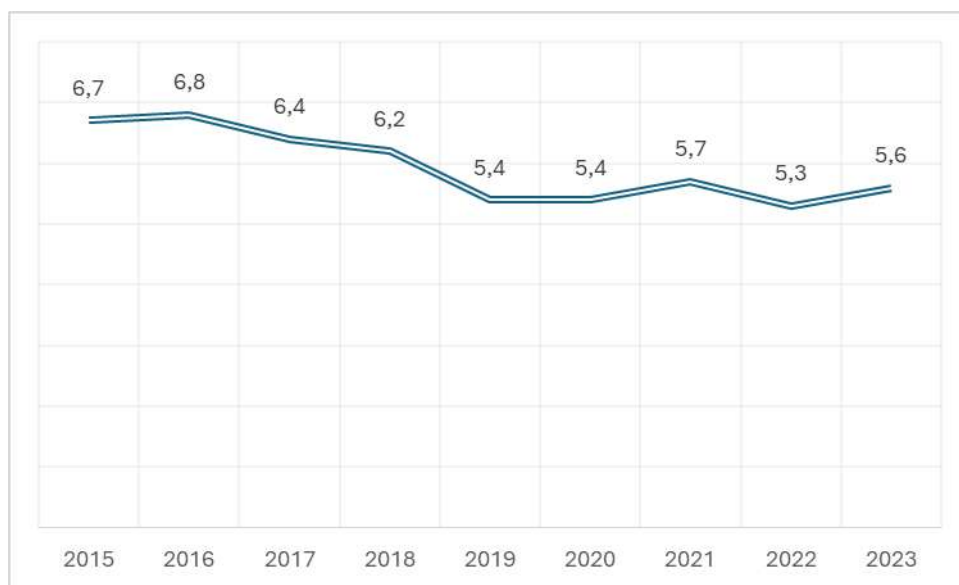
Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

1.4.2 Δείκτης Εισοδηματικής Ανισότητας (S80/S20) στην Περιφέρεια Αττικής

²⁵ Persons living in households with very low work intensity by NUTS 2 region, Eurostat, διαθέσιμο στο : [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvh121n\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvh121n$defaultview/default/table)

Ο δείκτης S80/S20 αποτελεί βασικό μέγεθος αποτύπωσης της εισοδηματικής ανισότητας, καθώς μετρά τον λόγο του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του 20% του πληθυσμού με τα υψηλότερα εισοδήματα προς το αντίστοιχο εισόδημα του 20% του πληθυσμού με τα χαμηλότερα εισοδήματα.

Διάγραμμα 22: Δείκτης Ανισότητας Εισοδήματος (S80/S20) στην Περιφέρεια Αττικής, 2015–2023

Πηγή: Eurostat, ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, στην Περιφέρεια Αττικής, κατά την περίοδο 2015–2020, παρατηρείται μείωση της εισοδηματικής ανισότητας, με τον δείκτη S80/S20 να υποχωρεί από 6,8 σε 5,4, γεγονός που υποδηλώνει σχετική σύγκλιση μεταξύ των ανώτερων και κατώτερων εισοδηματικών ομάδων. Από το 2021 και έπειτα, η ανοδική πορεία του δείκτη (έως 5,7 το 2021 και 5,6 το 2023) καταδεικνύει επανεμφάνιση εισοδηματικών αποκλίσεων, πιθανόν λόγω πληθωριστικών πιέσεων και μείωσης της αναδιανεμητικής επίδρασης των πολιτικών κοινωνικής προστασίας.²⁶

1.4.3 Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, και ειδικότερα της Διεύθυνσης Καταπολέμησης της Φτώχειας, στην Περιφέρεια Αττικής, το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα δόθηκε σε 70.840 ωφελούμενους (στοιχεία Δεκεμβρίου 2024). Το 15,50% των ωφελούμενων ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα των 67 και άνω.

²⁶ Income quintile share ratio S80/S20 by NUTS 2 region, Eurostat, Διαθέσιμο στο : [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_di11_r\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_di11_r$defaultview/default/table)

Οι ωφελούμενοι του ΕΕΕ άνω των 67 ετών για το έτος 2023 ήταν 11.890 ενώ για το 2024 ήταν 10.981. Παρατηρούμε, λοιπόν, μια μείωση της τάξεως του 7,65%. Πιο συγκεκριμένα, η μεγαλύτερη μείωση των δικαιούχων του ΕΕΕ άνω των 67 ετών παρατηρείται στους Δήμους Ύδρας (-100%), Κυθήρων (-50%) και Αγίας Παρασκευής (-35,09%), ενώ η μεγαλύτερη αύξηση παρουσιάζεται στους Δήμους Αίγινας (14,81%) και Αγίας Βαρβάρας (12,86%).

Στον παρακάτω πίνακα και στο ακόλουθο διάγραμμα καταγράφεται ο αριθμός των ωφελούμενων ΕΕΕ της Περιφέρειας Αττικής ανά μήνα κατά τα έτη 2019, 2020, 2021, 2022 και 2024.

Πίνακας 2: Πλήθος ωφελούμενων Ε.Ε.Ε στην Περιφέρεια Αττικής (2019,2020,2021,2022, 2023,2024)

	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2024	83.840	83.506	82.563	81.787	80.605	78.946	78.090	76.246	74.799	73.645	72.814	70.840
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2023	96,320	95,359	94,878	93,957	93,178	91,838	92,313	90,856	90,438	90,362	89,079	87,034
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2022	107,540	120,305	111,261	112,418	111,525	109,886	109,914	105,361	105,230	104,810	103,344	103,553
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2021	140,549	149,019	150,021	153,129	151,338	141,074	118,774	107,603	108,459	115,718	119,417	120,589
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2020	132,623	125,907	126,408	119,320	100,452	88,583	100,678	114,301	117,570	126,195	131,025	93,657
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2019	164,110	143,430	143,261	145,385	143,621	145,291	145,523	147,391	144,234	145,343	139,150	135,416

Πηγή: Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Διεύθυνση Καταπολέμησης της φτώχειας- Ιδία επεξεργασία

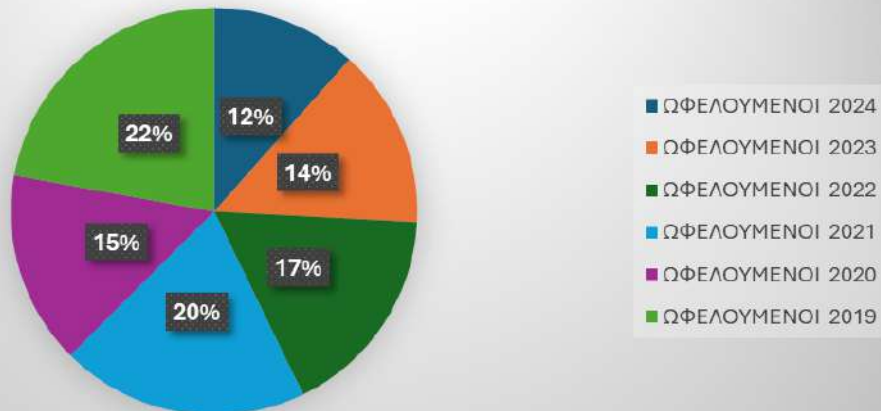
Διάγραμμα 23 :Πλήθος ωφελούμενων Ε.Ε.Ε στην Περιφέρεια Αττικής (2019,2020,2021,2022, 2023, 2024)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ωφελούμενων 2021-2024

Πηγή: Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Διεύθυνση Καταπολέμησης της φτώχειας- Ιδία επεξεργασία

Η ανάλυση των στοιχείων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) για την Περιφέρεια Αττικής, κατά την περίοδο 2019–2024 αποκαλύπτει σημαντικές διακυμάνσεις στο πλήθος των ωφελούμενων, αντανακλώντας τις κοινωνικοοικονομικές μεταβολές της αντίστοιχης περιόδου. Τα διαθέσιμα στοιχεία για την περίοδο 2019–2024, αποτυπώνουν μια σαφή μείωση στον αριθμό των ωφελούμενων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος στην Περιφέρεια Αττικής. Πιο συγκεκριμένα, από τους 135.416 ωφελούμενους το Δεκέμβριο του 2019, ο αριθμός μειώνεται σταδιακά, φτάνοντας στους 70.840 το Δεκέμβριο του 2024 – μείωση που αγγίζει συνολικά το 47,8% μέσα σε έξι έτη.

Η μεγαλύτερη μείωση καταγράφεται την τελευταία διετία (2022–2024), γεγονός που συνδέεται με την αναπροσαρμογή των κριτηρίων επιλεξιμότητας των ωφελούμενων.

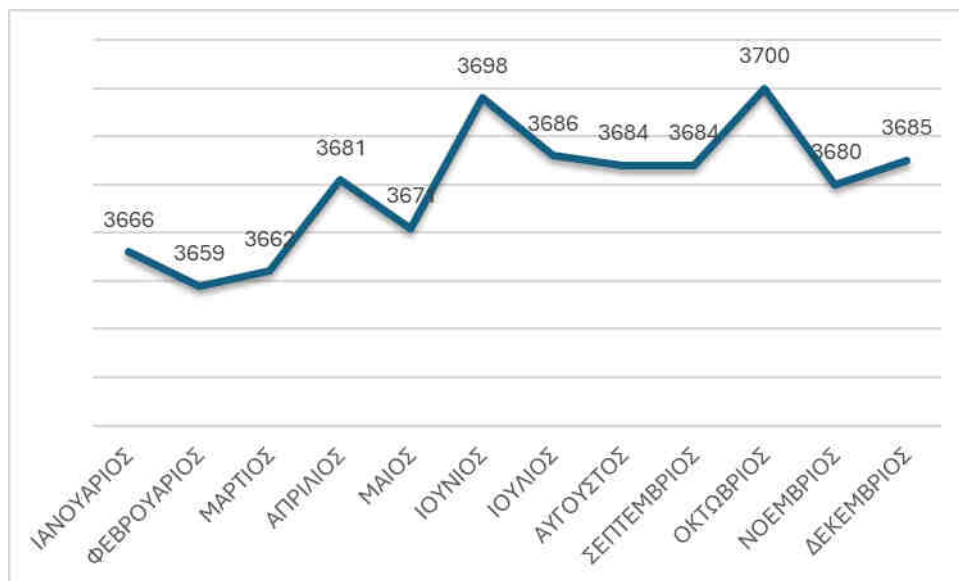
Τα ανωτέρω στοιχεία, επιβεβαιώνουν την αναγκαιότητα διαρκούς παρακολούθησης των κοινωνικών δεικτών και ενίσχυσης των παρεμβάσεων κοινωνικής πολιτικής, με έμφαση στις ομάδες του πληθυσμού και στις περιοχές που παρουσιάζουν σταθερά ή αυξανόμενα επίπεδα κοινωνικής ευαλωτότητας.

Ωφελούμενοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος με Αναπηρία $\geq 67\%$ στην Περιφέρεια Αττικής

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, και ειδικότερα της Διεύθυνσης Καταπολέμησης της Φτώχειας, στην Περιφέρεια Αττικής, το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα δόθηκε σε 3.685 ωφελούμενους ΑμεΑ (στοιχεία Δεκεμβρίου 2024, ποσοστό αναπηρίας $\geq 67\%$).

Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζεται ο αριθμός των ωφελούμενων ΕΕΕ με αναπηρία της Περιφέρειας Αττικής ανά μήνα για το έτος 2024.

Διάγραμμα 24 :Αριθμός Εγγεγραμμένων Δικαιούχων του ΕΕΕ με Αναπηρία $\geq 67\%$ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Μήνα (Έτος 2024)

Πηγή: Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Διεύθυνση Καταπολέμησης της φτώχειας- Ιδία επεξεργασία

Από το παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι, ο χαμηλότερος αριθμός ωφελούμενων ΑμεΑ του ΕΕΕ καταγράφηκε τον Φεβρουάριο (3.659 άτομα), ενώ οι υψηλότερες τιμές εντοπίζονται τον Ιούνιο (3.698 άτομα) και τον Οκτώβριο (3.700 άτομα).

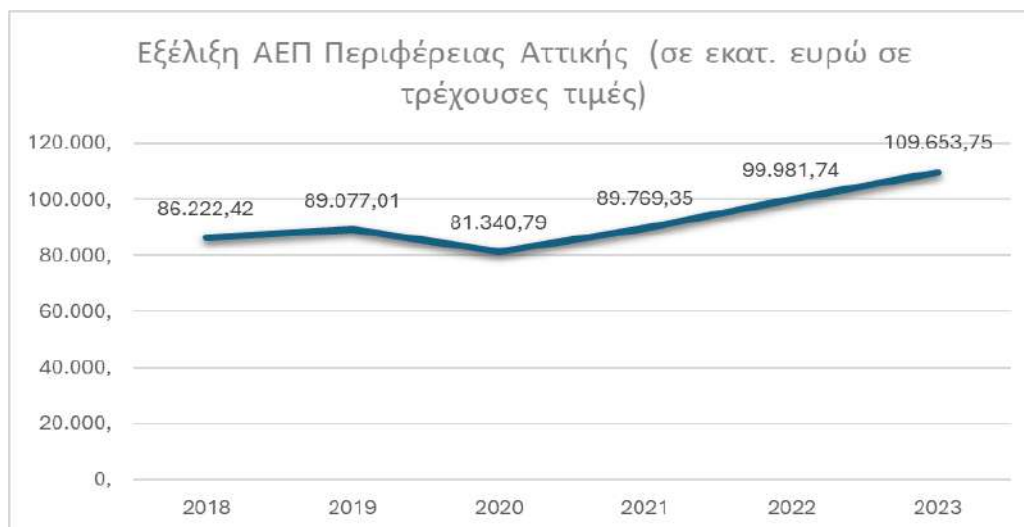
Συνολικά, τα δεδομένα αναδεικνύουν μια σταθερή κάλυψη του πληθυσμού των ΑμεΑ μέσω του προγράμματος ΕΕΕ στην Αττική, με μικρές μεταβολές εντός του έτους.

1.5 Οικονομικά μεγέθη

1.5.1 Η εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της Περιφέρειας Αττικής

Η εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της Περιφέρειας Αττικής από το 2018 έως το 2023, αποτυπώνεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

Διάγραμμα 25:Εξέλιξη ΑΕΠ Περιφέρειας Αττικής 2018-2023 (σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

Βασικά Συμπεράσματα:

Όπως παρατηρούμε από το παραπάνω διάγραμμα :

- Το ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής, αυξήθηκε από **86.222,42 εκατ. ευρώ** το 2018 σε **89.077,01 εκατ. ευρώ** το 2019, δείχνοντας μια θετική τάση ανάπτυξης.
- Το 2020 παρατηρείται σημαντική μείωση του ΑΕΠ στα **81.340,79 εκατ. ευρώ**.
- Το ΑΕΠ αυξήθηκε ξανά στα **89.769,35 εκατ. ευρώ** το 2021 και η άνοδος συνεχίστηκε το 2022 με **99.981,74 εκατ. ευρώ**.
- Η ανοδική τάση κορυφώνεται το 2023, όπου το ΑΕΠ αγγίζει τα 109.653,75 εκατ. ευρώ, που είναι το υψηλότερο επίπεδο της περιόδου (2018-2023).²⁷

Διάγραμμα 26:Εξέλιξη ΑΕΠ Περιφέρειας Αττικής _Ελλάδας 2018-2023

²⁷ Gross domestic product (GDP) at current market prices by NUTS 2 region, Eurostat, Διαθέσιμο στο : [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10r_2gdp\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10r_2gdp$defaultview/default/table)

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

Το παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζει την εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής και της Ελλάδας συνολικά για την περίοδο 2018-2023.

Βασικά Συμπεράσματα:

1. Συμβολή της Αττικής στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας:

- Η Αττική αντιπροσωπεύει σημαντικό μέρος του συνολικού ΑΕΠ της Ελλάδας. Το ΑΕΠ της Αττικής κινείται περίπου στο 45-50% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας, γεγονός που αναδεικνύει την κεντρική οικονομική σημασία της Περιφέρειας Αττικής.

2. Αύξηση μέχρι το 2019 , μείωση το 2020:

- Από το 2018 έως το 2019, τόσο η Αττική όσο και η Ελλάδα παρουσίασαν αύξηση στο ΑΕΠ τους (Αττική: από 86.222,42 σε 89.077,01 εκατ. ευρώ, Ελλάδα: από 180.615,66 σε 185.181,21 εκατ. ευρώ).
- Το 2020 σημειώθηκε σημαντική πτώση, με το ΑΕΠ της Αττικής να μειώνεται στα 81.340,79 εκατ. ευρώ και το αντίστοιχο της Ελλάδας να διαμορφώνεται στα 167.539,52 εκατ. ευρώ.

3. Ανάκαμψη από το 2021 και σημαντική αύξηση το 2023:

- Το 2021 και το 2022 παρατηρείται σταδιακή ανάκαμψη τόσο για την Αττική (89.769,35 → 99.981,74 εκατ. ευρώ) όσο και για την Ελλάδα (184.574,58 → 207.854,18 εκατ. ευρώ).

- ο Το 2023 σημειώνεται η μεγαλύτερη αύξηση, με το ΑΕΠ της Αττικής να ανέρχεται στα 109.653,75 εκατ. ευρώ και της Ελλάδας στα 225.196,89 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα της περιόδου.²⁸

1.5.2 Η Συνεισφορά των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στην Περιφέρεια Αττικής

Η ταξινόμηση A10 της NACE Rev.2 είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την ανάλυση της οικονομικής δραστηριότητας. Οι κλάδοι καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων όπως παρουσιάζεται στην ακόλουθη εικόνα :

Εικόνα 1: Περιγραφή των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας της A10 ταξινόμησης NACE Rev.2²⁹

A	A	Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία
	B	Ορυχεία και Λατομεία
	Γ	Μεταποίηση
B, Γ, Δ, Ε	Δ	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού
	Ε	Παροχή Νερού, Επεξεργασία Λυμάτων, Διαχείριση Αποβλήτων και Δραστηριότητες Εξυγίανσης
ΣΤ	ΣΤ	Κατασκευές
	Ζ	Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσυκλετών
Ζ, Η, Θ	Η	Μεταφορά και Αποθήκευση
	Θ	Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης
	Ι	Ενημέρωση και Επικοινωνία
	Κ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές Δραστηριότητες
	Λ	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας
Μ, Ν	Μ	Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες
	Ν	Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες
	Ξ	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
Ξ, Ο, Π	Ο	Εκπαίδευση
	Π	Δραστηριότητες σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και την Κοινωνική Μέρμενα
	Ρ	Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία
	Σ	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
Ρ, Σ, Τ, Υ	Τ	Δραστηριότητες Νοικοκυριών ως Εργοδοτών, μη Διαφοροποιημένες
	Υ	Δραστηριότητες Νοικοκυριών που αφορούν την Παραγωγή Αγαθών και Υπηρεσιών για Ίδια Χρήση
	Υ	Δραστηριότητες Ετερόδοικων Οργανισμών και Φορέων

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

²⁸ Gross domestic product (GDP) at current market prices by NUTS 2 region, Eurostat, Διαθέσιμο στο : [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10r_2gdp\\$defaultview/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10r_2gdp$defaultview/default/table)

²⁹ Δραστηριότητες ετερόδοικων οργανισμών και φορέων/ περιλαμβάνονται στην τάξη αυτή: δραστηριότητες διεθνών οργανισμών, όπως τα Ηνωμένα Έθνη (ΗΝ/UN) και οι εξειδικευμένες υπηρεσίες του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, τα περιφερειακά τους όργανα κλπ.), ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ/OECD), οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες (ΕΚ/ΕC) κ.α.

Εικόνα 2: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο (Α10)* και Περιφέρεια (NUTS II) -Έτος 2022 (Προσωρινά στοιχεία. Σε τρέχουσες τιμές. Σε εκατ.€)

Περιφέρειες	A	B, Γ, Δ, Ε	ΣΤ	Ζ, Η, Θ	I	Κ	Λ	Μ, Ν	Ξ, Ο, Π	Ρ, Σ, Τ, Υ
Αττική	328	11.335	1.377	21.533	5.166	6.414	17.267	7.327	14.432	3.044
Βόρειο Αιγαίο	99	239	64	576	36	100	382	88	751	66
Νότιο Αιγαίο	131	477	183	2.887	52	148	767	255	789	154
Κρήτη	867	1.096	208	3.245	154	341	1.092	420	1.537	291
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	339	1.544	134	1.466	106	187	795	225	1.783	183
Κεντρική Μακεδονία	2.058	4.688	495	6.612	468	731	3.187	1.031	5.477	887
Δυτική Μακεδονία	384	1.476	97	483	32	88	352	78	694	92
Ήπειρος	153	534	137	912	49	128	575	125	939	108
Θεσσαλία	1.077	1.742	208	1.855	77	234	1.151	300	2.302	294
Ιόνια Νησιά	127	158	74	1.399	28	61	493	125	416	110
Δυτική Ελλάδα	878	1.269	195	1.815	146	203	1.230	271	1.760	299
Στερεά Ελλάδα	419	4.004	158	1.515	67	157	933	215	1.188	233
Πελοπόννησος	940	2.620	196	1.633	87	190	1.253	177	1.272	306
ΕΛΛΑΔΑ	7.801	31.180	3.526	45.931	6.468	8.981	29.475	10.637	33.340	6.069

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

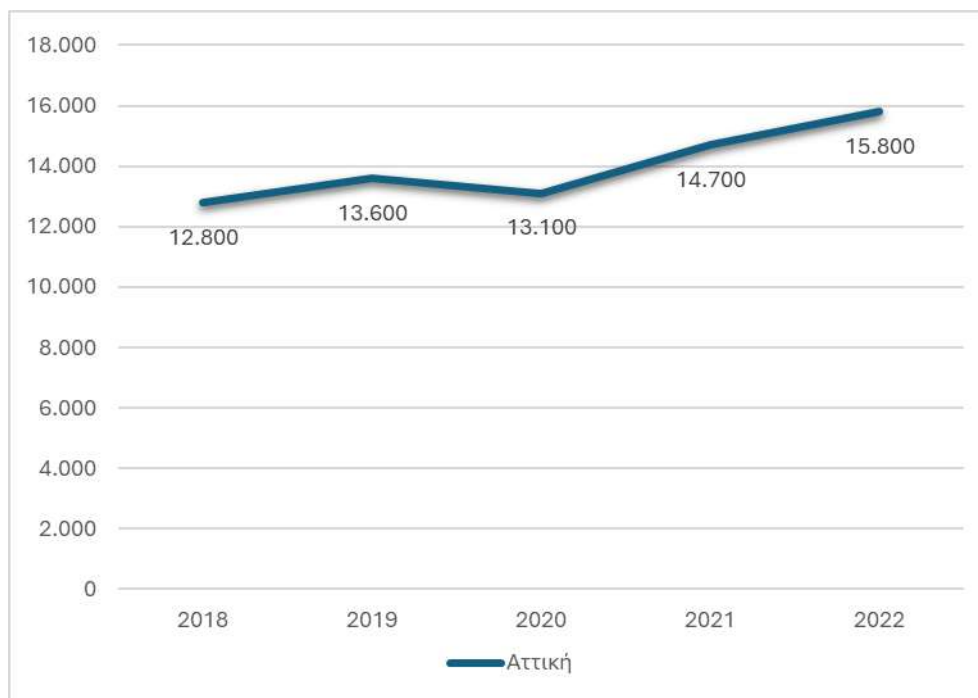
Η οικονομία της Αττικής στηρίζεται κυρίως στον τριτογενή τομέα, ο οποίος αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής δραστηριότητας. Το εμπόριο, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και οι μεταφορές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη της. Ο δευτερογενής τομέας κατέχει μικρότερο μερίδιο και ο πρωτογενής τομέας έχει ελάχιστη συμβολή στην οικονομία της Αττικής, κάτι αναμενόμενο λόγω του έντονα αστικού της χαρακτήρα και της περιορισμένης αγροτικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας.³⁰

³⁰ ΕΛΣΤΑΤ, Περιφερειακοί λογαριασμοί: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για το έτος 2022

1.5.3 Πρωτογενές & Διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών της Περιφέρειας Αττικής

Στο ακόλουθο διάγραμμα, αποτυπώνεται, η εξέλιξη του πρωτογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών στην Αττική την περίοδο 2018–2022, σε ευρώ ανά κάτοικο. Η πορεία του εισοδήματος χαρακτηρίζεται συνολικά ως θετική, με εμφανή πτώση το 2020 και σημαντική ανάκαμψη στα επόμενα έτη.³¹

Διάγραμμα 27: Πρωτογενές εισόδημα των νοικοκυριών/Αττική 2018-2022 σε ευρώ ανά κάτοικο

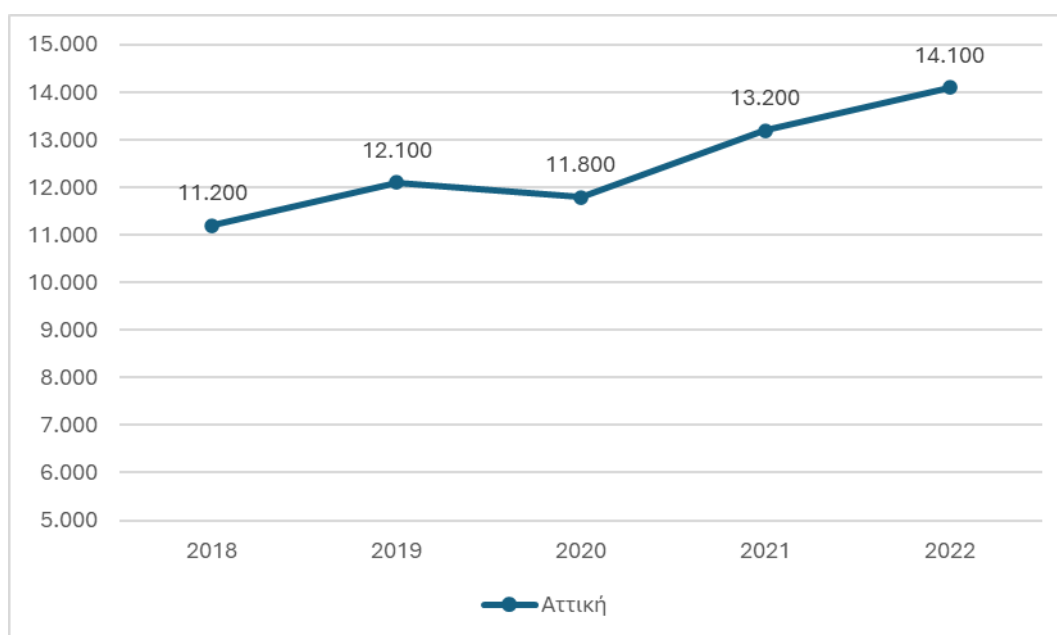

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

³¹ Income of households by NUTS 2 region, Eurostat, Διαθέσιμο στο : https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10r_2hhinc_custom_11420027/default/table

Στο Διάγραμμα 28 παρουσιάζεται η εξέλιξη του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών της Περιφέρειας Αττικής, το οποίο ορίζεται ως το καθαρό εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των άμεσων φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, και την προσθήκη των μεταβιβάσεων σε χρήμα από το κράτος (όπως επιδόματα και κοινωνικές παροχές). Το διαθέσιμο εισόδημα αποτελεί βασικό δείκτη της αγοραστικής δύναμης και των δυνατοτήτων οικονομικής ευημερίας των νοικοκυριών.

Διάγραμμα 28: Διαθέσιμο Εισόδημα των νοικοκυριών στην Περιφέρεια Αττικής 2018-2022

Πηγή: Eurostat, Ιδία επεξεργασία

Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών στην Αττική, παρουσίασε γενικά αυξητική τάση από το 2018 έως το 2022, με εξαίρεση το 2020, όπου σημειώθηκε μια μικρή μείωση λόγω της πανδημίας και των οικονομικών επιπτώσεών της.

Η σημαντική ανάκαμψη που ακολούθησε το 2021 και 2022 υποδηλώνει βελτίωση της οικονομικής δραστηριότητας και ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών.³²

1.5.4 Δαπάνες των νοικοκυριών στην Περιφέρεια Αττικής

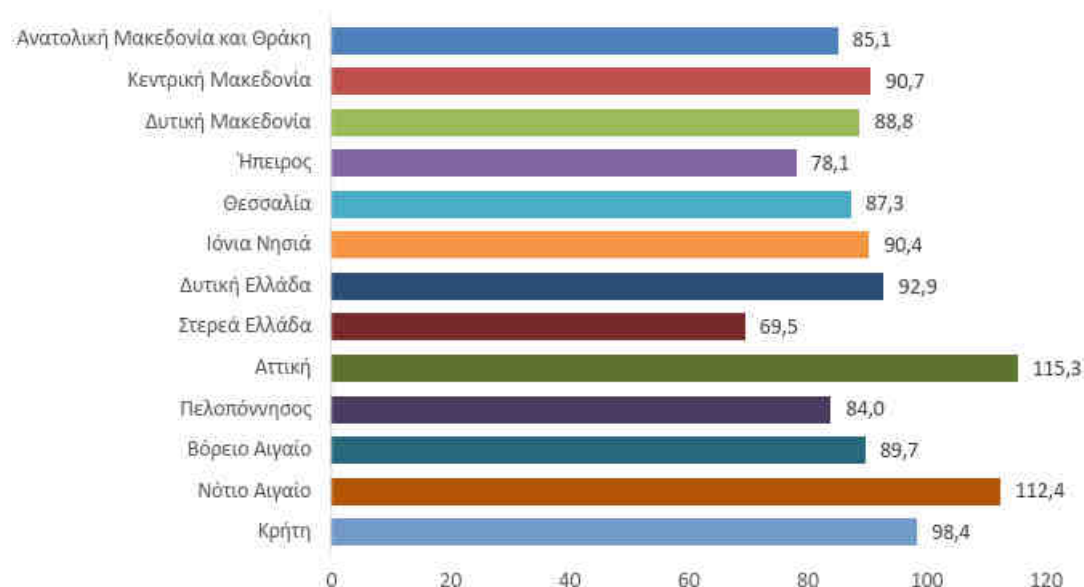
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ)³³, της ΕΛΣΤΑΤ για το έτος 2023, τα νοικοκυριά που διαμένουν στην Περιφέρεια Αττικής δαπανούν κατά μέσο όρο το 115,23% της μέσης μηνιαίας δαπάνης των νοικοκυριών της Χώρας. Η

³² Income of households by NUTS 2 region, Eurostat, Διαθέσιμο στο : https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10r_2hhinc_custom_11420027/default/table

³³ Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών 2023, ΕΛΣΤΑΤ

υψηλότερη μέση ετήσια δαπάνη καταγράφηκε στην Περιφέρεια Αττικής και ανήλθε σε 23.325,96 ευρώ, ενώ η χαμηλότερη στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και ανήλθε σε 14.052,24 ευρώ.

Διάγραμμα 29: Μέση μηνιαία δαπάνη κατά Περιφέρεια. Ποσοστιαία συμμετοχή του μέσου των Περιφερειών σε σχέση με τη μέση δαπάνη της Χώρας: ΕΟΠ 2023

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Το 2023, σε σύγκριση με το 2022, τα νοικοκυριά που διαμένουν στην Περιφέρεια Αττικής αύξησαν τις δαπάνες τους, κατά μέσο όρο 4,6%. Η μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών της Περιφέρειας Αττικής για το έτος 2023 ανήλθε σε 1.943,83 ευρώ.

Εικόνα 3: Μέση μηνιαία δαπάνη (αγορές, τρέχουσες τιμές) κατά Περιφέρεια, ΕΟΠ 2023/2022

Αξία σε ευρώ			
Περιφέρεια	Αξία	Ποσοστό επί του μέσου %	ΕΟΠ 2023/2022
			Μεταβολή αξίας %
Όλα τα νοικοκυριά	1.685,28	100,0	5,3
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	1.434,49	85,1	7,2
Κεντρική Μακεδονία	1.528,66	90,7	2,3
Δυτική Μακεδονία	1.497,00	88,8	-2,9
Ήπειρος	1.316,47	78,1	6,9
Θεσσαλία	1.470,93	87,3	5,4
Ιόνια Νησιά	1.523,19	90,4	2,2
Δυτική Ελλάδα	1.564,87	92,9	9,0
Στερεά Ελλάδα	1.171,02	69,5	1,6
Αττική	1.943,83	115,3	4,6
Πελοπόννησος	1.416,10	84,0	13,6
Βόρειο Αιγαίο	1.512,33	89,7	12,6
Νότιο Αιγαίο	1.894,74	112,4	9,8
Κρήτη	1.658,84	98,4	10,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

2^ο κεφάλαιο: Δράσεις και Παρεμβάσεις Κοινωνικής Πολιτικής στην Περιφέρεια Αττικής

Η συνολική αποτύπωση των κοινωνικοοικονομικών δεικτών της Περιφέρειας Αττικής, όπως αναλύθηκαν στο Κεφάλαιο 1, καθιστά εμφανή την ύπαρξη πολλαπλών προκλήσεων, οι οποίες σχετίζονται με τη δημογραφική γήρανση, την ανεργία, τις κοινωνικές ανισότητες και την αυξημένη επισφάλεια διαβίωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, η Περιφέρεια Αττικής έχει αναπτύξει πολιτικές κοινωνικής συνοχής και ένταξης, αξιοποιώντας εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους. Στο παρόν κεφάλαιο, παρουσιάζονται οι βασικές παρεμβάσεις της Περιφέρειας ανά στόχο, καθώς και στοιχεία για τη γεωγραφική κατανομή, το πλήθος των δομών και τον αριθμό των ωφελούμενων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις συγχρηματοδοτούμενες δομές του Προγράμματος «Αττική» 2021–2027, οι οποίες ενισχύουν σημαντικά το σύστημα κοινωνικής προστασίας.

2.1 Βασικές παρεμβάσεις ανά στόχο από την Περιφέρειας Αττικής

2.1.1 Παιδική Προστασία

2.1.1.1 Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης και Δημοτικοί Σταθμοί (βρεφικοί, παιδικοί, βρεφονηπιακοί, μονάδες απασχόλησης βρεφών και νηπίων)

Το έτος 2023, στην Περιφέρεια Αττικής, λειτουργούσαν **633** δομές που ανήκουν σε φορείς ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα (φιλανθρωπικά σωματεία, ιδρύματα, σύλλογοι, ΝΠΙΔ και ιδιώτες). Επίσης, λειτουργούσαν **471** δομές, που ανήκουν σε Υπουργεία, ΝΠΔΔ και γενικά φορείς υπαγόμενους στο δημόσιο τομέα.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4837/2021, σε κάθε μονάδα Φορέα Παιδικής Προστασίας, ορίζεται Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων (ΥΠΑ). Ο ΥΠΑ έχει την ευθύνη για τη συγκέντρωση και καταγραφή αναφορών περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων, τη διαβίβασή τους στον αρμόδιο Εισαγγελέα, στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή, κατά περίπτωση, στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, καθώς και την άμεση ενημέρωση της διοίκησης του φορέα. Επιπλέον, υποχρεούται να υποβάλλει τις αναφορές του άρθρου 4 στο Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων, το οποίο λειτουργεί στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.). Στο Ε.Κ.Κ.Α., η αρμόδια υπηρεσία για ζητήματα που αφορούν τον Υπεύθυνο Παιδικής Προστασίας είναι το Τμήμα Παρακολούθησης Αναφορών Κακοποίησης Ανηλίκων.

2.1.1.2 Τεκνοθεσία -Αναδοχή

Οι θεσμοί Τεκνοθεσίας και Αναδοχής αποτελούν μέτρα παιδικής προστασίας για ανηλίκους, οι οποίοι για κάποιο λόγο στερούνται τη βιολογική τους οικογένεια και διαμένουν σε Μονάδες Παιδικής Προστασίας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αναγνωρισμένες Υπηρεσίες για την διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών για την τεκνοθεσία και την αναδοχή μεταξύ άλλων ορίζεται η Δ/ση Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας, το τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών -Κοινωνικής Εργασίας και τα Τμήματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Περιφερειών Ενοτήτων.

Με την υποβολή αίτησης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας anynet.gr των θετών και αναδόχων γονέων, πιστοποιημένοι χρήστες/κοινωνικοί λειτουργοί των ως άνω υπηρεσιών, ελέγχουν δικαιολογητικά, διενεργούν την απαιτούμενη κοινωνική έρευνα, σχεδιάζουν και υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα υποψήφιων θετών και αναδόχων γονέων διάρκειας 30 ωρών, τηρούν Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Θετών και Αναδόχων Γονέων, διαχειρίζονται τις προτάσεις σύνδεσης που προκύπτουν μεταξύ υποψηφίων θετών και αναδόχων παιδιών με υποψήφιες θετές ή ανάδοχες οικογένειες και έχουν την εποπτεία και παρακολούθηση προσαρμογής ανηλίκων μέσα στις θετές ή ανάδοχες οικογένειες.

Για το έτος **2024** σε όλη την Περιφέρεια Αττικής σχεδιάστηκαν τρία (3) εκπαιδευτικά προγράμματα για **47** υποψήφιους θετούς γονείς.

Οι θεματικές ενότητες που καλύφθηκαν είναι εκείνες που ορίζονται στο εγχειρίδιο εκπαίδευσης Υποψήφιων Θετών και Ανάδοχων Γονέων, που είναι αναρτημένο στο πληροφοριακό σύστημα αναδοχής- τεκνοθεσίας «anynet.gr». Στόχος των προγραμμάτων επιμόρφωσης ήταν να προετοιμάσουν τους υποψήφιους θετούς γονείς για την αντιμετώπιση κάθε ζητήματος που σχετίζεται με την υιοθεσία. Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, η εκπαίδευση αποτελεί προϋπόθεση για την εγγραφή των Υποψηφίων Θετών Γονέων στα Εθνικά Μητρώα Υιοθεσίας και εν συνεχεία στη διαδικασία σύνδεσής τους με παιδιά.

Όσο αφορά τις **Τεκνοθεσίες** κατατέθηκαν στο πληροφοριακό σύστημα αναδοχής-τεκνοθεσίας «anynet.gr»

- ✓ 234 αιτήσεις τεκνοθεσιών
- ✓ Πραγματοποιήθηκαν 901 επισκέψεις από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς της Περιφέρειας Αττικής και
- ✓ έγιναν 68 προτάσεις σύνδεσης.

Για τον θεσμό της **Αναδοχής** κατατέθηκαν στο πληροφοριακό σύστημα αναδοχής-τεκνοθεσίας «anynet.gr»

- ✓ κατατέθηκαν στο πληροφοριακό σύστημα αναδοχής- τεκνοθεσίας «anynet.gr» 40 αιτήσεις αναδοχών
- ✓ πραγματοποιήθηκαν 279 επισκέψεις από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς της Περιφέρειας Αττικής και
- ✓ έγιναν 69 προτάσεις σύνδεσης.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.1.1.3 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)

Κατά το έτος 2024, στην Περιφέρεια Αττικής, λειτούργησαν **124** Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ), από Δήμους και Νομικά Πρόσωπα αυτών, από Φορείς Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και από ιδιώτες κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Η λειτουργία των ΚΔΑΠ εξυπηρετεί ταυτόχρονα τις ανάγκες δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών και την ενίσχυση της οικογενειακής καθημερινότητας, ιδίως για εργαζόμενους γονείς. Η Περιφέρεια Αττικής, μέσα από την υποστήριξη και παρακολούθηση της λειτουργίας των δομών αυτών, συμβάλλει ενεργά στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της ισότητας ευκαιριών.

2.1.1.4 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών & Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΑΠΑμεΑ)

Το 2024, στην Περιφέρεια Αττικής, λειτουργούσαν **24 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών & Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΑΠΑμεΑ)**. Οι δομές αυτές παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ενίσχυσης δεξιοτήτων και κοινωνικής ένταξης για παιδιά, έφηβους και ενήλικες με αναπηρία, υποστηρίζοντας παράλληλα τις οικογένειές τους στην καθημερινή φροντίδα.

2.1.2 Δράσεις για τη στήριξη της τρίτης ηλικίας

2.1.2.1 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ)

Στην Περιφέρεια Αττικής, το έτος 2024 λειτουργούσαν **145** δομές, με τη μορφή ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού (ιδρύονται από φιλανθρωπικά σωματεία, την Εκκλησία κ.λπ.) ή κερδοσκοπικού χαρακτήρα (ιδρύονται από ιδιώτες).

Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία, κάθε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων είναι υποχρεωμένη να προβεί στον ορισμό Υπεύθυνου Προστασίας των Φιλοξενουμένων. (Ν.4837/2021 και Ν.4921/2022, π.30 συγκεκριμένα άρθρο 65 του Ν. 4921/2022 ΦΕΚ 75)

Ως «Υπεύθυνος Προστασίας Ωφελούμενων» νοείται το φυσικό πρόσωπο που ορίζεται σε κάθε φορέα, με αρμοδιότητα να αναλαμβάνει τη συγκέντρωση και καταγραφή των αναφορών και των περιστατικών κακοποίησης, τη διαβίβασή τους στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή δυνητικά στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, καθώς και τη χωρίς χρονοτριβή παράλληλη ενημέρωση της διοίκησης του φορέα.

2.1.2.2 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Στην Περιφέρεια Αττικής, το έτος 2024 λειτουργούσαν **8 δομές**, από επιχειρήσεις των ΟΤΑ και φορείς ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και από φυσικά πρόσωπα, σε αστικές και ημιαστικές περιοχές, μερικές από τις οποίες

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

διασυνδέονταν σε λειτουργικό επίπεδο με τα Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) που ενδεχομένως υπήρχαν στην ίδια περιοχή.

2.1.3 Δράσεις για τη στήριξη των ευάλωτων και ειδικών ομάδων του πληθυσμού

Με βάση τα απολογιστικά στοιχεία της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Αττικής για το έτος 2024, ο αριθμός των δελτίων μετακίνησης που χορηγήθηκαν σε άτομα με αναπηρία, ανά Περιφερειακή Ενότητα, αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3: Χορήγηση δελτίων μετακίνησης ΑμεΑ ανά Περιφερειακή Ενότητα_ Περιφέρειας Αττικής

Α/ Α	Περιφερειακή Ενότητα	Παραλαβή	Χορήγηση	Άκυρα Δελτία	Αδιάθετα Δελτία
1	Κεντρικός Τομέας	4365	1528	17	2818
2	Βόρειος Τομέας	1000	461	4	535
3	Νότιος Τομέας	1000	650	7	342
4	Δυτικός Τομέας	1100	891	8	201
5	Ανατολική Αττική	1000	383	21	596
6	Δυτική Αττική	1000	169	3	828
7	Πειραιάς - Νήσων	1000	640	12	348
	Σύνολο	10.465	4.722	72	5.668

Πηγή : Ιδία Επεξεργασία

Σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας που εκδίδεται κάθε έτος, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης Δελτίων Μετακίνησης σε Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) .

Δικαιούχοι είναι άτομα με αναπηρία 67% και άνω, όσοι λαμβάνουν προνοιακό επίδομα από τον ΟΠΕΚΑ ή διαθέτουν Ψηφιακή Κάρτα Αναπηρίας τύπου II, εφόσον είναι μόνιμοι και νόμιμοι κάτοικοι Ελλάδας (Έλληνες πολίτες, πολίτες Ε.Ε., τρίτων χωρών με ειδικό καθεστώς, αναγνωρισμένοι πρόσφυγες).

Στην Περιφέρεια Αττικής, οι δικαιούχοι μετακινούνται δωρεάν με προσωποποιημένες ηλεκτρονικές κάρτες, ενώ για τις υπεραστικές διαδρομές τους παρέχεται δελτίο με ειδική ένδειξη για έκπτωση.

2.1.4 Δράσεις κατά των εξαρτήσεων

Τα Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας είναι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, στις οποίες συμμετέχει ως εταίρος και η Περιφέρεια Αττικής.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αποστολή τους είναι η πρόληψη των εξαρτήσεων και η προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας μέσω ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και ενεργοποίησης της τοπικής κοινωνίας. Απευθύνονται σε γονείς, μαθητές, εφήβους, στρατευμένους, επαγγελματίες (εκπαιδευτικούς, αστυνομικούς κ.ά.), ειδικές πληθυσμιακές ομάδες και το ευρύ κοινό.

Βασικοί τους στόχοι είναι η θωράκιση των νέων απέναντι στις εξαρτήσεις, η υποστήριξη της οικογένειας, η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, η ενημέρωση για θεραπευτικά προγράμματα και η κινητοποίηση των πολιτών. Στην Περιφέρεια Αττικής λειτουργούν **13 Κέντρα Πρόληψης**.

2.1.5 Κοινωνικές Δομές Προστασίας Παιδιών, Ατόμων με Αναπηρία, Ηλικιωμένων και Ωφελούμενων τους ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζεται η καταγραφή των φορέων και υπηρεσιών που παρέχουν Υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας στην Περιφέρεια Αττικής.

Οι Κοινωνικές Δομές (ανοικτής και κλειστής φροντίδας) διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

1. Δομές Παιδικής Προστασίας

- Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (ΜΦΠΑΔ)
- Δημοτικοί Παιδικοί Βρεφικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία
- Μονάδες Παιδικής Προστασίας

2. Δομές Τρίτης Ηλικίας

- Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

3. Δομές Ατόμων με Αναπηρία

- Κέντρα Αποθεραπείας - Αποκατάστασης
- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.2345/1995 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα με το Ν. 4837/21, οι Κοινωνικοί Σύμβουλοι κάθε Περιφερειακής Ενότητας της Περιφέρειας Αττικής ασκούν επίβλεψη και συνεχή παρακολούθηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τους παραπάνω φορείς, ως προς την ποιότητα και επάρκεια αυτών, καθώς και ως προς την τήρηση των ειδικότερων υποχρεώσεων των ως άνω φορέων, που πηγάζουν από την κείμενη νομοθεσία.

Ο Κοινωνικός Σύμβουλος πραγματοποιεί αυτοψίες στους χώρους των φορέων που υπάγονται στον έλεγχό του και συντάσσει ακολούθως σχετική Έκθεση Αξιολόγησης για την οργάνωση και λειτουργία κάθε φορέα και για την εν γένει ποιότητα των παρεχόμενων

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

υπηρεσιών, προβαίνοντας σε συστάσεις και υποδεικνύοντας συγκεκριμένες ενέργειες και λήψη μέτρων, όπου απαιτείται.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 4: Κοινωνικές Δομές Προστασίας, Παιδιών, Ατόμων με Αναπηρία, Ηλικιωμένων και Ωφελομένων τους ανά Περιφερειακή Ενότητα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	ΣΥΝΟΛΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ		ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΝΟΤΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΒΟΡΕΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΠΕΙΡΑΙΩΣ – ΝΗΣΩΝ		ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΟΜΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	471	29.495	117	6.967	56	3.987	77	5.049	59	3.752	61	2.967	37	2.235	64	4.538
ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	633	32.774	122	5.347	105	5.887	153	8.575	69	3.847	79	3.671	16	740	89	4.707
ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	124	11.629	17	1.196	23	1.595	10	1.552	19	2.539	15	1.667	20	1.742	20	1.338
ΚΔΑΠ/ΜΕΑ	26	1.367	5	241	8	415	3	186	3	170	3	240	0	0	4	115
ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	19	616	2	21	5	58	4	170	1	35	2	43	0	0	5	289
ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ	145	8.557	28	1.506	26	1.626	46	2.403	8	563	21	1.121	1	132	15	1.206
ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ	9	220	3	70	0	0	0	0	1	15	1	21	0	0	4	114
ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	50	4.283	6	291	9	861	9	781	6	573	5	513	5	468	10	796
ΣΤΕΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	67	439	8	42	5	39	23	126	3	24	1	3	7	54	20	151

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιφερειακό
Πρόγραμμα
«ΑΤΤΙΚΗ»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	ΣΥΝΟΛΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ		ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΝΟΤΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΒΟΡΕΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΠΕΙΡΑΙΩΣ – ΝΗΣΩΝ		ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΟΜΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΩΦΕΛ/ΝΟΙ
ΣΥΝΟΛΑ	1544	89.380	308	15.681	237	14.468	325	18.842	169	11.518	188	10.246	86	5.371	231	13.254

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.1.6 Επισημάνσεις-Παρατηρήσεις

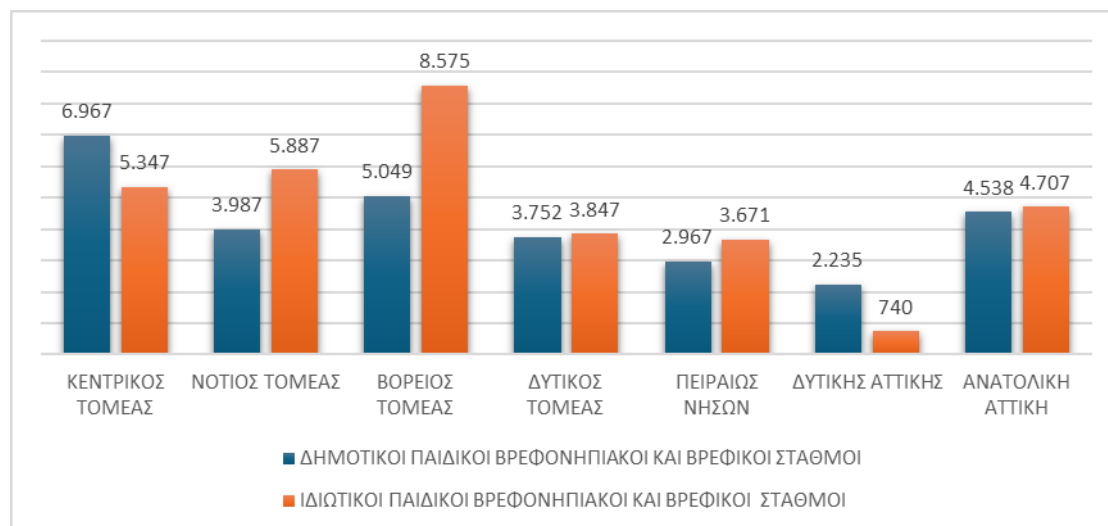
Κατά το σχολικό έτος 2024-2025, παρατηρείται μικρή μείωση στον αριθμό των εν λειτουργία Δημοτικών Παιδικών, Βρεφονηπιακών και Βρεφικών Σταθμών. Συγκεκριμένα, λειτούργησαν 471 δομές, εξυπηρετώντας συνολικά 29.495 βρέφη και νήπια προσχολικής ηλικίας.

Μείωση διαπιστώνεται και στον αριθμό των Ιδιωτικών Μονάδων Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (ΜΦΠΑΔ), όπου το έτος 2024 λειτούργησαν 633 δομές, εξυπηρετώντας συνολικά 32.774 παιδιά.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 4 και το διάγραμμα 28, για το έτος 2024, η μεγαλύτερη συγκέντρωση βρεφών και νηπίων των δημοτικών παιδικών, βρεφονηπιακών και βρεφικών σταθμών, καταγράφεται στις Περιφερειακές Ενότητες Βόρειου και Κεντρικού τομέα Αθηνών.

Αναφορικά με τις Ιδιωτικές Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, η μεγαλύτερη συγκέντρωση εξυπηρετούμενων βρεφών και νηπίων προσχολικής ηλικίας (ΜΦΠΑΔ), παρατηρείται στις Περιφερειακές Ενότητες Βόρειου και Νότιου Τομέα Αθηνών.

Διάγραμμα 30: Συγκέντρωση Εξυπηρετούμενων Βρεφών και Νηπίων ανά Τύπο Δομής και Περιφερειακή Ενότητα στην Αττική – 2024

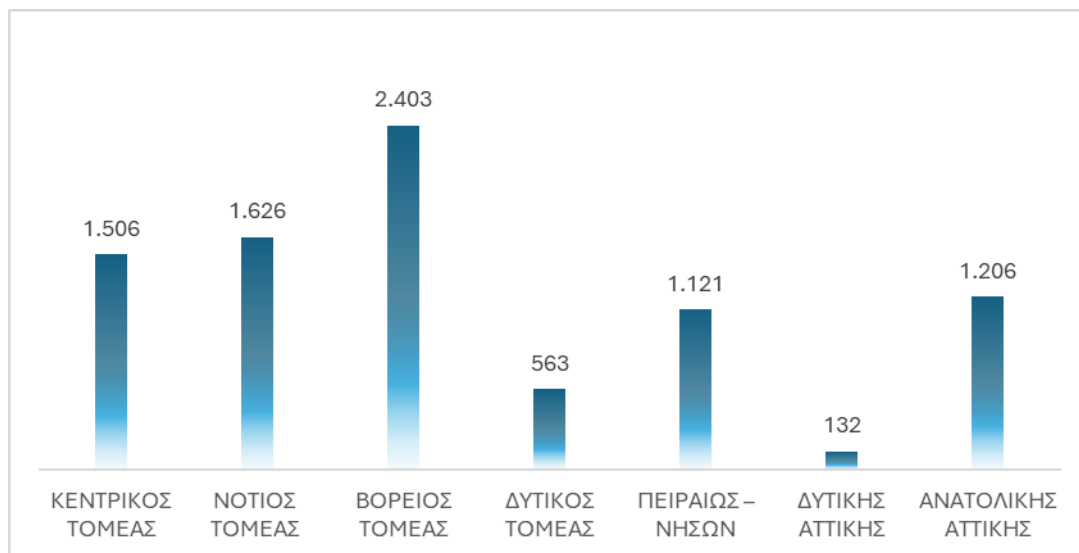
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Το 2024, καταγράφηκε μια μικρή μείωση στον αριθμό των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ) σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Παρ' όλα αυτά, οι δομές συνέχισαν να εξυπηρετούν σημαντικό αριθμό ωφελούμενων σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Αττικής.

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση ωφελούμενων καταγράφεται στο Βόρειο, Νότιο και Κεντρικό Τομέα της Περιφέρειας Αττικής, γεγονός που αποτυπώνει την ενισχυμένη παρουσία μονάδων φροντίδας, αλλά και την αυξημένη ζήτηση σε περιοχές με περισσότερα ανεπτυγμένα δίκτυα κοινωνικής υποστήριξης.

Ο Πειραιάς και η Ανατολική Αττική παρουσιάζουν μεσαία επίπεδα κάλυψης, ενώ στις περιοχές της Δυτικής Αττικής και του Δυτικού Τομέα Αθηνών, ο αριθμός ωφελούμενων παραμένει αισθητά μικρότερος.

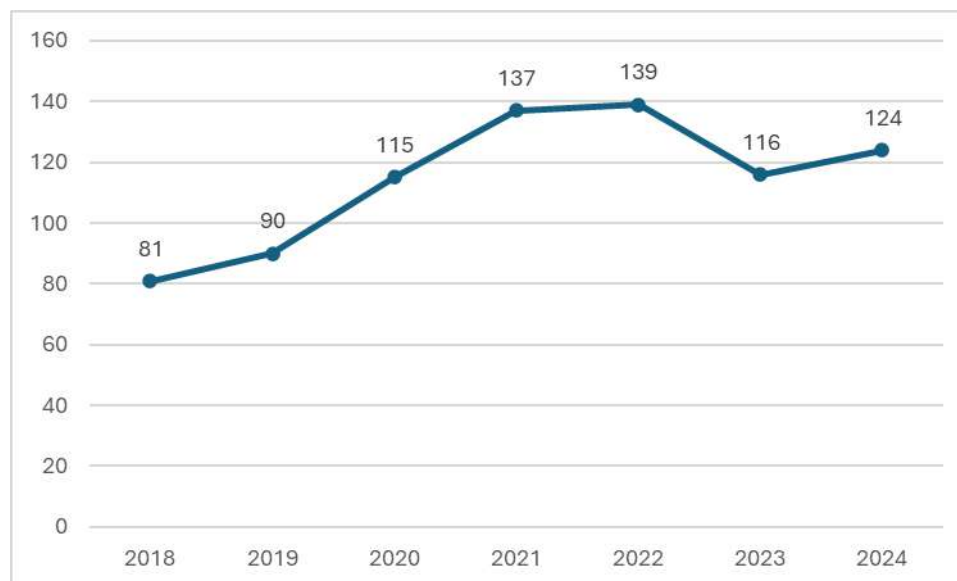
Διάγραμμα 31: Αριθμός Ωφελούμενων ΜΦΗ Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 2024

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Το γράφημα 32 αποτυπώνει τη διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των ΚΔΑΠ στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2018–2024. Πιο συγκεκριμένα, καταγράφεται σταθερή άνοδος έως το 2022, γεγονός που υποδηλώνει ενίσχυση και ανάπτυξη των δομών. Το 2023 σημειώνεται αισθητή μείωση, ενώ το 2024 παρουσιάζεται μικρή αύξηση στον αριθμό των δομών.

Διάγραμμα 32:ΚΔΑΠ Περιφέρειας Αττικής 2018-2024

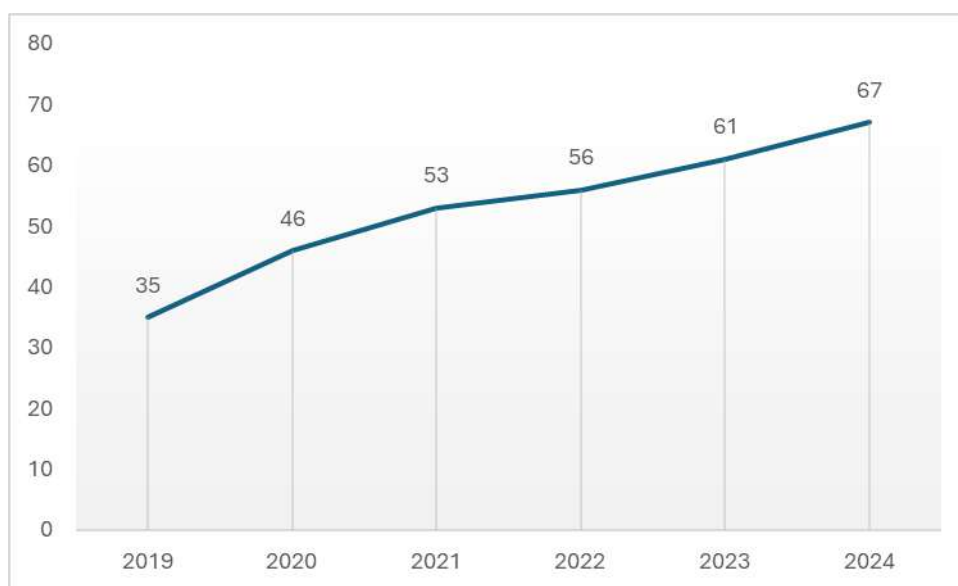
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Κατά το 2024, καταγράφηκε περαιτέρω αύξηση των Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ), με 67 δομές σε λειτουργία, οι οποίες παρείχαν υποστήριξη σε 439 άτομα με αναπηρία.

Στην Αττική, όπου συγκεντρώνεται σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού με αναπηρία, η ανάπτυξη των ΣΥΔ είναι καίριας σημασίας, καθώς εξασφαλίζει την παροχή ποιοτικών και εξατομικευμένων υπηρεσιών φροντίδας εντός της κοινότητας.

Μέσω της αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων και της ενίσχυσης της τοπικής κοινωνικής πολιτικής, η Περιφέρεια Αττικής επιβεβαιώνει τον ενεργό ρόλο της στην προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και στην εφαρμογή μιας συμπεριληπτικής προσέγγισης για τα άτομα με αναπηρία.

Διάγραμμα 33: ΣΥΔ Περιφέρειας Αττικής 2019-2024

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Επιπλέον, το έτος 2024 λειτούργησαν 50 Κέντρα Αποθεραπείας-Αποκατάστασης (Κ.Α.Α-ΚΔΗΦ) στην Περιφέρεια Αττικής. Τα Κ.Α.Α αποτελούν αυτοτελείς και ανεξάρτητες μονάδες στις οποίες παρέχονται υπηρεσίες υγείας και νοσηλείας σε ασθενείς εσωτερικούς και εξωτερικούς που έχουν ανάγκη φυσικής αποκατάστασης και πάσχουν από παθήσεις του νευρικού, κυκλοφορικού, αναπνευστικού συστήματος και από νοητική στέρωση.

Διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Κέντρα Α-Α Κλειστής Μονάδας
- Κέντρα Α-Α Ημερήσιας Νοσηλείας
- Ελάχιστη Μονάδα Ιατρικής Αποκατάστασης
- Κέντρα Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας για άτομα με ειδικές ανάγκες

Στο πλαίσιο της καταγραφής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια Αττικής και συγκεκριμένα Κοινωνικών Δομών Προστασίας Ατόμων με Αναπηρία, το 2024 λειτούργησαν 22 Κέντρα Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στην Περιφέρεια Αττικής λειτουργούν **154** Πιστοποιημένοι Φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας. Πρόκειται για φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, που παρέχουν υπηρεσίες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας σε ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να τους δοθεί Ειδική Πιστοποίηση. Ειδικότερα διακρίνονται σε:

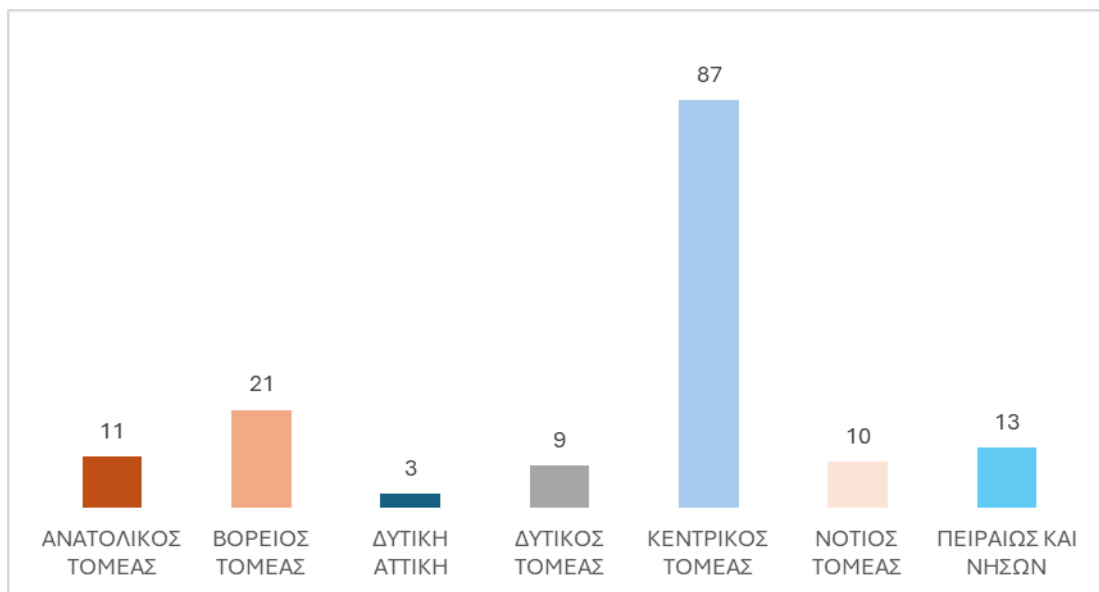
- **Πρωτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα:** έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας και αποσκοπεί στην πρόληψη αναγκών και στον έγκαιρο εντοπισμό προβλημάτων κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού.
- **Δευτεροβάθμια Κοινωνική Φροντίδα:** έχει ως αντικείμενο την παροχή φιλοξενίας ή κλειστής φροντίδας και αποσκοπεί στη θεραπεία και αποκατάσταση μιας σωματικής, πνευματικής και ψυχικής νόσου ή αναπηρίας, καθώς και στην πρόληψη και αποκατάσταση των συνεπειών του κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού.
- **Τριτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα:** έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής και κλειστής φροντίδας, η οποία απαιτεί υψηλή και εξειδικευμένη τεχνολογία.

Διάγραμμα 34: Αριθμός Πιστοποιημένων Φορέων του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας που λαμβάνουν μεταβιβαστικές πληρωμές από την Περιφέρεια Αττικής 2024 ανά Περιφερειακή ενότητα

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

2.2 Συγχρηματοδοτούμενες κοινωνικές δομές του Προγράμματος «Αττική» 2021-2027

Η Περιφέρεια Αττικής, αξιοποιώντας τους πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ+), υλοποιεί στοχευμένες κοινωνικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Αττική» 2021–2027, χρηματοδοτούνται 253 κοινωνικές δομές, συνολικού προϋπολογισμού 89 εκατομμυρίων ευρώ, οι οποίες εξυπηρετούν περισσότερους από 150.000 ωφελούμενους.

Το δίκτυο αυτό καλύπτει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών αναγκών, παρέχοντας υπηρεσίες υποστήριξης σε άτομα που βιώνουν φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό, φροντίδα σε ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία, παροχή βασικών αγαθών σε νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα, καθώς και στήριξη αστέγων και γυναικών θυμάτων έμφυλης ή ενδοοικογενειακής βίας.

Η Περιφέρεια Αττικής επενδύει στη δημιουργία ενός συνεκτικού και λειτουργικού δικτύου κοινωνικής υποστήριξης, το οποίο λειτουργεί συμπληρωματικά με τις εθνικές πολιτικές πρόνοιας και κοινωνικής προστασίας. Με έμφαση στην αποτελεσματική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων, ανταποκρίνεται με συνέπεια στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και ενισχύει ουσιαστικά την κοινωνική συνοχή σε περιφερειακό επίπεδο.

Πιο συγκεκριμένα:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πίνακας 5: Συγχρηματοδοτούμενες κοινωνικές δομές του Προγράμματος «Αττική» 2021-2027

Δομή	Αριθμός Δομών	Δικαιούχοι	Συνολικός Π/Υ (€)	Μέσος Ετήσιος Π/Υ ανά Δομή (€)	Ωφελούμενοι
Κέντρα Κοινότητας*	61	ΟΤΑ Α' βαθμού	27.600.000 €	150.000€	97.500 άτομα σε συνθήκες φτώχειας
- Κέντρα Κοινότητας	45				
- Με Παράρτημα ΡΟΜΑ	11				
- Με Παράρτημα Κέντρου Ένταξης Μεταναστών	5				
Ξενώνες & Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών Θυμάτων Βίας**	11	ΟΤΑ Α' βαθμού, ΕΚΚΑ, ΚΕΘΙ	5.100.000 €	365.000€	3.000 γυναίκες
Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)	12	Σύλλογοι και ΝΠΙΔ	5.000.000€	140.000€	130 άτομα με νοητική αναπηρία
Δομές Αστέγων (Ανοιχτά Κέντρα Ημέρας & Υπνωτήρια)	10	ΟΤΑ Α' βαθμού, ΝΠΔΔ, ΜΚΟ	7.500.000€	250.000€	5.300 άστεγοι
Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων**	8	ΟΤΑ Α' βαθμού, ΝΠΔΔ	2.450.000€	100.000€	170 ηλικιωμένοι
Κέντρα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας**	22	Σύλλογοι και ΝΠΙΔ	22.500.000€	340.000€	520 άτομα με αναπηρία
Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) *	129	ΟΤΑ Α' βαθμού, ΜΚΟ	19.000.000€	50.000€	35.000 άτομα/νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα
- Κοινωνικά Παντοπωλεία	60				
- Συσσίτια	27				
- Κοινωνικά Φαρμακεία	42				

Πηγή: ΕΥΔΠ Αττική, ίδια Επεξεργασία

*Αναφορικά με τα Κέντρα Κοινότητας & τις Δομές (ΚΚ&ΔΠΒΑ) αντιμετώπισης της φτώχειας, σημειώνεται ότι θα επανεξεταστεί η λειτουργία & συγχρηματοδότηση των ΚΚ, υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ & για τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, το οποίο δύναται να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες (π.χ. δομές φτώχειας, υπηρεσίες παιδικής προστασίας, πρόληψης ιδρυματοποίησης παιδιών, αντιμετώπισης παιδικής φτώχειας, κ.λπ.). Το εν λόγω σχέδιο θα στηριχθεί σε μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των ΚΚ&ΔΠΒΑ & την εξέταση περαιτέρω ανάπτυξης δικτύου

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κοινωνικών δομών σε επίπεδο κοινότητας βάσει νέου σχεδιασμού. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία & με την ΕΑΣ. Αλλαγές που τυχόν προκύπτουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Αναθεώρηση του Προγράμματος.

****Αναφορικά με τις Λοιπές Κοινωνικές Δομές [ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Δομές Κακοποιημένων Γυναικών], σημειώνεται ότι, η συγχρηματοδότηση των δομών αυτών θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+, παράλληλα με ένα σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες. Ειδικά για τις πολιτικές της μακροχρόνιας φροντίδας, θα εξεταστεί η θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής σχετικών υπηρεσιών. Το σχέδιο θα υποστηριχθεί από σχετική μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των δομών & σχετικών υπηρεσιών. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία & με την Εθνική Αρχή Συντονισμού. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος.**

3^ο κεφάλαιο : Έρευνες πεδίου & Δευτερογενείς έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος αναφοράς

3.1 Έρευνες πεδίου

3.1.1 Έρευνα πεδίου στους υπεύθυνους λειτουργίας των ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ ΑμεΑ της Περιφέρειας Αττικής

Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε στους Υπευθύνους Λειτουργίας των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ ΑμεΑ) και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2024.

Σκοπός των δομών είναι η δημιουργική απασχόληση των παιδιών και η προαγωγή των δεξιοτήτων τους, με την εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών πρακτικών και οργανωμένων δραστηριοτήτων για την υποστήριξη της σωματικής, της νοητικής, της συναισθηματικής και της κοινωνικής ανάπτυξής τους.

Επιπροσθέτως, στόχος είναι η εξοικείωσή τους με τις νέες τεχνολογίες και με μορφές έκφρασης και επικοινωνίας, όπως το παιχνίδι, η μουσική, οι τέχνες, ο αθλητισμός κ.α., έτσι ώστε να αναπτυχθούν τα παιδιά με υγιή τρόπο και να ενισχυθεί η κοινωνικοποίησή τους.

Ο βασικός στόχος των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών είναι να συντείνουν σε δράσεις που προάγουν υγιή πρότυπα κοινωνικής ανάπτυξης και διαβίωσης με σκοπό:

- ο την καλλιέργεια του σεβασμού στη διαφορετικότητα
- ο την ενημέρωση και εκπαίδευση για την αντιμετώπιση των πρακτικών βίας και εκφοβισμού
- ο την προαγωγή των αξιών του εθελοντισμού

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ο την ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης
- ο την εμπέδωση του σεβασμού προς το πολιτιστικό περιβάλλον
- ο την ανάπτυξη διατροφικών συνηθειών μέσω της ανάδειξης των ωφελειών της υγιεινής διατροφής
- ο την ενημέρωση για την πρόληψη της σεξουαλικής και κάθε άλλης μορφής κακοποίησης

Με αφετηρία τον μήνα Σεπτέμβριο, κάθε δομή οφείλει να οργανώνει δράσεις για την εκπλήρωση των παραπάνω σκοπών.

Παράλληλος στόχος των ΚΔΑΠ είναι η ενίσχυση της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στηρίζοντας την ένταξη ή την παραμονή των γονέων των φιλοξενούμενων παιδιών στην αγορά εργασίας.

Τα ΚΔΑΠ ΑμεΑ σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο δημιουργίας τους διασυνδέονται με τις εκπαιδευτικές μονάδες, τις κοινωνικές υπηρεσίες των ΟΤΑ, τους φορείς και τις υπηρεσίες πολιτιστικής, αθλητικής, περιβαλλοντικής, τοπικής παρέμβασης και ανάπτυξης.

Ειδικότερα τα ΚΔΑΠ ΑμεΑ αποσκοπούν:

- Στη δημιουργική απασχόληση των παιδιών- εφήβων/ατόμων με αναπηρίες
- Στην κοινωνική ένταξη παιδιών – εφήβων/ ατόμων με αναπηρίες
- Στη στήριξη της οικογένειας ώστε να αντιμετωπιστούν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού.
- Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των παιδιών – εφήβων/ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους.
- Βασικοί πυλώνες που οριοθετούν τη δόμηση του εκπαιδευτικού προγράμματος που εφαρμόζεται αποτελούν τα εξής:
- ✓ Η αποδοχή της διαφορετικότητας.
- ✓ Πρακτικές ενσωμάτωσης ατόμων με ειδικές ανάγκες στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο.
- ✓ Παροχή ερεθισμάτων και κατάλληλη καθοδήγηση για τη σωστή και ομαλή διαχείρισή τους.
- ✓ Καλλιέργεια και ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- ✓ Στήριξη, βοήθεια, ενημέρωση και συμβουλευτική του οικογενειακού περιβάλλοντος του παιδιού.

Προτάσεις Βελτίωσης:

Συμπερασματικά οι προτάσεις των υπευθύνων λειτουργίας για τη βελτίωση των ΚΔΑΠ περιλαμβάνουν:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Περισσότερες ώρες λειτουργίας για καλύτερη εξυπηρέτηση των γονέων.
- Αύξηση Voucher: Περισσότερα voucher για την κάλυψη αναγκών.
- Συνεργασία με δημοτικά ωδεία και βιβλιοθήκες. Ενιαίος Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας: Δημιουργία ενός ενιαίου κανονιστικού πλαισίου.
- Επέκταση του ωραρίου κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.
- Συνεχιζόμενη κατάρτιση του προσωπικού για την επίτευξη των στόχων.
- Δυνατότητα ένταξης δασκάλων παράλληλης στήριξης μέσω προγραμμάτων.
- Εξειδίκευση για την επίτευξη συναισθηματικών και κοινωνικών στόχων.
- Ενίσχυση της ασφάλειας και σταθερότητας των εργαζομένων.

Αναφορικά με τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά με Αναπηρία (ΚΔΑΠ ΑμεΑ), σημαντικά είναι τα οφέλη για τις οικογένειες από τη συμμετοχή των παιδιών στις συγκεκριμένες δομές, όπως:

- Φύλαξη σε ασφαλές περιβάλλον
- Κοινωνική ασφάλεια και αίσθηση σταθερότητας
- Συναισθηματική ασφάλεια για το παιδί
- Οικονομική ανακούφιση
- Δυνατότητα μεγαλύτερης παραμονής των γονέων στην αγορά εργασίας
- Επιπλέον ελεύθερος χρόνος για προσωπικά θέματα, όπως η αναζήτηση εργασίας

Οι προτάσεις των υπευθύνων λειτουργίας των ΚΔΑΠ ΑμεΑ περιλάμβαναν:

- Ευέλικτο νομοθετικό πλαίσιο
- Ευέλικτα κουπόνια
- Βελτίωση αναλογίας ωφελούμενων – εργαζομένων
- Ενίσχυση χρηματοδότησης
- Ευελιξία στις βάρδιες
- Διεύρυνση δραστηριοτήτων
- Σταθερό προσωπικό
- Προστασία δικαιωμάτων ατόμων ΑμεΑ
- Αύξηση του αντίτιμου voucher
- Υποχρέωση ύπαρξης νοσηλευτικού προσωπικού

Βασικά συμπεράσματα της έρευνας:

Τα ΚΔΑΠ και τα ΚΔΑΠ ΑμεΑ συμβάλλουν ουσιαστικά στην κοινωνική ένταξη και ανάπτυξη των παιδιών με δημιουργική απασχόληση, καθώς και στην ενίσχυση της εναρμόνισης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στηρίζοντας την ένταξη ή την παραμονή των γονέων των φιλοξενούμενων παιδιών στην αγορά εργασίας.

Επίσης, αντιμετωπίζουν διάφορες προκλήσεις στη λειτουργία τους όπως η ανάγκη για περαιτέρω στελέχωση, η ενίσχυση της χρηματοδότησης για τη διατήρηση της βιωσιμότητά τους και η βελτίωση των υποδομών και του εξοπλισμού τους.

Εν κατακλείδι, η ενίσχυση των συνεργασιών με τοπικούς φορείς και την ευρύτερη κοινότητα μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των ΚΔΑΠ και των ΚΔΑΠ ΑμεΑ. Επιπροσθέτως, η συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού κρίνεται απαραίτητη για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών.

3.1.2 Έρευνα στους επιστημονικά υπεύθυνους των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας της Περιφέρειας Αττικής

Η συγκεκριμένη έρευνα πεδίου ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2024 και αποσκοπούσε στην αξιολόγηση της λειτουργίας των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, στην παρουσίαση των δράσεων, καθώς και στη συμβολή των Κέντρων στην Αττική. Επίσης, στόχευε στην καταγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών, την αναγνώριση των αναγκών τους και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους στην πρόληψη των εξαρτήσεων. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη μορφή συνεντεύξεων στους επιστημονικά υπεύθυνους των Κέντρων Πρόληψης της Περιφέρειας Αττικής και σε θέματα στελέχωσης, δράσεων, αποτελεσμάτων των προγραμμάτων τους, καθώς και προτάσεων βελτίωσης του θεσμού.

Η ομάδα-στόχος των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας περιλαμβάνει:

Παιδιά και Εφήβους:

- Μαθητές όλων των βαθμίδων (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο).
- Νέοι και ευάλωτες ομάδες, όπως όσους διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.

Γονείς και Οικογένειες:

- Εκπαίδευση γονέων για την πρόληψη και την ενίσχυση του προστατευτικού τους ρόλου.
- Συμβουλευτική υποστήριξη σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα εξαρτήσεων.

Εκπαιδευτικοί και Επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας:

- Επιμόρφωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών σε θέματα πρόληψης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Στήριξη και καθοδήγηση για την αναγνώριση και διαχείριση συμπεριφορών που προκαλούν κινδύνους.

Ευρύτερη Κοινότητα:

- Δράσεις ενημέρωσης και παρέμβασης στις τοπικές κοινωνίες.
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς για την ανάπτυξη δικτύων πρόληψης.

Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες:

- Νέοι και Ενήλικες σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού.
- Άτομα σε αυξημένο κίνδυνο εμπλοκής σε εξαρτήσεις.

Τα Κέντρα Πρόληψης παραπέμπουν τα άτομα σε εξάρτηση σε κατάλληλες δομές, αλλά κυρίως απευθύνονται στα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο εξαρτήσεων μέσα από την ενημέρωση, την εκπαίδευση και τη στήριξη.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, τα Κέντρα Πρόληψης διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην κοινότητα, όσον αφορά την πρόληψη.

Τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας περιλαμβάνουν:

- Καθοριστικός ρόλος στην πρόληψη: Τα Κέντρα Πρόληψης συμβάλλουν σημαντικά στην πρόληψη των εξαρτήσεων και την προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας.
- Ανάγκες: Αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως ανάγκη για περαιτέρω στελέχωση, ενίσχυση χρηματοδότησης και βελτίωση των υποδομών.

Αρκετοί εκ των συμμετεχόντων στην έρευνα επισήμαναν, την ανάγκη βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας, καθώς και ενίσχυση της εξωτερικής εποπτείας για την υποστήριξη των στελεχών. Η ύπαρξη σαφών κανονισμών και η δημιουργία ενός ανεξάρτητου εποπτικού φορέα θεωρούνται επίσης αναγκαία. Προτείνεται η εστίαση σε πιο εξειδικευμένα προγράμματα για ομάδες υψηλού κινδύνου, όπως έφηβοι και ευάλωτοι πληθυσμοί. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη δημιουργία προγραμμάτων πρόληψης που να υποστηρίζουν τις οικογένειες και να ενισχύουν τον εθελοντισμό. Ακόμη, κρίνεται απαραίτητη η βελτίωση της συνεργασίας με άλλους φορείς, η ενίσχυση της διασύνδεσης με την κοινότητα και η δημιουργία νέων δομών σε περιοχές που δεν καλύπτονται επαρκώς. Επιπλέον, τονίστηκε η σημασία της θεσμικής αναγνώρισης των Κέντρων, ως βασικών φορέων πρόληψης, προκειμένου να μειωθεί η γραφειοκρατία και να διασφαλιστεί η σταθερότητα στη λειτουργία τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να συμβάλλουν στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών, υποστηρίζοντας την πρόληψη στις τοπικές κοινωνίες.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3.2 Δευτερογενείς έρευνες

3.2.1 Καταγραφή παρεμβάσεων σε πληθυσμούς Ρομά της Περιφέρειας Αττικής

Η παρούσα καταγραφή αφορά τα Τοπικά Σχέδια Δράσης που έχουν καταρτιστεί από τους Δήμους της Περιφέρειας Αττικής με Παράρτημα Ρομά, στο πλαίσιο της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (Ε.Σ.Κ.Ε ROMA 2021–2030). Η διαδικασία συλλογής και επεξεργασίας των σχεδίων αυτών πραγματοποιήθηκε από το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής-SN Αττική, με σκοπό την αποτύπωση των παρεμβάσεων που σχεδιάζονται και υλοποιούνται για την κοινωνική ένταξη των πληθυσμών Ρομά σε τοπικό επίπεδο.

Η καταγραφή αυτή περιλαμβάνει:

- Τις θεματικές και τομείς παρέμβασης των Τοπικών Σχεδίων Δράσης (εκπαίδευση, υγεία, στέγαση, απασχόληση),
- Τη μεθοδολογία, τις δράσεις και τις καλές πρακτικές που εφαρμόζονται στους Δήμους,
- Τη στελέχωση και τις ειδικότητες των Παραρτημάτων Ρομά,
- Τους στρατηγικούς στόχους και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινότητες Ρομά

Η ανάγκη για την παρούσα αποτύπωση προέκυψε στο πλαίσιο της συστηματικής παρακολούθησης της εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής σε περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, επιδιώκεται η ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ Δήμων, η ανταλλαγή εμπειριών και η βελτιστοποίηση των παρεμβάσεων, με γνώμονα την ισότιμη ένταξη των Ρομά στον κοινωνικό ιστό και τη διασφάλιση θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Στην Περιφέρεια Αττικής λειτουργούν Παραρτήματα Ρομά σε δέκα Δήμους, τα οποία στελεχώνονται από κοινωνικούς λειτουργούς, παιδαγωγούς, διαμεσολαβητές, ψυχολόγους, επισκέπτες υγείας, νοσηλευτές και διοικητικό προσωπικό. Η λειτουργία τους είναι καθοριστικής σημασίας για την υποστήριξη των κοινοτήτων και την προσβασιμότητα σε υπηρεσίες.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Οι Δήμοι της Αττικής που λειτουργούν Παράρτημα Ρομά είναι:

1. Δήμος Αγίας Βαρβάρας
2. Δήμος Αθηναίων
3. Δήμος Ασπροπύργου
4. Δήμος Αχαρνών (Μενίδι)
5. Δήμος Ιλίου (Νέα Λιόσια)
6. Δήμος Κερατσινίου–Δραπετσώνας (Δραπετσώνα)
7. Δήμος Μεγαρέων
8. Δήμος Σπάτων–Αρτέμιδος (Αρτέμιδα – Λούτσα)
9. Δήμος Φυλής (Άνω Λιόσια)
10. Δήμος Χαλανδρίου

Η ανάλυση των Σχεδίων Δράσης ανέδειξε σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πληθυσμοί Ρομά, όπως η σχολική διαρροή, ο αναλφαριθμητισμός, η ανεργία, η φτώχεια, η έλλειψη υγειονομικής φροντίδας, οι επισφαλείς συνθήκες στέγασης και η κοινωνική περιθωριοποίηση.

Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται ή προγραμματίζονται αφορούν, μεταξύ άλλων, δράσεις ενημέρωσης και πρόληψης υγείας, ενισχυτική διδασκαλία και σχολική υποστήριξη, επαγγελματική συμβουλευτική, προγράμματα κοινωνοφελούς εργασίας και παροχή στήριξης για τη στέγαση και την ενεργειακή επάρκεια.

Η καταγραφή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κοινωνική ένταξη των Ρομά απαιτεί διατομεακή συνεργασία, ενίσχυση των Παραρτημάτων αλλά και ενεργή συμμετοχή των ίδιων των κοινοτήτων. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην ανάγκη για στοχευμένες πολιτικές πρόληψης παιδικής φτώχειας αλλά και περιορισμού της παραβατικότητας. Η συνεχής παρακολούθηση, αξιολόγηση και ανατροφοδότηση των Τοπικών Σχεδίων Δράσης αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για τη διαμόρφωση βιώσιμων και αποτελεσματικών παρεμβάσεων.

3.2.2 Ετήσια Αναφορά Συγκέντρωσης Ανέργων & ωφελούμενων ΕΕΕ (Δεκέμβριος 2022 – Δεκέμβριος 2023)

Στην ετήσια αναφορά παρουσιάστηκαν αναλυτικά τα δεδομένα της ανεργίας και του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) ,σε επίπεδο Δήμων και Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και οι μεταβολές τους από το Δεκέμβριο του 2022 έως το Δεκέμβριο του 2023.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4ο κεφάλαιο: Ετήσιες αναφορές Κέντρων Κοινότητας Περιφέρειας Αττικής

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης- Social Network Αττική, δημοσίευσε ετήσιες αναφορές στατιστικών στοιχείων των Κέντρων Κοινότητας της Περιφέρειας Αττικής (κεντρικές δομές, παραρτήματα Ρομά και παραρτήματα ΚΕΜ), ανά περιφερειακή ενότητα και με περίοδο αναφοράς από τον Ιανουάριο 2023 έως τον Δεκέμβριο του 2023.

Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικής επικοινωνίας με τους συντονιστές των Κέντρων Κοινότητας, με στόχο την αποτύπωση κρίσιμων πληροφοριών σχετικά με τη λειτουργία των δομών, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Επιπρόσθετα, οι ετήσιες αναφορές αποσκοπούν στην ανάδειξη νέων προτάσεων και δράσεων στους τομείς της κοινωνικής ένταξης και της αλληλεγγύης.

Παράλληλα με τις ετήσιες αναφορές, πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης συναντήσεις δικτύωσης του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης-Social Network- Αττική με όλα τα Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας Αττικής, προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων σε ζητήματα παροχής υπηρεσιών, σε θέματα διασύνδεσης με φορείς, αλλά και σε δράσεις κοινωνικής πολιτικής.

Από τις Ετήσιες αναφορές του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης- SN Αττική προκύπτουν τα ακόλουθα βασικά συμπεράσματα σχετικά με τη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας:

- **Δομή και Λειτουργία:** Τα Κέντρα Κοινότητας λειτουργούν ως βασικοί πυλώνες υποστήριξης για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, παρέχοντας στήριξη, συμβουλευτική και διασύνδεση με κοινωνικά προγράμματα. Συνεργάζονται και διασυνδέονται με άλλες δομές και υπηρεσίες, παραπέμποντας τους ωφελούμενους στις κατάλληλες υπηρεσίες.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Ανθρώπινο Δυναμικό και Επιμόρφωση :** Η στελέχωση εξακολουθεί να αποτελεί ένα από τα βασικά ζητήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν τα Κέντρα Κοινότητας, καθώς παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις, ιδίως σε περιοχές με αυξημένες κοινωνικές ανάγκες. Παράλληλα, επισημαίνεται η ανάγκη διαρκούς επιμόρφωσης των υφιστάμενων στελεχών, λόγω της διεύρυνσης των γνωστικών αντικειμένων, κυρίως σε θέματα επιδομάτων, θεσμικού πλαισίου, ευάλωτων πληθυσμών και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.
- **Εξυπηρέτηση ωφελούμενων και κοινωνικές ανάγκες:** Σε επίπεδο ποσοστών, πάνω από το 70% των ωφελούμενων που προσέρχονται στα Κέντρα Κοινότητας αιτούνται υποστήριξη για κοινωνικά επιδόματα, κυρίως για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Περίπου 1 στους 3 αναζητά επιπρόσθετα στήριξη για ζητήματα απασχόλησης ή συμβουλευτική. Το ποσοστό των Ρομά και μεταναστών που απευθύνεται στα ΚΚ είναι αυξημένο κυρίως στη Δυτική Αττική, τον Πειραιά, και σε συγκεκριμένες περιοχές του Κεντρικού και Δυτικού Τομέα.
Ωστόσο, ορισμένες υπηρεσίες — όπως η υποστήριξη μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, η κοινωνική ένταξη ΑμεΑ ή οι δράσεις νεολαίας — δεν αξιοποιούνται στον βαθμό που θα αναμενόταν, γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη για καλύτερη ενημέρωση και στοχευμένες παρεμβάσεις.

Χωρικά, σημαντικές διαφοροποιήσεις παρατηρούνται:

- **Κεντρικός Τομέας Αθηνών:** Καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά μεταναστών, οικογενειών χωρίς σταθερό εισόδημα και αστέγων. Οι συντονιστές των ΚΚ του Κεντρικού τομέα, υπογράμμισαν την ανάγκη για ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, ιδίως για τις πιο ευάλωτες ομάδες.
- **Δυτικός Τομέας Αθηνών:** Παρατηρούνται υψηλά ποσοστά ωφελούμενων που ανήκουν στην κατηγορία των μακροχρόνια ανέργων, οι οποίοι έχουν αυξημένες ανάγκες επαγγελματικής επανένταξης, καθώς και οικογενειών με ανήλικα τέκνα που χρήζουν υποστήριξης. Οι συντονιστές των Κέντρων Κοινότητας τόνισαν την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας με τη ΔΥΠΑ, την υλοποίηση εξειδικευμένων δράσεων που απευθύνονται σε Ρομά και ανέργους, αλλά και την κάλυψη υφιστάμενων ελλείψεων για νομική υποστήριξη.
- **Βόρειος Τομέας Αθηνών:** Οι ανάγκες των ωφελούμενων εμφανίζουν διαφοροποίηση σε σχέση με άλλες περιοχές, με έμφαση σε υπηρεσίες όπως η νομική υποστήριξη και η οικογενειακή συμβουλευτική. Παράλληλα, αναδύονται σταδιακά αυξημένες ανάγκες για ψυχολογική υποστήριξη, κυρίως σε Δήμους με υψηλό ποσοστό ατόμων τρίτης ηλικίας.
- **Νότιος Τομέας Αθηνών:** Οι συντονιστές των ΚΚ ανέδειξαν την ανάγκη για κατ' οίκον υποστήριξη ηλικιωμένων και στήριξη μονογονεϊκών οικογενειών, καθώς και για καλύτερη διασύνδεση με τις τοπικές μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Δυτική Αττική:** Σημαντική παρουσία Ρομά, χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και αυξημένη ανάγκη για παρέμβαση σε ζητήματα διαμεσολάβησης, επιδομάτων και ένταξης στην αγορά εργασίας. Συχνές παραπομπές σε δομές υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες λόγω περιορισμένης τοπικής πρόσβασης.
- **Ανατολική Αττική:** Η γεωγραφική έκταση και ο μικτός χαρακτήρας της περιοχής (αστικός, ημιαστικός και αγροτικός) αντικατοπτρίζονται και στη φύση των αιτημάτων προς τα Κέντρα Κοινότητας. Οι ωφελούμενοι προσέρχονται στα Κέντρα Κοινότητας κυρίως για την υποβολή αιτήσεων που αφορούν προνοιακές παροχές και επιδόματα στέγασης. Παράλληλα, ανακύπτουν σημαντικές ανάγκες που σχετίζονται με τη μετακίνηση, όπως η κάλυψη εξόδων μεταφοράς προς δημόσιες υπηρεσίες και υγειονομικές δομές —ιδίως για ευάλωτες ομάδες, όπως ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία— καθώς και η έλλειψη επαρκούς συγκοινωνιακής σύνδεσης σε απομακρυσμένους οικισμούς.
- **Πειραιάς και Νήσοι:** Στην Περιφερειακή ενότητα Πειραιώς οι δομές εξυπηρετούν μεγάλο αριθμό ωφελούμενων με σύνθετα κοινωνικά αιτήματα, κυρίως σε θέματα στέγασης και εργασίας. Στα νησιά της Περιφερειακής Ενότητας (όπως η Αίγινα και η Σαλαμίνα), καταγράφονται αυξημένες ανάγκες για υγειονομική φροντίδα και κοινωνική υποστήριξη, ιδιαίτερα σε ηλικιωμένα και μοναχικά άτομα. Η νησιωτικότητα επιτείνει τα εμπόδια πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, ενισχύοντας τον ρόλο των Κέντρων Κοινότητας ως βασικών σημείων αναφοράς για την εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με το σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5ο κεφάλαιο : Δείκτης πολλαπλής αποστέρησης

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής- Social Network Αττική, προχώρησε στον υπολογισμό του Δείκτη Πολλαπλής Αποστέρησης στην Περιφέρεια Αττικής. Ο Δείκτης Πολλαπλής Αποστέρησης (MDI) αποτελεί ένα σύνθετο στατιστικό εργαλείο που αποτυπώνει το επίπεδο κοινωνικοοικονομικών στερήσεων σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Για την Περιφέρεια Αττικής, ο Δείκτης Πολλαπλής Αποστέρησης (ΔΠΑ) χρησιμοποιήθηκε ως μεθοδολογικό εργαλείο για την αποτίμηση του βαθμού κοινωνικοοικονομικής αποστέρησης, επιτρέποντας την αξιολόγηση διαφορών μεταξύ γεωγραφικών περιοχών. Η επιλογή του ανωτέρω δείκτη έγινε γιατί συνδυάζει διάφορους παράγοντες που σχετίζονται με την αποστέρηση, όπως το εισόδημα, η ανεργία, η ενεργειακή κατανάλωση, οι συνθήκες στέγασης κ.α. προκειμένου να παρέχει μια ολοκληρωμένη εικόνα της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης μιας περιοχής.

Ο Δείκτης Πολλαπλής Αποστέρησης είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στην χάραξη Περιφερειακής και τοπικής κοινωνικής πολιτικής με στόχο την εξειδίκευση των δράσεων και των στοχευμένων παρεμβάσεων σύμφωνα με τις ανάγκες που αναδύονται.

Για τον υπολογισμό του Δείκτη Πολλαπλής Αποστέρησης (ΔΠΑ) στην Περιφέρεια Αττικής επιλέχθηκε η μέθοδος Ανάλυσης των Κύριων Συνιστωσών (PCA). Μετά από στάθμιση και επεξεργασία των δεδομένων, προέκυψε ο τελικός Δείκτης MDI για κάθε Δήμο της Περιφέρειας Αττικής. (βλέπε Παράρτημα VI: Δείκτης Πολλαπλής Αποστέρησης στην Περιφέρεια Αττικής)

Συμπεράσματα

- Ο δείκτης αποτυπώνει έντονες κοινωνικές και γεωγραφικές ανισότητες στην Περιφέρεια Αττικής.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Οι Δήμοι με τη μεγαλύτερη αποστέρηση εντοπίζονται κυρίως στη Δυτική Αττική, τον Δυτικό Τομέα, καθώς και σε ορισμένα νησιά.
- Οι λιγότερο αποστερημένες περιοχές συγκεντρώνονται στον Βόρειο Τομέα και την Ανατολική Αττική, παρουσιάζοντας υψηλότερα επίπεδα διαβίωσης.
- Ο δείκτης αποτελεί χρήσιμο εργαλείο κοινωνικής πολιτικής, συμβάλλοντας στον εντοπισμό των περιοχών όπου απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις και στήριξη.

Η αναλυτική τεκμηρίωση της μεθοδολογίας και των αποτελεσμάτων περιλαμβάνεται στην Τεχνική Έκθεση υπολογισμού του Δείκτη Πολλαπλής Αποστέρησης (MDI), η οποία επισυνάπτεται στο παράρτημα VI της παρούσας Ετήσιας Έκθεσης.

6^ο κεφάλαιο : Συμπεράσματα Ετήσιας Έκθεσης 2024

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την αποτύπωση της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας στην Περιφέρεια Αττικής, την καταγραφή των πολιτικών κοινωνικής ένταξης, καθώς και τον προσδιορισμό νέων στρατηγικών προτεραιοτήτων.

Από την ανάλυση των δημογραφικών δεδομένων της έκθεσης προκύπτει ότι η Περιφέρεια Αττικής εμφανίζει ενδείξεις σχετικής πληθυσμιακής σταθερότητας, οι οποίες όμως συνοδεύονται από έντονα χαρακτηριστικά δημογραφικής γήρανσης. Η διαρκώς μειούμενη γεννητικότητα, σε συνδυασμό με το υψηλό προσδόκιμο ζωής, εντείνει τις πιέσεις στους μηχανισμούς κοινωνικής φροντίδας, αναδεικνύοντας την ανάγκη ενίσχυσης των υπηρεσιών υποστήριξης για τους ηλικιωμένους και τα εξαρτώμενα άτομα.

Στον τομέα της απασχόλησης, παρατηρείται βελτίωση βασικών δεικτών, όπως η μείωση της ανεργίας και η αύξηση της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό. Η Περιφέρεια Αττικής καταγράφει επίσης υψηλό μορφωτικό επίπεδο, με χαμηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και διαρκώς αυξανόμενο αριθμό πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ωστόσο, η ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας εξακολουθεί να παρουσιάζει ασυνέχειες, όπως υποδηλώνει η σημαντική παρουσία ατόμων που δεν συμμετέχουν ούτε στην εκπαίδευση, ούτε στην κατάρτιση, ούτε στην απασχόληση (NEETs).

Οι συνθήκες διαβίωσης εμφανίζονται βελτιωμένες σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο, καθώς καταγράφεται μείωση της έκθεσης στον κίνδυνο φτώχειας. Εντούτοις, οι εισοδηματικές ανισότητες διευρύνονται, όπως και οι ενδοπεριφερειακές διαφοροποιήσεις. Η εξέλιξη αυτή υπογραμμίζει τη σημασία υλοποίησης πολιτικών κοινωνικής συνοχής, με έμφαση στους δήμους που εμφανίζουν υψηλότερους δείκτες ευαλωτότητας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η χαρτογράφηση του κοινωνικοοικονομικού προφίλ της Αττικής, μέσα από την ανάλυση αξιόπιστων δεικτών, καθιστά σαφή την ανάγκη σχεδιασμού παρεμβάσεων που λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες. Οι έντονες εισοδηματικές και κοινωνικές ανισότητες εντός της Περιφέρειας καθιστούν αναγκαία την εφαρμογή χωρικά εξειδικευμένων πολιτικών, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των δράσεων.

Η Περιφέρεια Αττικής διατηρεί σταθερό προσανατολισμό στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, εφαρμόζοντας στοχευμένες και ολοκληρωμένες πολιτικές με μετρήσιμο κοινωνικό αντίκτυπο. Σε αυτό το πλαίσιο, αξιοποιεί στοχευμένα τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους, με σκοπό την ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών και τη διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Στην Αττική λειτουργεί ένα εκτεταμένο και πολυεπίπεδο δίκτυο δομών κοινωνικής φροντίδας, προσανατολισμένο στην υποστήριξη πληθυσμιακών ομάδων που βιώνουν συνθήκες ευαλωτότητας. Η υλοποίηση κοινωνικών παρεμβάσεων σε κάθε δήμο και γειτονιά της Αττικής αποτελεί στρατηγική επιλογή, με στόχο τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και την ενίσχυση των ευπαθών ομάδων.

Παράλληλα, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην προώθηση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, με ενεργή συνέργεια μεταξύ της Περιφέρειας, των Δήμων, των κοινωνικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών. Η συνεργατική αυτή προσέγγιση ενισχύει τον συντονισμό των δράσεων και συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός συνεκτικού και λειτουργικού πλαισίου κοινωνικής προστασίας, με έμφαση στην πρόληψη και τη θωράκιση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Εν κατακλείδι, η στρατηγική κατεύθυνση που αποτυπώνεται στην παρούσα έκθεση συνιστά ένα συνεκτικό πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής, βασισμένο στη συστηματική αξιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, στη διατομεακή συνεργασία μεταξύ θεσμικών και κοινωνικών φορέων και στην ενίσχυση της τοπικής δυναμικής. Η στοχευμένη αναβάθμιση των κοινωνικών υποδομών, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και η προσαρμογή των παρεχόμενων υπηρεσιών στις μεταβαλλόμενες ανάγκες του πληθυσμού διαμορφώνουν τις συνθήκες για ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και ανθεκτικό σύστημα κοινωνικής προστασίας. Κεντρικός στόχος παραμένει η καθολική κάλυψη των κοινωνικών αναγκών, με όρους προσβασιμότητας, ισότητας και βιωσιμότητας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

7^ο κεφάλαιο : Επόμενες Άμεσες Ενέργειες

Το επόμενο χρονικό διάστημα, το *Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής- «Social Network Αττική»*, θα προχωρήσει στην υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών :

- ✓ Εκπόνηση της Περιφερειακής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης για το έτος 2024, με σκοπό την αποτύπωση των βασικών κοινωνικοοικονομικών παραμέτρων που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής του πληθυσμού σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής.
- ✓ Σύνταξη της Ετήσιας Αναφοράς Συγκέντρωσης Ανέργων και Ωφελούμενων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ), με στόχο την καταγραφή των τάσεων κοινωνικής ευαλωτότητας και του βαθμού κάλυψης μέσω προνοιακών παροχών.
- ✓ Συγγραφή της Ετήσιας Αναφοράς Στατιστικών Δεδομένων των Κέντρων Κοινότητας της Περιφέρειας Αττικής, η οποία θα περιλαμβάνει συγκεντρωτικά στοιχεία αναφορικά με τις υπηρεσίες, τους ωφελούμενους, τις δράσεις και τις ανάγκες που προκύπτουν από τη λειτουργία των δομών.
- ✓ Σχεδιασμός προγράμματος εξ' αποστάσεως «Κατάρτιση των Υπευθύνων Προστασίας Ανηλίκων σε Φορείς Παιδικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής».

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Ι : Ενέργειες δικτύωσης, συντονισμού και συνεργασίας

Κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, τα στελέχη του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Αττικής-Social Network Αττική, πραγματοποίησαν συναντήσεις με στελέχη των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων, των κοινωνικών δομών, φορέων της κοινωνίας των πολιτών κ.α.

Οι συναντήσεις αυτές είχαν ως στόχο την ενδυνάμωση της συνεργασίας και της δικτύωσης, την ανταλλαγή απόψεων και βέλτιστων πρακτικών, καθώς και την καταγραφή των αναγκών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινωνίες.

Παράλληλα, το Παρατηρητήριο διατηρεί συστηματική και σταθερή συνεργασία με φορείς όπως το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΥΔΠ) Αττική, με Επιτελικές Δομές της Κεντρικής Διοίκησης κτλ.

Η διαρκής αυτή συνεργασία στοχεύει στην αποτελεσματικότερη χαρτογράφηση των κοινωνικών αναγκών, την υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, την ανταλλαγή επικαιροποιημένων δεδομένων και τη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης στην Περιφέρεια Αττικής.

Επιπλέον, το έτος 2024, το Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Αττικής, διενήργησε τις εξής έρευνες πεδίου:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Έρευνα πεδίου στους υπεύθυνους λειτουργίας των ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ ΑμεΑ της Περιφέρειας Αττικής (βλ. 3ο Κεφάλαιο, Ενότητα 3.1.1)
- Έρευνα στους επιστημονικά υπεύθυνους των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας της Περιφέρειας Αττικής (βλ. 3ο Κεφάλαιο, Ενότητα 3.1.2)
- Ετήσιες αναφορές Κέντρων Κοινότητας Περιφέρειας Αττικής Αττικής (βλ. 3ο Κεφάλαιο, Ενότητα 3.1.3)

Στο πεδίο των δευτερογενών ερευνών, το έτος αναφοράς πραγματοποιήθηκαν:

- Καταγραφή των παρεμβάσεων σε πληθυσμούς Ρομά της Περιφέρειας Αττικής (βλ. 3ο Κεφάλαιο, Ενότητα 3.2.1)
- Η Ετήσια Αναφορά Συγκέντρωσης Ανέργων & ωφελούμενων ΕΕΕ (Δεκέμβριος 2022 –Δεκέμβριος 2023) Αττικής (βλ. 3ο Κεφάλαιο, Ενότητα 3.2.2)

Παράλληλα, σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσω του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Αττικής:

- Επικαιροποιείται το μητρώο όλων των Δομών Κοινωνικής Προστασίας (παιδικής προστασίας, τρίτης ηλικίας, ατόμων με ειδικές ανάγκες και πιστοποιημένοι φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Αττικής.
- Επικαιροποιείται η ηλεκτρονική πλατφόρμα που εμπεριέχει γεωγραφικές συντεταγμένες όλων των Δομών Κοινωνικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής. (<http://map.social-network.gr/mapattica>)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Παράρτημα II: Κατάσταση Μητρώων

Τηρούνται σταθερά τα παρακάτω μητρώα :

- 1.Ειδικό μητρώο Αναδοχής – Άρθρο 6 ΠΔ.86/2009
- 2.Μητρώο υιοθεσιών
- 3.Μητρώο Κοινωνικών Λειτουργιών Άρθρο 186 Ν. 3852/2010

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης τηρεί σταθερά και επικαιροποιεί ηλεκτρονικά μητρώα:

1. Μητρώο Πιστοποιημένων φορέων Κοινωνικής Φροντίδας Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα
2. Μητρώο Δομών Παιδικής Προστασίας
3. Μητρώο Δομών Τρίτης Ηλικίας
4. Μητρώο Δομών Προστασίας ΑμεΑ
5. Μητρώο Ιδιωτικών και Δημοτικών Παιδικών σταθμών
6. Μητρώο Σημείων επαφής και των 66 Δήμων της Π.Α

Ακολουθούν τα μητρώα του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 6: Κατάσταση Ιδιωτικών και Δημοτικών Παιδικών σταθμών

Π.Ε.	ΟΤΑ Α΄ΒΑΘΜΟΥ	ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ		ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ				ΒΡΕΦΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΟΙ / ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	
		Αριθμός Δομών	Δυναμικότητα	Αριθμός Δομών	Βρέφη	Παιδιά	Δυναμικότητα	Αριθμός Δομών	Δυναμικότητα	Αριθμός	Δυναμικότητα
Κεντρικού Τομέα	ΑΘΗΝΑΙΩΝ	45	1505	33	588	1384	1972	6	170	69	5435
	ΒΥΡΩΝΑΣ	4	285	1	12	18	30	3	64	8	516
	ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	1	25	1	22	50	72	3	46	6	365
	ΔΑΦΝΗΣ – ΥΜΗΤΤΟΥ	3	85	0	0	0	0	0	0	6	785
	ΖΩΓΡΑΦΟΥ	3	286	0	0	0	0	1	12	9	758
	ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	5	188	9	185	249	434	1	22	8	411
	ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	1	41	0	0	0	0	0	0	6	280
	ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ-ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ	1	36	1	15	45	60	1	20	5	253
	Σύνολο	63	2.451	45	834	1.771	2.605	14	291	117	8.550
Νοτίου Τομέα	ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	2	60	4	97	265	362	0	0	7	481
	ΑΛΙΜΟΥ	7	467	6	242	500	742	0	0	8	435
	ΓΛΥΦΑΔΑΣ	21	846	7	92	280	372	2	28	7	526
	ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ- ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	5	165	7	141	245	386	0	0	8	584
	ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	8	551	3	86	226	312	0	0	9	388

	ΜΟΣΧΑΤΟΥ- ΤΑΥΡΟΥ	5	157	0	0	0	0	1	22	6	475
	Ν.ΣΜΥΡΝΗΣ	6	239	3	58	97	155	1	55	8	598
	Π.ΦΑΛΗΡΟΥ	10	770	4	78	120	198	0	0	3	700
	Σύνολο	63	3.255	38	794	1.733	2527	4	105	56	4.987
Βορείου Τομέα	ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	8	426	5	62	121	250	0	0	5	626
	ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ	10	471	14	188	725	913	0	0	13	560
	ΒΡΙΛΗΣΣΙΩΝ	3	214	4	40	121	161	0	0	4	259
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	8	327	3	64	200	254	0	0	5	327
	ΚΗΦΙΣΙΑΣ	19	1166	6	73	362	435	0	0	11	722
	ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ- ΠΕΥΚΗΣ	7	523	5	64	299	353	1	14	3	341
	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ	2	87	2	28	109	137	0	0	6	282
	Ν.ΙΩΝΙΑΣ	1	40	2	51	187	238	1	15	5	420
	ΠΑΠΑΓΟΥ- ΧΟΛΑΡΓΟΥ	5	426	6	77	195	263	0	0	7	539
	ΠΕΝΤΕΛΗΣ-ΜΕΛΙΣΣΙΑ	3	65	6	94	196	280	0	0	6	307
	ΦΙΛΟΘΕΗΣ- ΨΥΧΙΚΟΥ	4	541	3	71	268	309	0	0	5	241
	ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	14	394	11	102	265	283	0	0	7	425
	Σύνολο	84	4.680	67	914	2.952	3866	2	29	77	5.049
Δυτικού Τομέα	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	2	150	1	32	28	60	0	0	2	106
	ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ	3	142	6	95	231	326	0	0	8	523
	ΑΙΓΑΛΕΩ	2	85	3	48	152	200	0	0	9	583
	ΙΛΙΟΥ	6	177	10	196	259	355	0	0	10	591

	ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	8	464	7	139	426	565	1	24	15	937
	ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	6	397	4	96	164	211	1	50	7	470
	ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	4	252	3	41	184	205	2	15	6	548
	Σύνολο	31	1.667	34	647	1.444	2.091	4	89	57	3.788
Πειραιώς – Νήσων	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	15	600	16	281	759	1040	0	0	14	770
	ΝΙΚΑΙΑΣ - ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΡΕΝΤΗ	6	239	2	47	66	113	0	0	17	928
	ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	6	243	6	86	300	386	1	15	5	469
	ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ-ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ	4	204	6	88	175	263	2	28	14	699
	ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	0	0	1	25	70	95	3	66	4	240
	ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΑΙΓΙΝΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	2	181
	ΚΥΘΗΡΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	38
	ΠΟΡΟΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	80
	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	7	204	1	52	27	79	0	0	2	300
	ΣΠΕΤΣΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	1	25	0	0	0	0	0	0	1	25
	ΥΔΡΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Σύνολο	42	1.515	30	579	1.397	1.976	6	109	61	3.600
Δυτικής Αττικής	ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ	2	100	0	0	0	0	0	0	9	483
	ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	3	150	2	18	46	64	0	0	5	400
	ΜΑΝΔΡΑΣ -ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	4	278

	ΜΕΓΑΡΕΩΝ	2	250	4	50	40	90	0	0	6	273
	ΦΥΛΗΣ	1	50	2	20	16	36	0	0	13	938
	Σύνολο	8	550	8	88	102	190	0	0	37	2.262
Ανατολική ς Αττικής	ΑΧΑΡΝΩΝ	7	283	5	64	160	224	0	0	11	756
	ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ – ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ	7	462	3	48	157	205	0	0	4	436
	ΔΙΟΝΥΣΟΥ	8	411	3	35	36	71	0	0	7	361
	ΚΡΩΠΙΑΣ	7	273	3	56	153	209	0	0	2	254
	ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ	0	0	1	8	37	45	0	0	3	292
	ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ	1	70	3	62	80	142	0	0	5	291
	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ	4	165	2	19	57	76	0	0	3	395
	ΠΑΙΑΝΙΑΣ	4	214	4	103	132	235	0	0	4	340
	ΠΑΛΛΗΝΗΣ	8	417	3	44	230	274	0	0	8	642
	ΡΑΦΗΝΑΣ-ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	2	187
	ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	2	196	1	45	102	147	0	0	6	434
	ΣΠΑΤΩΝ-ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ	2	48	4	66	126	192	0	0	3	457
	ΩΡΩΠΟΥ	4	167	3	45	207	252	0	0	5	293
	Σύνολο	54	2.706	35	595	1.477	2.072	0	0	64	4.538
Γενικό Σύνολο		346	16.824	257	4.451	10.876	15.327	30	623	471	32.774

Πίνακας 7: Δομές ΑμεΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΝΗΣΩΝ		ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ
ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	6	291	9	861	9	781	6	573	5	513	5	468	7	796
ΣΤΕΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	8	42	5	39	23	126	3	24	1	3	7	54	20	151

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 8: Δομές Τρίτης Ηλικίας

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΝΗΣΩΝ		ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ
ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ	2	21	5	58	4	170	1	35	2	43	0	0	5	289
ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ	3	70	0	0	0	0	1	15	1	21	0	0	4	114

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 9: Δομές Παιδικής Προστασίας

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ		ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΝΗΣΩΝ		ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ	ΔΟΜΕΣ	ΩΦΕΛΟΥ ΜΕΝΟΙ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ/ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	117	6.967	56	3.987	77	5.049	59	3.752	61	2.967	37	2.235	64	4.538
ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	122	5.347	105	5.887	153	8.575	69	3.847	79	3.671	16	740	89	4.707
ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	17	1.196	23	1.595	10	1.552	19	2.539	15	1.667	20	1.742	20	1.338
ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	2	21	5	58	4	170	1	35	2	43	0	0	5	289

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Παράρτημα ΙΙΙ : Γνώμη του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου

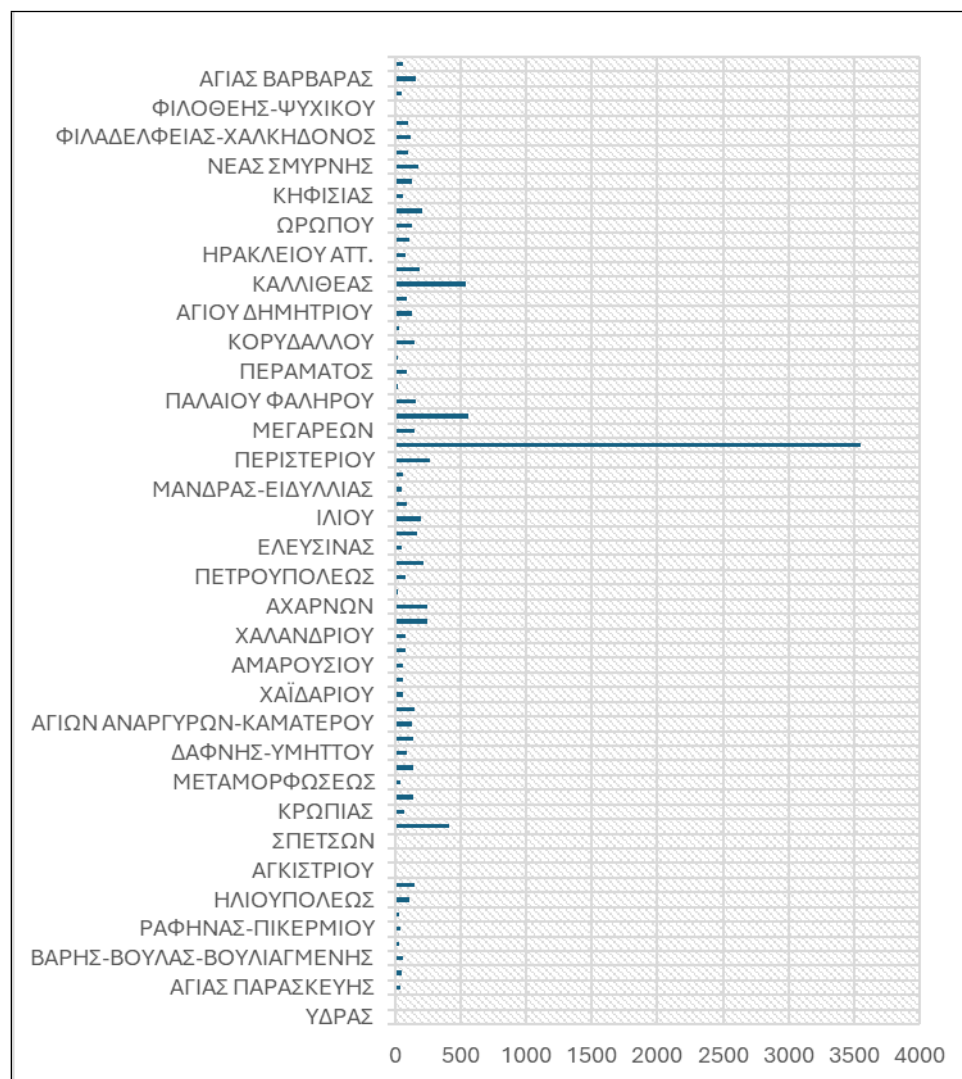
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιφερειακό
Πρόγραμμα
«ΑΤΤΙΚΗ»

Παράρτημα IV: Δικαιούχοι ΕΕΕ άνω των 67 ετών_2024 & Αριθμός ωφελούμενων ΕΕΕ ανά Δήμο & ΠΕ 12/23_12/24

Διάγραμμα 35: Δικαιούχοι ΕΕΕ άνω των 67 ετών_2024

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Καταπολέμησης της φτώχειας- Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 36: Αριθμός ωφελούμενων ΕΕΕ ανά Δήμο & ΠΕ 12/23_12/24

ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ Η ΠΕ 12/23	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ Η ΠΕ 12/24
ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	30.250	25.157
ΑΘΗΝΑΙΩΝ	23.727	19.874
ΒΥΡΩΝΟΣ	1.188	990
ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	1.097	901
ΔΑΦΝΗΣ-ΥΜΗΤΤΟΥ	692	534
ΖΩΓΡΑΦΟΥ	1.242	976
ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	992	770
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	610	499
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ-ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ	702	613
ΝΟΤΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	9.416	7.519
ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	1.044	795
ΑΛΙΜΟΥ	426	312
ΓΛΥΦΑΔΑΣ	824	683
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ-ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	541	405
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	3.613	2.994
ΜΟΣΧΑΤΟΥ-ΤΑΥΡΟΥ	920	672
ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	1.172	966
ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ	876	692
ΒΟΡΕΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	4.839	3.699
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	345	271
ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ	466	405
ΒΡΙΛΛΗΣΙΩΝ	128	109
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	578	419
ΚΗΦΙΣΙΑΣ	351	247
ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ-ΠΕΥΚΗΣ	272	225
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ	418	302
ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ	1.131	869
ΠΑΠΑΓΟΥ-ΧΟΛΑΡΓΟΥ	318	251
ΠΕΝΤΕΛΗΣ	223	139
ΦΙΛΟΘΕΗΣ-ΨΥΧΙΚΟΥ	68	60
ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	541	402

ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ Η ΠΕ 12/23	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ Η ΠΕ 12/24
ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	11.116	9.221
ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	1.915	1.714
ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ-ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ	1.400	1.099
ΑΙΓΑΛΕΩ	1.675	1.338
ΙΛΙΟΥ	1.992	1.615
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	2.545	2.179
ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	1.056	844
ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	533	432
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	12.499	9.664
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	4.091	3.327
ΝΙΚΑΙΑΣ-ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΡΕΝΤΗ	3.545	2.580
ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	1.485	1.208
ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ-ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ	2.545	1.880
ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	833	669
ΝΗΣΟΙ	3.667	2.921
ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ	37	39
ΑΙΓΙΝΑΣ	610	434
ΚΥΘΗΡΩΝ	48	22
ΠΟΡΟΥ	91	63
ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	2.535	2.135
ΣΠΕΤΣΩΝ	78	51
ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	264	176
ΥΔΡΑΣ	4	1
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	7.019	6.100
ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ	1.875	1.783
ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	371	295
ΜΑΝΔΡΑΣ-ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ	411	352
ΜΕΓΑΡΕΩΝ	2.087	1.704
ΦΥΛΗΣ	2.275	1.966
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	8.228	6.559
ΑΧΑΡΝΩΝ	2.121	1.676
ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	380	287
ΔΙΟΝΥΣΟΥ	221	168

ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ Η ΠΕ 12/23	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ Η ΠΕ 12/24
ΚΡΩΠΙΑΣ	668	442
ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ	760	649
ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ	523	409
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ	408	300
ΠΑΙΑΝΙΑΣ	228	215
ΠΑΛΛΗΝΗΣ	479	348
ΡΑΦΗΝΑΣ-ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ	321	219
ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	678	566
ΣΠΑΤΩΝ-ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ	817	707
ΩΡΩΠΟΥ	624	573

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Καταπολέμησης της φτώχειας- ίδια επεξεργασία

Παράρτημα VI: Δείκτης Πολλαπλής Αποστέρησης στην Περιφέρεια Αττικής

Κατάταξη	ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	MDI	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Δείκτη Αποστέρησης
1	ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ (Εδρα: Ασπρόπυργος)	9,84	10
2	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ (Εδρα: Αγία Βαρβάρα)	9,81	10
3	ΔΗΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ (Εδρα: Σαλαμίνα)	6,68	9
4	ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΡΕΩΝ (Εδρα: Μέγαρα)	6,07	9
5	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ (Εδρα: Καλλιθέα)	5,22	8
6	ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΝΑΣ (Εδρα: Αίγινα)	5,2	8
7	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Εδρα: Αθήνα)	5,12	8
8	ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΗΣ (Εδρα: Ανω Λιόσια)	4,84	8
9	ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ - ΑΓΙΟΥ Ι. ΡΕΝΤΗ (Εδρα: Νίκαια)	3,78	8
10	ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ (Εδρα: Πέραμα)	3,48	8
11	ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ (Εδρα: Αιγάλεω)	3,37	8
12	ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΤΣΩΝ (Εδρα: Σπέτσες)	3,29	8
13	ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ (Εδρα: Λαύριο)	3,05	7
14	ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ - ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ (Εδρα: Κερατσίνι)	3,03	7
15	ΔΗΜΟΣ ΠΟΡΟΥ (Εδρα: Πόρος)	2,52	7

Κατάταξη	ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	MDI	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Δείκτη Αποστέρησης
16	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ (Εδρα: Κορυδαλλός)	2,4	7
17	ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ (Εδρα: Περιστέρι)	2,08	7
18	ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΗΣ - ΥΜΗΤΤΟΥ (Εδρα: Δάφνη)	1,76	7
19	ΔΗΜΟΣ ΙΛΙΟΥ (Εδρα: Ιλιον)	1,73	7
20	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΤΩΝ - ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ (Εδρα: Σπάτα)	1,71	7
21	ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ - ΤΑΥΡΟΥ (Εδρα: Μοσχάτο)	1,68	7
22	ΔΗΜΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ (Εδρα: Καισαριανή)	1,63	7
23	ΔΗΜΟΣ ΒΥΡΩΝΟΣ (Εδρα: Βύρωνας)	1,49	7
24	ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Εδρα: Πειραιάς)	1,34	7
25	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ - ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ (Εδρα: Αγιοι Ανάργυροι)	1,16	7
26	ΔΗΜΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ (Εδρα: Αχαρνές)	1,12	7
27	ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ - ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ (Εδρα: Νέα Φιλαδέλφεια)	0,98	7
28	ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ (Εδρα: Γαλατάς)	0,85	7
29	ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ (Εδρα: Νέα Ιωνία)	0,7	6
30	ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ (Εδρα: Μαρκόπουλο)	0,63	6
31	ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ (Εδρα: Μάνδρα)	0,51	6
32	ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ (Εδρα: Ζωγράφου)	0,41	6
33	ΔΗΜΟΣ ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ (Εδρα: Αγκίστρι)	0,39	6
34	ΔΗΜΟΣ ΚΡΩΠΙΑΣ (Εδρα: Κορωπί)	0,16	6
35	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ (Εδρα: Γαλάτσι)	0,06	6
36	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Εδρα: Άγιος Δημήτριος)	-0,15	6
37	ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ (Εδρα: Νέα Σμύρνη)	-0,37	6
38	ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΩΣ (Εδρα: Πετρούπολη)	-0,52	6
39	ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ (Εδρα: Ελευσίνα)	-0,7	6
40	ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ (Εδρα: Καλύβια Θορικού)	-0,97	6
41	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ (Εδρα: Ηλιούπολη)	-1,07	6
42	ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ (Εδρα: Κύθηρα)	-1,07	6
43	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ (Εδρα: Παλαιό Φάληρο)	-1,13	6
44	ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ (Εδρα: Αργυρούπολη)	-1,25	6
45	ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ (Εδρα: Χαϊδάρη)	-1,3	6
46	ΔΗΜΟΣ ΩΡΩΠΟΥ (Εδρα: Ωρωπός)	-1,46	6
47	ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ (Εδρα: Μαραθώνας)	-1,58	5
48	ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (Εδρα: Μεταμόρφωση)	-1,65	5

Κατάταξη	ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	MDI	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Δείκτη Αποστέρησης
49	ΔΗΜΟΣ ΥΔΡΑΣ (Εδρα: Υδρα)	-1,83	5
50	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Εδρα: Ηράκλειο)	-2,01	5
51	ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΜΟΥ (Εδρα: Αλιμος)	-2,68	5
52	ΔΗΜΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ (Εδρα: Ραφήνα)	-2,82	5
53	ΔΗΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ (Εδρα: Γλυφάδα)	-3,14	5
54	ΔΗΜΟΣ ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ - ΠΕΥΚΗΣ (Εδρα: Πεύκη)	-3,53	5
55	ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΑΝΙΑΣ (Εδρα: Παιανία)	-3,74	4
56	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (Εδρα: Αγία Παρασκευή)	-3,96	4
57	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ (Εδρα: Χολαργός)	-3,97	4
58	ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ (Εδρα: Αμαρούσιο)	-3,99	4
59	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ (Εδρα: Χαλάνδρι)	-4,02	4
60	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗΣ (Εδρα: Γέρακας)	-4,11	4
61	ΔΗΜΟΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ (Εδρα: Μελίσσια)	-5,76	4
62	ΔΗΜΟΣ ΒΡΙΛΗΣΣΙΩΝ (Εδρα: Βριλήσσια)	-5,84	4
63	ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ (Εδρα: Βούλα)	-6,02	3
64	ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ (Εδρα: Άγιος Στέφανος)	-7,98	3
65	ΔΗΜΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ (Εδρα: Κηφισιά)	-8,95	2
66	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ (Εδρα: Ψυχικό)	-10,53	1

Πηγή: Δείκτης Πολλαπλής Αποστέρησης της Περιφέρειας Αττικής